BANK PEKAO SA

Member of UniCredit Group

Jednostkowe Sprawozdanie Finansowe Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011

Warszawa, marzec 2012

Spis treści

Rachunek zysków i strat ... 3
Sprawozdanie z całkowitych dochodów ... 4
Sprawozdanie z sytuacji finansowej ... 5
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym ... 6
Rachunek przepływów pieniężnych ... 8
Noty objaśniające ... 10

1. Podstawowe dane o Banku ... 10
2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego ... 10
3. Istotne zasady rachunkowości ... 10
4. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym ... 29
5. Działalność powiernicza ... 56
6. Działalność maklerska ... 57
7. Przychody i koszty z tytułu odsetek ... 60
8. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat ... 61
9. Przychody z tytułu dywidend ... 62
10. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu ... 62
11. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy ... 62
12. Zyski (straty) na sprzedaży ... 63
13. Ogólne koszty administracyjne ... 64
14. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto ... 64
15. Utrata wartości ... 66
16. Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych ... 68
17. Podatek dochodowy ... 68
18. Zysk netto przypadający na jedną akcję ... 71
19. Dywidendy zaproponowane do wypłaty ... 72
20. Kasa, należności od Banku Centralnego ... 72
21. Należności od banków ... 72
22. Aktywa oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu ... 74
23. Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu ... 75
24. Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ... 79
25. Kredyty i pożyczki udzielone klientom ... 80
26. Rachunkowość zabezpieczeń ... 81
27. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe ... 87
28. Reklasyfikacja papierów wartościowych ... 88
29. Aktywa przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana ... 90
30. Inwestycje w jednostkach zależnych ... 92
31. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ... 94
32. Wartości niematerialne ... 95
33. Rzeczowe aktywa trwałe ... 97
34. Nieruchomości inwestycyjne ... 100
35. Inne aktywa ... 101
36. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań ... 102
37. Zobowiązania wobec Banku Centralnego ... 103
38. Zobowiązania wobec innych banków ... 103
39. Zobowiązania wobec klientów ... 104
40. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych ... 105
41. Rezerwy ... 105
42. Pozostałe zobowiązania ... 106
43. Płatności na bazie akcji ... 106
44. Leasing operacyjny i finansowy ... 109
45. Zobowiązania warunkowe ... 110
46. Kapitał zakładowy ... 113
47. Pozostałe kapitały, zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego ... 114
48. Informacje dodatkowe do rachunku przepływów pieniężnych ... 115
49. Transakcje z jednostkami powiązanymi ... 115
50. Transakcje repo oraz reverse repo ... 125
51. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFŚS") ... 126
52. Zdarzenia po dacie bilansu ... 126

Załączniki do sprawozdania finansowego ... I

Załącznik nr 1

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym. ... I

Załącznik nr 2

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską. ... II

Załącznik nr 3

Słowniczek ... VI

Rachunek zysków i strat

(w tys. zł)

	NOTA	ROK 2011	ROK 2010
Przychody z tytułu odsetek	7	7 002 384	6 118 093
Koszty z tytułu odsetek	7	-2 734 165	-2 340 399
Wynik z tytułu odsetek		4 268 219	3 777 694
Przychody z tytułu prowizji i opłat	8	2 656 786	2 516 677
Koszty z tytułu prowizji i opłat	8	-463 701	-403 928
Wynik z tytułu prowizji i opłat		2 193 085	2 112 749
Przychody z tytułu dywidend	9	195 673	255 419
Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	10	561 289	537 410
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	26	-15 757	6 801
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11	-501	13 952
Zyski (straty) na sprzedaży:	12	75 450	125 868
kredytów i innych należności finansowych		-31	5 664
aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności		76 762	121 272
zobowiązań finansowych		-1 281	-1 068
Dochody z działalności operacyjnej		7 277 458	6 829 893
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	15	-497 872	-449 878
kredytów i innych należności finansowych		-515 677	-457 235
aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności		-	-
zobowiązań pozabilansowych		17 805	7 357
Wynik z działalności finansowej		6 779 586	6 380 015
Ogólne koszty administracyjne	13	-3 027 834	-2 987 044
wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze		-1 728 929	-1 731 073
pozostałe koszty administracyjne		-1 298 905	-1 255 971
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych		-347 908	-358 448
Wynik z tytułu pozostałych rezerw		-5 106	-27 689
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	14	50 054	64 376
Koszty z działalności operacyjnej		-3 330 794	-3 308 805
Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych	16	-	7 629
Zysk (**strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych**		660	-492
Zysk brutto		3 449 452	3 078 347
Podatek dochodowy	17	-623 079	-526 325
Zysk netto		2 826 373	2 552 022
Zysk na akcję (w zł na akcję)	18		
podstawowy za okres		10,77	9,73
rozwodniony za okres		10,77	9,72

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

(w tys. zł)

	NOTA	ROK 2011	ROK 2010
Zysk netto		2 826 373	2 552 022
Inne składniki całkowitych dochodów			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-1 442	-81
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-57 782	16 026
Skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne		-49 270	67 569
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów	17	20 340	-15 741
Inne **składniki całkowitych dochodów (netto)**		-88 154	67 773
Całkowite dochody razem		2 738 219	2 619 795

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

(w tys. zł)

	NOTA	31.12.2011	31.12.2010
AKTYWA			
Kasa, należności od Banku Centralnego	20	4 886 074	5 968 748
Weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym		100	224
Należności od banków	21	5 648 899	6 609 869
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	22	849 711	965 641
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	23	2 252 962	1 614 154
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	24	-	16 735
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	25	92 143 106	77 059 221
Instrumenty zabezpieczające	26	408 906	258 688
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	27	29 018 866	30 429 860
1. Dostępne do sprzedaży		25 345 366	25 920 038
2. Utrzymywane do terminu wymagalności		3 673 500	4 509 822
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	29	2 015 733	2 456 104
Inwestycje w jednostkach zależnych	30	793 268	793 268
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	31	39 345	39 345
Wartości niematerialne	32	675 747	671 352
Rzeczowe aktywa trwałe	33	1 736 128	1 778 425
Nieruchomości inwestycyjne	34	58 778	57 874
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	17	655 966	505 429
1. Aktywa z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	-
2. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		655 966	505 429
Inne aktywa	35	1 206 366	900 192
AKTYWA RAZEM		142 389 955	130 125 129
PASYWA			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	37	356 386	727 979
Zobowiązania wobec innych banków	38	4 072 409	5 392 159
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	22	-	114 228
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	23	2 506 700	1 592 859
Zobowiązania wobec klientów	39	108 004 745	99 328 808
Instrumenty zabezpieczające	26	1 738 549	710 566
Różnice z zabezpieczenia wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej przypadające na pozycje zabezpieczane	26	-17 475	-40 127
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	40	2 402 614	737 800
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	17	192 681	23 305
1. Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		192 681	23 305
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		-	-
Rezerwy	41	345 368	331 864
Pozostałe zobowiązania	42	1 989 316	1 371 949
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		121 591 293	110 291 390
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	46	262 382	262 364
Pozostałe kapitały	47	17 709 907	17 019 353
Zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego	47	2 826 373	2 552 022
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM		20 798 662	19 833 739
PASYWA RAZEM		142 389 955	130 125 129

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

(w tys. zł)

	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY							ZYSK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM
		POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	RÓŻNICE KURSOWE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH	POZOSTAŁE		
Kapitał własny na 1.01.2011	262 364	17 019 353	9 124 344	1 437 850	6 191 904	21 266	2 965	241 024	2 552 022	19 833 739
Opcje menadżerskie	18	11 326	2 157	-	-	-	-	9 169	-	11 344
Realizacja opcji (emisja akcji)	18	2 157	2 157	-	-	-	-	-	-	2 175
Wycena opcji menadżerskich	-	9 169	-	-	-	-	-	9 169	-	9 169
Wycena instrumentów finansowych	-	-86 712	-	-	-	-86 712	-	-	-	-86 712
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży pomniejszona o podatek odroczony	-	-46 803	-	-	-	-46 803	-	-	-	-46 803
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających pomniejszona o podatek dochodowy	-	-39 909	-	-	-	-39 909	-	-	-	-39 909
Podział wyniku za rok ubiegły i wynik roku bieżącego	-	767 382	-	100 000	667 382	-	-	-	274 351	1 041 733
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 784 640	-1 784 640
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały	-	767 382	-	100 000	667 382	-	-	-	-767 382	-
Zysk netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	-	-	2 826 373	2 826 373
Pozostałe	-	-1 442	-	-	-	-	-1 442	-	-	-1 442
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-1 442	-	-	-	-	-1 442	-	-	-1 442
Kapitał własny na 31.12.2011	262 382	17 709 907	9 126 501	1 537 850	6 859 286	-65 446	1 523	250 193	2 826 373	20 798 662

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (cd.)

(w tys. zł)

	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY							ZYSK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM
		POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	RÓŻNICE KURSOWE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH	POZOSTAŁE		
Kapitał własny na 1.01.2010	262 331	15 242 975	9 120 232	1 337 850	4 590 737	-46 588	3 046	237 698	2 462 263	17 967 569
Opcje menadżerskie	33	7 438	4 112	-	-	-	-	3 326	-	7 471
Realizacja opcji (emisja akcji)	33	4 112	4 112	-	-	-	-	-	-	4 145
Wycena opcji menadżerskich	-	3 326	-	-	-	-	-	3 326	-	3 326
Wycena instrumentów finansowych	-	67 854	-	-	-	67 854	-	-	-	67 854
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży pomniejszona o podatek odroczony	-	13 123	-	-	-	13 123	-	-	-	13 123
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających pomniejszona o podatek dochodowy	-	54 731	-	-	-	54 731	-	-	-	54 731
Podział wyniku za rok ubiegły i wynik roku bieżącego	-	1 701 167	-	100 000	1 601 167	-	-	-	89 759	1 790 926
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-761 096	-761 096
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały	-	1 701 167	-	100 000	1 601 167	-	-	-	-1 701 167	-
Zysk netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	-	-	2 552 022	2 552 022
Pozostałe	-	-81	-	-	-	-	-81	-	-	-81
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-81	-	-	-	-	-81	-	-	-81
Kapitał własny na 31.12.2010	262 364	17 019 353	9 124 344	1 437 850	6 191 904	21 266	2 965	241 024	2 552 022	19 833 739

Rachunek przepływów pieniężnych

(w tys. zł)

	NOTA	ROK 2011	ROK 2010
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej - metoda **pośrednia**			
Zysk netto		2 826 373	2 552 022
Korekty razem:		-6 835 858	3 630 933
Amortyzacja		347 907	358 448
(Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej		-77 440	-120 781
Odsetki i dywidendy		-1 345 677	-1 338 016
Zmiana stanu należności od banków		782 110	3 091 917
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pozostałych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej		132 665	5 097 215
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		-638 808	817 318
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz weksli uprawnionych do redyskonta w Banku Centralnym		-15 083 761	-4 016 565
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych		-364 664	-136 490
Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku dochodowego		-130 197	36 598
Zmiana stanu pozostałych aktywów		-84 362	-2 305 261
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		-1 691 343	-442 093
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu		-114 228	-867 126
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych oraz pozostałych zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej		913 841	-1 178
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		8 675 937	2 627 510
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych		-8 876	26 596
Zmiana stanu rezerw		13 504	50 495
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		1 660 410	499 989
Zapłacony podatek dochodowy (znak ujemny)		-576 153	-457 168
Bieżące obciążenie podatkowe		753 277	709 525
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		-4 009 485	6 182 955
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		315 800 204	380 389 908
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		314 962 436	379 499 982
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		3 659	1 430
Inne wpływy inwestycyjne		834 109	888 496
Wydatki z działalności inwestycyjnej		-312 931 454	-388 284 570
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych		-	-133
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		-312 644 204	-387 913 028
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		-287 250	-371 409
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		2 868 750	-7 894 662

Rachunek przepływów pieniężnych (cd.)

(w tys. zł)

	NOTA	ROK 2011	ROK 2010
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z działalności finansowej		2 077 337	82 546
Emisja dłużnych papierów wartościowych		2 075 162	78 401
Emisja akcji zwykłych		2 175	4 145
Wydatki z działalności finansowej		-2 198 136	-1 426 078
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-413 496	-664 982
Dywidendy i inne wpłaty na rzecz właścicieli		-1 784 640	-761 096
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		-120 799	-1 343 532
Przepływy pieniężne netto razem		-1 261 534	-3 055 239
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		-1 261 534	-3 055 239
Środki pieniężne na początek okresu		11 522 678	14 577 917
Środki pieniężne na koniec okresu	48	10 261 144	11 522 678

Noty objaśniające

(w tys. zł)

1. Podstawowe dane o Banku

Bank Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna („Bank Pekao S.A". lub „Bank") z siedzibą Centrali w Warszawie, 00-950, przy ul. Grzybowskiej 53/57 jest bankiem zorganizowanym w formie spółki akcyjnej działającej na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy Prawo Bankowe oraz przepisów Kodeksu Spółek Handlowych i postanowień Statutu Banku.

Bank został wpisany do rejestru handlowego w dniu 29 października 1929 r. na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie i funkcjonuje nieprzerwanie do dnia dzisiejszego.

Bank Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS: 0000014843.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000010205.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Bank Pekao S.A. stanowi część Grupy Kapitałowej Banku UniCredit S.p.A. z siedzibą w Rzymie, Włochy.

Akcje Banku są notowane na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Papiery wartościowe Banku znajdujące się w obrocie na rynkach regulowanych są klasyfikowane w branży bankowej.

Bank Pekao S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i na finansowych rynkach zagranicznych, świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług szczegółowo określonych w statucie Banku.

2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 19 marca 2012 roku.

3. Istotne zasady rachunkowości

3.1 Oświadczenie o zgodności

Roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe („sprawozdanie finansowe") Banku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a w zakresie nieregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 roku, Nr 152, poz. 1223 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3.2 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r., dane porównawcze zaprezentowano za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Bank działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego.

Sprawozdanie finansowe Banku uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Bank nie dokonał istotnych zmian zasad rachunkowości w zakresie wyceny aktywów i pasywów oraz pomiaru wyniku finansowego w stosunku do zasad przyjętych w poprzednim okresie.

Sprawozdanie nie uwzględnia zmian standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym (Załącznik 1 oraz Załącznik 2 do Sprawozdania).

W ocenie Banku zmiany standardów i interpretacji nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku, za wyjątkiem standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe".

MSSF 9, opublikowany w listopadzie 2009 roku w zakresie aktywów finasowych oraz w październiku 2010 w zakresie zobowiązań finansowych, obowiązujący za okresy sprawozdawcze rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie. Nowe przepisy są częścią zmian zastępujących dotychczasowy standard MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena". Główne zmiany wynikające z nowego standardu to między innymi:

- likwidacja kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu zapadalności,
- wprowadzenie dwóch kategorii aktywów finansowych: wycenianych według zamortyzowanego kosztu i wycenianych według wartości godziwej,
- nowe kryteria kwalifikacji aktywów do grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu,
- nowe zasady rozpoznawania zmian wyceny do wartości godziwej inwestycji w kapitałowe instrumenty finansowe,
- likwidacja konieczności wyodrębniania wbudowanych instrumentów pochodnych.

Bank jest w trakcie szacowania wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na sprawozdanie finansowe, aczkolwiek ze względu na specyfikę działalności Banku, przewiduje się, iż zmiany te będą miały istotny wpływ na wycenę i prezentację instrumentów finansowych Banku.

Ponadto Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) przyjęła w 2011 roku następujące nowe standardy:

- MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe",
- MSSF 11 „Wspólne przedsięwzięcia",
- MSSF 12 „Ujawniania odnośnie zaangażowania w inne jednostki",
- MSSF 13 „Wartość godziwa".

Bank jest w trakcie analizy wpływu wymienionych standardów na jego sprawozdania finansowe.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W dniu 12 maja 2011 r. RMSR opublikowała MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdanie finansowe". MSSF 10 określa zasady prezentacji i przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli jednostka kontroluje jedną lub więcej innych jednostek. MSSF 10 zastępuje wymogi konsolidacji zawarte w interpretacji SKI-12 „Konsolidacja - jednostki specjalnego przeznaczenia" i standardzie MSR 27 "Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe" i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 roku. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone. MSSF 10 opiera się na obowiązujących zasadach określających pojęcie kontroli jako czynnika decydującego, czy jednostka powinna być uwzględniona w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym spółki dominującej. Standard zawiera dodatkowe wytyczne, pomocne w ustaleniu występowania kontroli, gdy jest to trudne do oceny.

W dniu 12 maja 2011 r. RMSR opublikowała MSSF 11 „Wspólne przedsięwzięcia", który obowiązuje za okresy sprawozdawcze rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2013 roku. MSSF 11 przewiduje bardziej realistyczne odzwierciedlenie wspólnych porozumień, koncentrując się na prawach i obowiązkach porozumienia, a nie jego formie prawnej (jak ma to miejsce obecnie). Standard porządkuje nieścisłości w sprawozdawczości wspólnych porozumień poprzez wprowadzenie jednolitej metody księgowania udziałów we wspólnie kontrolowanych jednostkach.

W dniu 12 maja 2011 r. RMSR opublikowała MSSF 12 „Ujawniania dotyczące udziałów w innych podmiotach". MSSF 12 jest nowym, kompleksowym standardem określającym wymogi ujawniania informacji dla wszystkich form udziałów w innych podmiotach, w tym dla spółek zależnych, wspólnych przedsięwzięć, jednostek stowarzyszonych i innych jednostek nie konsolidowanych. MSSF 12 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem1 stycznia 2013 roku. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone.

W dniu 12 maja 2011 r. RMSR opublikowała MSSF 13 „Wycena według wartości godziwej". MSSF 13, który obowiązuje za okresy sprawozdawcze rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2013 roku, ramy dla pomiaru wartości godziwej i wymaga ujawniania informacji na temat wyceny wartości godziwej. MSSF 13 nie określa, kiedy składnik aktywów, zobowiązanie lub podmiot własnych instrumentów kapitałowych wycenia się w wartości godziwej. Przeciwnie, wyceny i ujawniania wymagane przez MSSF 13 stosuje się wtedy, gdy inne standardy wymagają lub zezwalają na wycenę w wartości godziwej (z nielicznymi wyjątkami).

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- według wartości godziwej dla: instrumentów pochodnych, aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane przez rachunek zysków i strat oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej,
- według zamortyzowanego kosztu dla pozostałych aktywów finansowych, w tym dla kredytów i pożyczek oraz pozostałych zobowiązań finansowych,
- według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych,
- aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Bank sporządza również Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A.

3.3 Zastosowanie szacunków i założeń

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Zarząd Banku pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym oraz w notach objaśniających.

Szacunki dokonane na datę bilansową odzwierciedlają warunki, które istniały w tych datach (np. ceny rynkowe, stopy procentowe, kursy wymiany walut). Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmie, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnic.

Główne założenia oraz subiektywne oceny przyjęte przy dokonywaniu szacunków przez Bank dotyczą przede wszystkim:

- Utraty wartości aktywów finansowych
  Przyjęte założenia dotyczące szacowania utraty wartości kredytów i pożyczek zostały opisane w Nocie 3.6 w części zatytułowanej „Utrata wartości aktywów finansowych".

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- Utraty wartości aktywów trwałych
  Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwanej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwanej. Wartość możliwa do odzyskania jest jedną z dwóch następujących wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartość godziwa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, pomniejszona o koszty zbycia lub wartość użytkowa ustalana dla poszczególnych składników aktywów.

  W przypadku, gdy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości majątku wspólnego, czyli aktywów, które nie wypracowują wpływów pieniężnych niezależne od innych aktywów lub zespołów aktywów oraz nie można ustalić wartości odzyskiwanej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego, Bank ustala wartość odzyskiwaną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik należy.

  Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wymaga przyjęcia założeń dotyczących między innymi przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), ewentualnych zmian kwot lub terminów wystąpienia tych przepływów pieniężnych, innych czynników jak na przykład brak płynności. Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych.

- Wyceny instrumentów pochodnych oraz nie kwotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży
  Wartość godziwą nieopcyjnych instrumentów pochodnych oraz papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży nie kwotowanych na aktywnym rynku wyznacza się stosując modele wyceny bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Opcje wyceniane są przy użyciu modeli wyceny opcji. Zmienne używane do wyceny obejmują w miarę możliwości dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków. Bank przyjmuje również założenia dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta, które wpływają na wycenę instrumentów. Zmiana tych założeń mogłaby mieć wpływ na wycenę instrumentów finansowych.

- Wyceny opcji menadżerskich
  Przyjęte założenia dotyczące wyceny opcji menadżerskich zostały opisane w Nocie 43 „Płatności na bazie akcji".

- Kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe
  Rezerwę na odprawy emerytalne i rentowe ustala się metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno, zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych.

  Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub odprawy rentowej uzależniona od:
  - podstawy wymiaru odprawy emerytalnej lub odprawy rentowej oraz współczynnika procentowego uzależnionego od stażu pracy zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
  - przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego.

  Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie z uwzględnieniem prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego i dyskonta finansowego.

  Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego obejmuje możliwość zwolnienia się z pracy, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy i ryzyko śmierci.

  Dyskonto finansowe bazuje na rentowności papierów wartościowych wolnych od ryzyka i nominowanych w walucie, w której wypłacane są świadczenia pracownicze.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- Wartości firmy
  Bank dokonuje testów utraty wartości firmy przejętej w wyniku transakcji połączenia Banku Pekao S.A. z wydzieloną częścią majątku Banku BPH S.A. pod kątem wystąpienia przesłanek utraty wartości w okresach rocznych.

3.4 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

- Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji
  Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym Banku, w tym Oddziału Banku w Paryżu wycenia się w walucie funkcjonalnej, tj. walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność.

  Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich. Złoty jest walutą funkcjonalną i prezentacyjną Banku.

  Bank jako kurs zamknięcia przyjmuje kurs średni Narodowego Banku Polskiego („NBP") obowiązujący na dzień bilansowy.

- Transakcje i salda
  Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

  Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmuje się łącznie ze zmianami wartości godziwej w rachunku zysków i strat.

  Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w kapitale z aktualizacji wyceny.

- Oddział Banku w Paryżu
  Aktywa i pasywa jednostki zagranicznej są przeliczane na walutę polską, tj. walutę prezentacji według kursu zamknięcia obowiązującego na dzień bilansowy. Przychody i koszty w rachunku zysków i strat przelicza się według kursów średnich okresu obrotowego, za wyjątkiem sytuacji, gdy wahania kursów są bardzo znaczące i kurs średni nie jest akceptowalnym przybliżeniem kursu z dnia transakcji. W takiej sytuacji przychody i koszty są przeliczane w oparciu o kurs z dnia transakcji. Dane Oddziału Banku w Paryżu zostały przeliczone na złote przy zastosowaniu następujących kursów:
  - do przeliczenia pozycji bilansowych na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku zastosowano średnie kursy ogłoszone przez NBP odpowiednio na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku, które wyniosły:

	31.12.2011	31.12.2010
zł za 1 EUR	4,4168	3,9603

  - do przeliczenia pozycji rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku oraz za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku zastosowano średnie arytmetyczne średnich kursów ogłoszonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca odpowiednio w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku oraz w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku, które wyniosły:

	2011	2010
zł za 1 EUR	4,1401	4,0044

  Różnice kursowe powstałe z przeliczenia wyniku oddziału zagranicznego po średnim kursie ważonym ustalonym na dzień bilansowy w stosunku do średniego kursu NBP ujmuje się w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny".

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3.5 Ustalanie wyniku finansowego

Przychody i koszty z tytułu odsetek
Bank w rachunku zysków i strat ujawnia wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Efektywna stopa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy oraz płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Wyliczenie efektywnej stopy obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych i papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej oraz papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

W momencie rozpoznania utraty wartości instrumentu finansowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, przychody odsetkowe ujmowane są dalej w rachunku zysków i strat, lecz liczone są od nowo ustalonej wartości bilansowej instrumentu finansowego (od nowej niższej wartości instrumentu, to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość). Do wyliczenia przychodów odsetkowych od nowo ustalonej wartości instrumentu stosowana jest stopa procentowa, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Koszty okresu sprawozdawczego dotyczące zobowiązań z tytułu odsetek od rachunków klientów oraz zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych ujmowane są w rachunku zysków i strat również z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Przychody i koszty z tytułu prowizji
Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Bank. Przychody i koszty z tytułu prowizji są rozliczane według następujących metod:

- opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań (zarówno przychody jak i koszty) są rozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów lub kosztów odsetkowych i zostały opisane powyżej,
- opłaty i prowizje dotyczące kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat i nieustalonych zmianach oprocentowania, np. kredytów w rachunku bieżącym i kredytów z tytułu kart kredytowych są rozliczane w czasie metodą liniową przez okres życia produktu, którego dotyczą,
- pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank (wykonanie operacji bankowych na rachunkach, operacje z tytułu obsługi kart płatniczych, działalność maklerska, factoringowa oraz akwizycja) są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu
Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu obejmuje:

- Wynik z pozycji wymiany
  Wynik z pozycji wymiany ustalany jest biorąc pod uwagę dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany.

  Ponadto, wynik z pozycji wymiany zawiera marże uzyskane na transakcjach walutowych z klientami Banku oraz ujmuje punkty swapowe z transakcji pochodnych, które Bank zawiera w celu zapewnienia płynności w obcych walutach.

  Do wyniku z pozycji wymiany zalicza się różnice kursowe z wyceny inwestycji netto w podmiotach zagranicznych w momencie zbycia tej inwestycji. Do momentu zbycia różnice kursowe z wyceny aktywów netto w podmiocie zagranicznym ujmowane są w pozycji „Pozostałe kapitały".

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- Wynik na instrumentach pochodnych oraz papierach wartościowych przeznaczonych do obrotu
  Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań przeznaczonych do obrotu.

  Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne
Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody z tytułu otrzymanych odszkodowań, kar, grzywien, przychodów z leasingu operacyjnego oraz rozwiązane odpisy z tytułu utraty wartości należności spornych. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie koszty reklamacji klientów, zapłacone odszkodowania oraz koszty odpisów z tytułu utraty wartości należności spornych.

3.6 Wycena aktywów i zobowiązań finansowych, pochodne instrumenty finansowe

Aktywa finansowe
Aktywa finansowe kwalifikowane są do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy
  Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

  Do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe, pożyczki i należności, które nabyto lub zaliczono do tej kategorii z zamiarem sprzedaży w krótkim terminie. Do tej kategorii Bank kwalifikuje także instrumenty pochodne (nie będące instrumentami zabezpieczającymi).

  Do aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat kwalifikuje się dłużne papiery wartościowe, które zostały wyznaczone przez Bank w celu eliminacji bądź znaczącego zmniejszenia niespójności w zakresie wyceny i ujmowania pomiędzy dłużnymi papierami wartościowymi a instrumentami pochodnymi ekonomicznie zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej tych papierów. W przeciwnym przypadku papiery te zostałyby zakwalifikowane do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, a efekt wyceny ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny, a wycena instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających te papiery zostałaby odniesiona do rachunku zysków i strat.

- Utrzymywane do terminu wymagalności
  Są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których jednostka ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:
  a) wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
  b) wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży, oraz
  c) spełniające definicję pożyczek i należności.
  Aktywa finansowe zaliczone do tej kategorii wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Rozliczenie zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej jest ujmowane w przychodach odsetkowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- Pożyczki i należności
  Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:
  a) aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
  b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży, lub
  c) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

  Do tej kategorii zaliczane są dłużne papiery wartościowe zakupione od emitenta, dla których nie istnieje aktywny rynek, kredyty, pożyczki, należności z tytułu transakcji reverse repo i inne należności nabyte i udzielone. Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości.

- Dostępne do sprzedaży
  Są to aktywa finansowe, dla których okres utrzymywania nie jest określony. W skład portfela wchodzą: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz pożyczki i należności nieuwzględnione w pozostałych kategoriach. Odsetki od aktywów dostępnych do sprzedaży nalicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i ujmuje się w rachunku zysków i strat.

  Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej w stosunku do zamortyzowanego kosztu odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny. Pozycja dotycząca kapitału z aktualizacji wyceny podlega rozliczeniu do rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży aktywa bądź wystąpienia utraty jego wartości. W przypadku wystąpienia utraty wartości wskazanego aktywa, wcześniej ujęte zwyżki z przeszacowania do wartości godziwej pomniejszają „Kapitał z aktualizacji wyceny". Jeżeli kwota uprzednio ujętych zwyżek jest niewystarczająca na pokrycie utraty wartości, różnicę odnosi się do rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe".

Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wyznaczonych jako aktywa wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, przeznaczonych do obrotu (z wyłączeniem instrumentów pochodnych), utrzymywanych do terminu wymagalności i dostępnych do sprzedaży Bank ujmuje i wyłącza z ksiąg na dzień rozliczenia transakcji, tj. dzień otrzymania lub dostarczenia składnika aktywów.

Zmiany wartości godziwej składnika aktywów w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji ujmowane są analogicznie jak dla posiadanego składnika aktywów.

Kredyty i pożyczki wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy.

Pochodne instrumenty finansowe są zawsze ujmowane i wyłączane z ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia transakcji.

Reklasyfikacja aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych sklasyfikowany jako dostępny do sprzedaży, który odpowiada definicji pożyczek i należności, Bank może przekwalifikować z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczek i należności, w przypadku gdy Bank ma zamiar i możliwość utrzymać dany składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności.

W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z określonym terminem wymagalności, uprzednie zyski i straty związane z takim składnikiem, które zostały ujęte w innych całkowitych dochodach amortyzuje się i ujmuje w rachunku zysków i strat przez okres pozostały do terminu wymagalności, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wszelkie różnice pomiędzy nowym zamortyzowanym kosztem i kwotą umorzeniową amortyzuje się przez pozostały okres do terminu wymagalności składnika aktywów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, podobnie do amortyzacji premii lub dyskonta.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ponadto Bank dopuszcza reklasyfikację składnika aktywów finansowych zakwalifikowanego do grupy aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w przypadku wystąpienia wyjątkowych okoliczności.

Składnik aktywów finansowych jest reklasyfikowany według jego wartości godziwej w dniu reklasyfikacji. Zyski lub straty, które zostały ujęte w rachunku zysków i strat do momentu reklasyfikacji, nie podlegają odwróceniu. Wartość godziwą składnika aktywów finansowych w dniu reklasyfikacji uznaje się odpowiednio za jego nowy koszt lub nowy zamortyzowany koszt.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu – kredyty i należności

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Utrata wartości składnika lub grupy aktywów finansowych została poniesiona wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości na skutek wydarzeń, które nastąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę"), oraz gdy zdarzenia mają wpływ na oczekiwane przepływy pieniężne dotyczące tych aktywów, a przepływy te można wiarygodnie oszacować.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych Bank zalicza, między innymi, informacje o następujących zdarzeniach powodujących stratę:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenie lub opóźnienie spłaty, równe i większe niż 90 dni, odsetek, części kapitału lub prowizji,
- wynikająca z trudności finansowych dłużnika restrukturyzacja zadłużenia,
- złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika lub o wszczęcie postępowania naprawczego,
- zanik aktywnego rynku na dane aktywo finansowe, spowodowany trudnościami finansowymi emitenta,
- wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- obserwowane dane wskazujące na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
  – negatywne zmiany dotyczące statusu płatności pożyczkobiorców w grupie, lub
  – krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłaceniem aktywów w grupie.

Bank dokonuje podziału należności kredytowych ze względu na wielkość zaangażowania na portfel indywidualny i portfel grupowy.

W portfelu indywidualnym każda pojedyncza ekspozycja kredytowa jest poddawana testowi na utratę wartości. W przypadku rozpoznania utraty wartości tworzony jest odpis aktualizujący wartość należności.

W portfelu grupowym identyfikowane są grupy o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego, które następnie zbiorczo oceniane są pod kątem utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne dowody na utratę wartości aktywów finansowych zakwalifikowanych do kategorii pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, kwotę odpisu aktualizacyjnego stanowi różnica między wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat, zabezpieczeń i innych źródeł spłaty, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona przez odpis aktualizujący a kwota odpisu obciąża rachunek zysków i strat.

Kalkulacja bieżącej wartości oszacowanych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z przejęcia zabezpieczenia, pomniejszonego o koszty przejęcia i sprzedaży.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych łącznie pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów odzysków generowanych z aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Historyczne parametry odzysków są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji, tak aby uwzględnić oddziaływanie bieżących warunków oraz wyłączyć czynniki mające wpływ w okresie historycznym, które nie występują obecnie.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

W zakresie portfela aktywów, dla których nie stwierdzono utraty wartości, Bank tworzy odpis na straty poniesione, lecz nie zidentyfikowane (IBNR). Odpis z tytułu IBNR odzwierciedla poziom straty kredytowej, który wystąpił na skutek zaistnienia zdarzeń utraty wartości, które nie zostały zidentyfikowane przez Bank do dnia bilansowego, ustalonej na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka do charakterystyki ryzyka grupy aktywów objętych procesem wyliczenia IBNR. Odpis z tytułu IBNR liczony jest w oparciu o modele statystyczne dla grup aktywów łączonych w portfele o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego, wypracowane na bazie danych historycznych. Kalkulacja IBNR uwzględnia koncepcję okresu ujawniania straty kredytowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z innych całkowitych dochodów i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Zobowiązania pozabilansowe
Rezerwa z tytułu zobowiązań pozabilansowych wyliczana jest w oparciu o ustanowiony limit i możliwą do odzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżącą wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową. Przyszłe przepływy dotyczące zobowiązań pozabilansowych oblicza się na podstawie dostępnego limitu oraz terminu odpowiadającego końcowej dacie tego zobowiązania i prawdopodobieństwa wypływu środków z Banku.

Umowy sprzedaży i odkupu
Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy back i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo oraz sell-buy back) na moment zawarcia ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od kontrahenta transakcji. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell back) ujmuje się jako należności od banków lub kredyty i pożyczki udzielone klientom, w zależności od kontrahenta transakcji.

Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń
Bank zawiera operacje na pochodnych instrumentach finansowych: transakcje dotyczące walut (typu spot, forward, swap walutowy, opcje walutowe, CIRS), transakcje na stopę procentową (FRA, IRS, CAP), transakcje pochodne bazujące na kursach papierów wartościowych i wartości indeksów akcji. Pochodne instrumenty finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej w dniu zawarcia transakcji, a następnie wyceniane do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności, który ze sposobów wyceny jest właściwy. Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych prezentowana jest w pozycji „Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych przeznaczone do obrotu", a ujemna – w pozycji „Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych przeznaczone do obrotu". W przypadku nabycia instrumentu finansowego, którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, a całość lub część przepływów pieniężnych związanych z takim instrumentem finansowym zmienia się w sposób podobny do tego, jaki wbudowany instrument pochodny powodowałby samodzielnie, wbudowany instrument pochodny wykazuje się odrębnie od umowy zasadniczej. Następuje to wtedy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- instrument finansowy nie jest zaliczany do aktywów przeznaczonych do obrotu lub aktywów wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, których skutki przeszacowania są odnoszone do przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego,
- charakter wbudowanego instrumentu oraz ryzyka z nim związane nie są ściśle powiązane z charakterem umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi,
- odrębny instrument, którego charakterystyka odpowiada cechom wbudowanego instrumentu pochodnego, spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- możliwe jest wiarygodne ustalenie wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego.

W przypadku umów nie będących instrumentami finansowymi, których składnikiem jest instrument spełniający powyższe warunki, wycenę wbudowanego instrumentu pochodnego zalicza się odpowiednio do aktywów lub zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych w korespondencji z rachunkiem zysków i strat zgodnie z zasadami wyceny instrumentów pochodnych.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego czy dany instrument pochodny jest zaliczony do portfela przeznaczonego do obrotu lub czy dany instrument jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela przeznaczonego do obrotu odnoszone są do rachunku zysków i strat.

Bank wyznacza niektóre instrumenty pochodne jako pozycje zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń. Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hegde) oraz przepływów pieniężnych (cash flow hedge), pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena".

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia wartości godziwej (fair value hedge)
Zmiany w wycenie do wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycje zabezpieczane odnoszone są – w części wynikającej z zabezpieczanego ryzyka – do rachunku zysków i strat. W pozostałej części zmiany wyceny bilansowej księgowane są zgodnie z ogólnymi zasadami dla danej klasy instrumentów finansowych.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycja zabezpieczająca w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej są w całości księgowane w rachunku zysków i strat w tej samej pozycji, w której są prezentowane wyniki zmiany wartości pozycji zabezpieczanej.

Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających odsetkowe pozycje zabezpieczane prezentowany jest w marży odsetkowej.

Bank zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeśli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę), zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń albo Bank unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Korekta z tytułu zabezpieczanego ryzyka na odsetkowej pozycji zabezpieczanej jest amortyzowana do rachunku wyników nie później niż w momencie zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia przepływów pieniężnych (cash flow hedge)
Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne odnoszone są:

- bezpośrednio do pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny" w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie,
- do rachunku zysków i strat w części stanowiącej nieefektywną część zabezpieczenia.

Kwoty ujęte w „Kapitale z aktualizacji wyceny" przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym zabezpieczana pozycja ma wpływ na rachunek zysków i strat i są prezentowane w tych samych liniach, co poszczególne komponenty wyceny pozycji zabezpieczanej, tj. wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest prezentowany w marży odsetkowej, a wynik z tytułu rewaluacji walutowej jest prezentowany w wyniku z pozycji wymiany.

Bank zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasa lub zostaje sprzedany. W takim przypadku łączne zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym, początkowo ujęte w „Kapitale z aktualizacji wyceny", jeżeli zabezpieczenie było skuteczne, nadal są wykazywane w kapitale, aż do zajścia prognozowanej transakcji i ujęcia jej w rachunku zysków i strat.

Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty ujęte w „Kapitale z aktualizacji wyceny" przenoszone są do rachunku zysków i strat danego okresu.

Zobowiązania finansowe
Zobowiązania finansowe Bank kwalifikuje do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu wykazywane w wartości godziwej,
- zobowiązania finansowe nie przeznaczone do obrotu wykazywane w kwotach wymagających zapłaty, wycenianych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Do zobowiązań finansowych nie przeznaczonych do obrotu zaliczane są zobowiązania wobec banków i klientów, zaciągnięte przez Bank pożyczki oraz wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe.

Wyłączanie składników aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu
Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych.

Bank wyłącza należności z tytułu kredytu/pożyczki lub jej części z bilansu, gdy dokona sprzedaży. Dodatkowo Bank spisuje należności w ciężar rezerw, gdy nie oczekuje dalszych przepływów dla danej należności z tytułu kredytu/pożyczki a także, gdy dokona bezwarunkowego umorzenia wierzytelności. W takim przypadku wiąże się to również z udokumentowaniem nieściągalności zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi w tym obszarze.

Bank wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik zobowiązań finansowych lub jego część w przypadku, gdy zobowiązanie wygasło. Zobowiązanie wygasa, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł termin jego dochodzenia.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3.7 Wycena pozostałych pozycji bilansu Banku

Inwestycje w jednostki zależne, współkontrolowane i stowarzyszone

Jednostki zależne
Jednostki zależne to jednostki w stosunku do których Bank w sposób pośredni lub bezpośredni sprawuje kontrolę. Kontrola to zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Sprawowaniu kontroli zwykle towarzyszy posiadanie większości liczby głosów w organie stanowiącym danej jednostki.

Jednostki stowarzyszone
Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które Bank wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Z reguły Bank posiada w poszczególnych jednostkach stowarzyszonych od 20% do 50% głosów.

Jednostki współkontrolowane
Jednostki współkontrolowane to takie jednostki, w których występuje taki podział kontroli nad działalnością gospodarczą jednostki zależnej, na mocy zawartej umowy, który określa, że decyzje o znaczeniu strategicznym w odniesieniu do działalności podmiotu wymagają jednomyślnej zgody stron posiadających kontrolę (wspólników przedsięwzięcia).

Ujmowanie i wycena
W sprawozdaniu Banku, inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych ujmowane są w cenie nabycia. Wartość bilansowa inwestycji jest poddawana testom na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów". Rozpoznana utrata wartości ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych". Dywidendy stanowiące przychód z inwestycji ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa Banku do otrzymania płatności.

Ponadto, inwestycje kapitałowe w jednostce działającej za granicą stanowią aktywa niepieniężne. Aktywa niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej, przelicza się według kursu wymiany z dnia transakcji. Inwestycje w jednostce zagranicznej, które zostały nabyte przed dniem przejścia na MSSF ustalono według wartości bilansowej na dzień przejścia na MSSF.

Ujmowanie transakcji nabycia pod wspólną kontrolą według wartości księgowych
Transakcje połączenia jednostek pod wspólną kontrolą są wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji, zgodnie z zaleceniem zawartym w MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów", wobec braku szczegółowych uregulowań wewnątrz MSSF, Bank Pekao S.A. przyjął politykę rachunkowości stosowaną powszechnie do wszystkich transakcji połączeń pod wspólną kontrolą w ramach Grupy UniCredit, której Bank jest członkiem, polegającą na ujmowaniu takich transakcji według wartości księgowych.

Przyjęte zasady rachunkowości są następujące:

Jednostka przejmująca rozpoznaje aktywa i pasywa jednostki nabywanej według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednolicenia zasad rachunkowości nabywanej jednostki. Wartość firmy oraz ujemna wartość firmy nie są rozpoznawane. Ewentualna różnica między wartością księgową przejmowanych aktywów netto, a wartością godziwą kwoty zapłaty jest rozpoznawana w kapitale własnym Banku. Przy zastosowaniu metody bazującej na wartościach księgowych, dane porównawcze, dotyczące prezentowanych okresów historycznych nie są przekształcane.

Jeśli z transakcją związane jest nabycie udziałów niekontrolujących, to nabycie udziałów niekontrolujących ujmowane jest odrębnie.

W MSSF brak wskazówek, w jaki sposób określa się procent udziałów niekontrolujących nabytych z perspektywy spółki zależnej. Stąd Bank Pekao S.A., w celu określenia wartości nabytych udziałów niekontrolujących stosuje zasady określone z poziomu podmiotu dominującego.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości niematerialne

Wartość firmy
Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów, pasywów i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub współkontrolowanej. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości. Stwierdzona w wyniku przeprowadzonych testów utrata wartości nie podlega późniejszej korekcie.

Inne wartości niematerialne
Wartości niematerialne są kontrolowanymi przez Bank zasobami majątkowymi nie mającymi formy fizycznej, identyfikowalnymi i powodującymi w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych dla Banku, powiązanych bezpośrednio z tymi aktywami.

Głównie są to:
- licencje na oprogramowanie komputerowe,
- autorskie prawa majątkowe,
- koszty zakończonych prac rozwojowych.

Wartości niematerialne początkowo ujmowane są według ceny nabycia. Późniejsza wycena wartości niematerialnych jest według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne i prawne o określonym okresie użytkowania podlegają amortyzacji przez szacowany okres użyteczności tego składnika. Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Wszystkie wartości niematerialne podlegają okresowym przeglądom w celu weryfikacji czy nie wystąpiły istotne przesłanki utraty wartości, które wymagałyby przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe
Rzeczowe aktywa trwałe stanowią kontrolowane środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zaliczane są składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Każda część składowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych, której cena nabycia lub koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całej pozycji jest amortyzowana osobno. Bank alokuje początkową wartość pozycji rzeczowych aktywów trwałych na jej istotne części.

Koszty modernizacji rzeczowych aktywów trwałych odpowiednio zwiększają ich wartość bilansową lub są ujmowane jako oddzielny składnik rzeczowych aktywów trwałych tylko wtedy, gdy prawdopodobne jest, że z tytułu tych nakładów nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Banku a koszt tych nakładów można wiarygodnie zmierzyć.

Koszty napraw i utrzymania rzeczowych aktywów trwałych obciążają rachunek zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione.

Koszty finansowania zewnętrznego związane z nabyciem, budową czy wytworzeniem składnika aktywów, Bank ujmuje jako koszty w okresie, w którym je poniesiono.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Wartość podlegająca amortyzacji jest to cena nabycia lub koszt wytworzenia danego aktywa pomniejszona o wartość końcową składnika. Stawki amortyzacji i wartość końcowa składników ustalone dla celów bilansowych są okresowo weryfikowane, przy czym rezultaty weryfikacji skutkują w okresie, w którym weryfikację przeprowadzono.

Bilansowe stawki amortyzacyjne stosowane dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych są następujące:

a) stawki amortyzacji stosowane dla środków trwałych:

Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego	1,5% – 10,0%
Urządzenia techniczne i maszyny	4,5% – 30,0%
Środki transportu	12,5% – 30,0%

b) stawki amortyzacji dla wartości niematerialnych:

Licencje na programy komputerowe, prawa autorskie	12,5% – 50,0%
Poniesione koszty zakończonych prac rozwojowych	33,3%
Pozostałe wartości niematerialne	33,0%

c) stawki amortyzacji dla nieruchomości inwestycyjnych:

Budynki i budowle	1,5% – 10,0%

Nie amortyzuje się gruntów, nakładów na rzeczowe aktywa trwałe oraz nakładów na wartości niematerialne.

Wartość amortyzacji oraz odpis z tytułu utraty wartości obciąża rachunek zysków i strat w pozycji „Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych".

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane początkowo według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wyceniane zgodnie z wymogami modelu ceny nabycia.

Nieruchomości inwestycyjne są wyłączane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikuje się aktywa, których wartość bilansowa ma zostać odzyskana w drodze ich odsprzedaży, a nie dalszego wykorzystania. Jako przeznaczone do sprzedaży klasyfikowane są jedynie aktywa dostępne do natychmiastowej sprzedaży w bieżącym stanie, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa będące przedmiotem umów leasingu
Bank jest stroną umów leasingowych na podstawie, których przyjmuje do odpłatnego używania obce środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Bank jest również stroną umów leasingowych na podstawie, których przekazuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Leasing operacyjny
W przypadku umów leasingu zawartych przez Bank jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w bilansie Banku, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

W przypadku umów leasingu zawartych przez Bank jako leasingobiorcę, przedmiot leasingu nie jest ujmowany w bilansie Banku.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Leasing finansowy
W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo na Bank całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty opłat leasingowych i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty z tytułu leasingu finansowego ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat w pozycji „Koszty z tytułu odsetek".

Aktywa trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Rezerwy
Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.
W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Ponadto w pozycji tej ujmuje się rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi wyceniane metodą aktuarialną. Wszystkie rezerwy tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat.

Rezerwy **na świadczenia pracownicze**
Wysokość rezerwy utworzonej na odprawy emerytalne i rentowe ustalana jest na podstawie wyceny aktuarialnej dokonywanej przez niezależnego aktuariusza co najmniej raz na rok.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione zostaną ogólne kryteria ujmowania rezerw oraz szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe".

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wysokość rezerwy z tytułu restrukturyzacji zatrudnienia ustalana jest przez Bank w oparciu o najlepsze dostępne oszacowania bezpośrednich nakładów, które w sposób nieodzowny wynikają z restrukturyzacji oraz nie są związane z bieżącą działalnością Banku.

Utworzone rezerwy ujmowane są w pasywach w pozycji „Rezerwy" oraz odpowiednio w rachunku zysków i strat jako koszty wynagrodzeń.

Przychody przyszłych okresów oraz koszty rozliczane w czasie (pasywa)
Pozycja obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie są rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku przez kontrahentów, które zostaną rozliczone w następnych okresach oraz rozliczenia z tytułu świadczeń na rzecz pracowników (m.in. bonus roczny i świąteczny, premie, nagrody oraz niewykorzystane urlopy).

Koszty i przychody rozliczane w czasie prezentuje się w bilansie w pozycji „Pozostałe zobowiązania".

Kapitały własne Banku
Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez Bank zgodnie z obowiązującym prawem, tj. właściwymi ustawami i statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także zysk/strata z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Poniżej omówiono wybrane pozycje kapitału własnego:

a) kapitał zakładowy może być podwyższony przez emisję nowych akcji lub poprzez podwyższenie wartości nominalnej akcji dotychczasowych. Walne Zgromadzenie może podwyższyć kapitał zakładowy, przeznaczając na to środki z kapitału zapasowego lub z innych kapitałów rezerwowych utworzonych z zysku, jeżeli mogą być one użyte na ten cel zgodnie z Kodeksem spółek handlowych i Statutem Banku,
b) kapitał zapasowy tworzony jest z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku. Coroczne odpisy na kapitał zapasowy powinny wynosić co najmniej 8% zysku netto i dokonywane są do czasu osiągnięcia przez ten kapitał wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Do kapitału zapasowego przelewa się pozostałe po pokryciu kosztów emisji nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej,
c) kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skutki wyceny pochodnych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne, różnice kursowe powstałe z przeliczenia wyniku oddziału zagranicznego po średnim kursie ważonym ustalonym na dzień bilansowy w stosunku do średniego kursu NBP oraz wartość podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny. W bilansie kapitał z aktualizacji wyceny prezentowany jest w ujęciu netto,
d) kapitały rezerwowe służące celom określonym w statucie tworzone są z odpisów z zysku,
e) składniki kapitałowe:
   - obligacje zamienne na akcje – obejmuje ujętą w kapitałach wartość godziwą instrumentów finansowych wyemitowanych w ramach transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych, oraz
   - rezerwa na zobowiązanie z tytułu wykupu akcji podmiotu dominującego
f) fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku Pekao S.A. tworzony jest zgodnie z Prawem Bankowym z dnia 29 sierpnia 1997 r. z zysku po opodatkowaniu,
g) niepodzielony wynik z lat ubiegłych obejmuje niepodzielone zyski i nie pokryte straty z lat ubiegłych,
h) zysk/strata netto stanowi zysk/strata wynikający z rachunku zysków i strat za okres, za który sporządzane jest sprawozdanie. Zysk netto uwzględnia podatek dochodowy.

Płatności oparte na akcjach własnych
W Banku realizowane są programy motywacyjne, w ramach których kluczowym członkom kadry menedżerskiej przyznawane są prawa pierwszeństwa do nabycia akcji Banku oraz akcji podmiotu dominującego Spółki UniCredit S.p.A. (zob. Nota 43).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych *Banku Pekao S.A.*
Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o model Blacka-Scholesa wyceny opcji na akcje wypłacające dywidendę, z uwzględnieniem oczekiwań Zarządu co do ilości praw, które zostaną zrealizowane. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych nie są uwzględniane żadne warunki dotyczące efektywności/wyników, poza tymi związanymi z ceną akcji („uwarunkowania rynkowe").

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/wyników, kończącym się w dniu, w którym określeni pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw"). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę praw do akcji, do których prawa – w opinii Zarządu Banku na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte. W przypadku modyfikacji warunków przyznawania wynagrodzeń rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania lub wcześniejszego rozliczenia prawa do akcji, Bank traktuje taką sytuację jako przyspieszenie nabycia uprawnień i bezzwłocznie ujmuje kwotę, która byłaby dalej ujmowana przez pozostały czas okresu nabywania uprawnień. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanego prawa do akcji nowym prawem do akcji, prawo anulowane i nowe prawo są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnego prawa.

Rozwadniający wpływ wyemitowanych opcji jest uwzględniany przy ustalaniu wielkości zysku przypadającego na jedną akcję jako dodatkowe rozwodnienie akcji (zob. Nota 18).

Opcje na akcje i akcje Spółki UniCredit S.p.A.
Bank Pekao S.A. przystąpił do programu motywacyjnego Grupy UniCredit. Celem programu motywacyjnego jest zaoferowanie wybranym kluczowym pracownikom Banku opcji na akcje oraz akcji UniCredit S.p.A.

W tym przypadku Bank otrzymał od spółki dominującej wartość godziwą przyznanych pracownikom Banku Pekao S.A. praw ustaloną w oparciu o model wyceny opcji Hull and White.

Koszty usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznane prawa są rozpoznawane w kosztach wynagrodzeń wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w pozycji „Pozostałe kapitały".

W momencie realizacji tych instrumentów Bank zobowiązany jest do zapłaty wartości godziwej przyznanych instrumentów na rzecz UniCredit S.p.A.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3.8 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, gdy podatek ujmowany jest w kapitale. Bieżący podatek stanowi zobowiązanie podatkowe Banku odnoszące się do dochodu do opodatkowania wyliczone według obowiązującej stawki podatkowej, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

Aktywa i pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są metodą bilansową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową dla celów raportowania finansowego. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji określonych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub realizacji zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do ujemnych różnic przejściowych w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać te różnice.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy obliczona jest zgodnie z metodą zobowiązania bilansowego opartą na identyfikacji dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową a wartością bilansową aktywów i zobowiązań.

3.9 Pozostałe pozycje

Zobowiązania warunkowe i promesy zobowiązań
Bank zawiera transakcje, które w momencie zawarcia nie są ujmowane w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, natomiast powodują powstanie zobowiązań warunkowych i promes zobowiązań. Zobowiązania warunkowe charakteryzują się tym, że są:

- potencjalnym zobowiązaniem, którego istnienie zostanie potwierdzone w momencie wystąpienia lub niewystąpienia niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie podlegają pełnej kontroli Banku (np. prowadzone sprawy sporne),
- obecnym zobowiązaniem, które powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowane w bilansie ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie (przede wszystkim: niewykorzystane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje, akredytywy i poręczenia).

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych
Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych w rachunku przepływów środków pieniężnych składają się „Kasa, należności od Banku Centralnego" oraz należności od banków o terminie wymagalności do 3 miesięcy.

Sprawozdawczość według segmentów działalności
Informacje dotyczące segmentów działalności Grupy prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Polityka zarządzania ryzykiem Banku ma na celu optymalizację struktury bilansu i pozycji pozabilansowych przy uwzględnieniu założonej relacji ryzyka do dochodu oraz kompleksowego ujęcia wpływu różnych rodzajów ryzyka, które Bank podejmuje w swojej działalności biznesowej. Ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości i kapitału niezbędnego do ich pokrycia oraz regularnie raportowane, zgodnie z zasadami opisanymi poniżej.

Dalsza część noty opisuje wszystkie istotne ryzyka występujące w działalności Banku.

4.1 Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza
Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Ponadto sprawuje ona nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku.

Zarząd
Zarząd Banku jest odpowiedzialny za opracowanie, wdrażanie i funkcjonowanie procesów zarządzania ryzykiem poprzez wprowadzanie odpowiednich wewnętrznych regulacji, jak również uwzględniających wyniki kontroli audytu wewnętrznego.

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, procesu obliczania kapitału wewnętrznego oraz za efektywność przeglądu procesu wyliczania kapitału wewnętrznego i jego monitoring. Ponadto wprowadza niezbędne korekty lub udoskonalenia do tych procesów i systemów, co do których zachodzi taka konieczność. Konieczność ta może być spowodowana zmianami poziomu ryzyka w działalności Banku, czynnikami otoczenia gospodarczego lub innymi nieprawidłowościami w funkcjonowaniu procesów lub systemów.

Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat typów, skali, istotności ryzyk, na które narażony jest Bank, jak również metod wykorzystywanych do ich zarządzania.

Zarząd Banku ocenia, czy działalność taka jak: identyfikacja, pomiar, monitorowanie, raportowanie i kontrola lub ograniczanie są prowadzone na odpowiednim poziomie w ramach procesu zarządzania ryzykiem. Ponadto sprawdza, czy kierownictwo każdego szczebla efektywnie zarządza ryzykiem w ramach swoich kompetencji.

Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka (ALCO)
Komitet ten odpowiada za przegląd i kontrolę zarządzania ryzykiem. W szczególności do jego obowiązków należy:
- nadzór i kontrola nad zarządzaniem ryzykiem,
- ustalanie wytycznych w zakresie zarządzania ryzykiem, alokację kapitału i optymalizację wskaźnika ryzyko/dochód.

Pion Zarządzania Ryzykami
Pion ten odpowiada za:
- budowę systemu ryzyka kredytowego w Banku, umożliwiającego prawidłowe rozpoznanie i zarządzanie ryzykiem, tworzenie struktury zarządzania tym ryzykiem oraz rozwijanie niezbędnej wiedzy na wszystkich szczeblach organizacji,
- zarządzanie i kontrolę ryzyka rynkowego oraz ryzyka płynności generowanego zarówno w działalności handlowej, jak również wynikającego ze struktury aktywów i pasywów,
- identyfikację i zarządzanie znaczącymi ryzykami i ocena zagregowanego kapitału ekonomicznego,
- rozwijanie i umacnianie systemu ryzyka operacyjnego oraz identyfikację i zarządzanie ryzykiem operacyjnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.2 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe należy do podstawowych ryzyk związanych z działalnością Banku. Udział kredytów i pożyczek w bilansie Banku powoduje, że jego utrzymanie na bezpiecznym poziomie ma zasadnicze znaczenie dla wyników prowadzonej działalności Banku. Proces zarządzania ryzykiem kredytowym ma charakter scentralizowany i jest wykonywany przede wszystkim poprzez jednostki Pionu Zarządzania Ryzykami, umiejscowione w Centrali Banku oraz jego strukturach lokalnych. Integracja ryzyk w Pionie Zarządzania Ryzykami, w którym oprócz ryzyka kredytowego zostały przypisane także ryzyko rynkowe oraz operacyjne, umożliwia efektywne zarządzanie wszystkimi rodzajami ryzyk o charakterze kredytowym. Proces obejmuje wszystkie funkcje kredytowe – analizę kredytową, podejmowanie decyzji kredytowych, monitorowanie i administrowanie oraz restrukturyzację i windykację. Funkcje te są realizowane zgodnie z obowiązującą w danym roku obrachunkowym polityką kredytową Banku i wytycznymi do niej, przyjętymi przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Efektywność i skuteczność funkcji kredytowych jest osiągana przy wykorzystaniu zróżnicowanych metod i metodologii kredytowych oraz zastosowaniu zaawansowanych narzędzi informatycznych, które zostały zintegrowane z głównym systemem informatycznym Banku. Procedury obowiązujące w Banku pozwalają na ograniczanie ryzyka kredytowego. W szczególności te dotyczące zasad oceny ryzyka transakcji, ustanawiania prawnych zabezpieczeń kredytów, uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych oraz ograniczenia kredytowania niektórych obszarów działalności, zgodnie z przyjętym w Banku systemem segmentacji klientów.

Dla wzrostu bezpieczeństwa działalność kredytowa limitowana jest w oparciu o ograniczenia wynikające z przepisów Prawa Bankowego oraz wewnętrzne normy ostrożnościowe. Dotyczą one w szczególności wskaźników koncentracji zaangażowania kredytowego dla określonych sektorów gospodarki, wskaźnika udziału znaczących zaangażowań w portfelu kredytowym Banku oraz limitów zaangażowania na poszczególne kraje, banki zagraniczne i krajowe instytucje finansowe. Uprawnienia do podejmowania decyzji kredytowych, ograniczenia kredytowania niektórych obszarów działalności oraz wewnętrzne i zewnętrzne normy ostrożnościowe uwzględniają nie tylko kredyty, pożyczki i gwarancje, ale również transakcje pochodne i instrumenty dłużne.

Bank ustalił następujące limity portfelowe:

- udział znaczących zaangażowań w portfelu kredytowym Banku – akceptowany przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku,
- limity na segmenty klientów – ustalane w polityce kredytowej Banku,
- limity na produkty (kredyty hipoteczne udzielane klientom indywidualnym, finansowanie nieruchomości komercyjnych) – ustalane w polityce kredytowej Banku,
- ograniczenia sektorowe i koncentracji sektorowej – akceptowane przez Komitet Kredytowy Banku.

Z uwagi na fakt, że kluczowe limity ustalane są przez organy decyzyjne, które jednocześnie otrzymują i analizują raporty na temat ryzyka kredytowego (prezentujące również bazylejskie parametry ryzyka kredytowego), decyzje o limitach w znacznym stopniu uwzględniają ocenę ryzyka kredytowego wspartą wewnętrznymi systemami ratingowymi. Ponadto, Bank limituje transakcje kredytowe charakteryzujące się podwyższonym ryzykiem poprzez zastrzeżenie decyzyjności w tych przypadkach dla szczebli decyzyjnych z wyższym limitem uprawnień.

Ochronę jakości portfela kredytowego zapewniają również jego okresowe przeglądy oraz bieżące monitorowanie terminowej obsługi kredytów i kondycji finansowej klientów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Modele ratingowe wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym
Dla potrzeb zarządzania ryzykiem kredytowym Bank korzysta z wewnętrznych modeli ratingowych w zależności od segmentu klienta i/lub rodzaju ekspozycji.

Proces nadawania ratingu stanowi istotny element oceny ryzyka kredytowego klienta i transakcji, stanowiąc wstępny etap w procesie podejmowania decyzji kredytowej zarówno o udzieleniu jak i zmianie warunków kredytu oraz w procesie monitorowania jakości portfela kredytowego.

Pomiar ryzyka kredytowego odbywa się przy uwzględnieniu trzech parametrów – PD, LGD oraz EAD. Parametr PD odnosi się do prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (ang. default) czyli z niedotrzymaniem warunków umownych przez Kredytobiorcę, w horyzoncie jednego roku i może mieć charakter podmiotowy lub produktowy. Parametr LGD wskazuje na szacowaną wysokość straty, która zostanie poniesiona dla każdej transakcji o charakterze kredytowym od daty wystąpienia takiego niewykonania zobowiązania. Parametr EAD odzwierciedla szacowaną wysokość ekspozycji kredytowej na tą datę.

Parametry ryzyka wykorzystywane w modelach ratingowych służą do wyliczenia oczekiwanej straty z tytułu ryzyka kredytowego.

Wartość oczekiwanej straty jest jednym z istotnych kryteriów oceny branym pod uwagę przez czynniki decyzyjne w procesie kredytowania. W szczególności ta wartość jest porównywana z wnioskowanym poziomem marży.

Poziom marż minimalnych dla danego produktu lub segmentu klienta jest określany na podstawie analizy ryzyka, uwzględniającej wartość szacowanych parametrów ryzyka i stanowiącej fragment systemu ratingów wewnętrznych.

Zarówno rating klienta jak i transakcji, a także parametry ryzyka kredytowego odgrywają znaczącą rolę w systemie informacji o ryzyku kredytowym. Dla każdego modelu ratingowego raporty ryzyka kredytowego zawierają informacje dotyczące porównania zrealizowanych parametrów z teoretycznymi wartościami dla każdej klasy ratingowej.

Raporty ryzyka kredytowego są generowane miesięcznie, a ich zakres jest różny w zależności od odbiorcy raportu (im wyższy szczebel zarządzania, tym prezentowane raporty są bardziej zagregowane). W ten sposób raporty są efektywnie wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Modele ratingowe zostały zbudowane w oparciu o segment klienta i rodzaj transakcji.

1. Dla segmentu klienta indywidualnego Bank zbudował trzy odrębne modele przeznaczone dla:
- kredytów hipotecznych,
- kredytów konsumenckich,
- kredytów nie-ratalnych (limity).

2. Dla klientów z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw (SME) Bank stosuje modele uzależnione od zakresu dostępnej informacji. Tak więc w tej grupie klientów funkcjonują modele przeznaczone dla:
- klientów stosujących pełną rachunkowość,
- klientów rozliczających się wg karty podatkowej,
- osób prowadzących własną działalność gospodarczą oraz samozatrudnionych.

3. Dla segmentu klienta korporacyjnego (z wyłączeniem instytucji finansowych, jednostek sektora publicznego i kredytowania specjalistycznego), Bank stosuje modele dzieląc klientów na dwie grupy:
- klientów z przychodami nieprzekraczającymi 30 mln zł,
- klientów z przychodami przekraczającymi 30 mln zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dla ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego Bank stosuje podejście pogrupowania (ang. slotting criteria) w ramach metody wewnętrznych ratingów, polegające na zastosowaniu klas nadzorczych w procesie przypisywania wag ryzyka.

Rozkład procentowy dla portfela ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego na datę 31.12.2011 (bez utraty wartości)

KLASA NADZORCZA	**NOMINAŁ**
Wysoka	25,6%
Dobra	67,2%
Zadowalająca	6,9%
Słaba	0,3%
Razem	100,0%

Skala ratingowa

Skala ratingowa jest zróżnicowana w zależności od segmentu klienta i rodzaju transakcji.

Przyporządkowanie klienta lub transakcji do danej klasy ratingowej uzależnione jest od przypisanego prawdopodobieństwa niewywiązania się ze spłaty zobowiązania (parametr PD).

W poniższych tabelach przedstawiono jakość portfela kredytowego w oparciu o rozkład procentowy klas ratingowych dla ekspozycji objętych wewnętrznymi modelami ratingowymi.

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu klienta indywidualnego na datę 31.12.2011 (bez utraty wartości)

KLASA RATINGOWA	KREDYTY HIPOTECZNE		KREDYTY KONSUMENCKIE		KREDYTY NIE RATALNE	
	ZAKRES PD	**NOMINAŁ**	ZAKRES PD	**NOMINAŁ**	ZAKRES PD	**NOMINAŁ**
1	0,00% <= PD < 0,19%	5,9%	0,00% <= PD < 0,30%	6,7%	0,00% <= PD < 0,01%	0,5%
2	0,19%<= PD < 0,24%	12,8%	0,30% <= PD < 0,50%	8,2%	0,01% <= PD < 0,03%	14,9%
3	0,24% <= PD < 0,31%	29,0%	0,50% <= PD < 0,60%	5,4%	0,03% <= PD < 0,04%	9,9%
4	0,31% <= PD < 0,40%	34,8%	0,60% <= PD < 0,80%	13,9%	0,04% <= PD < 0,07%	3,1%
5	0,40% <= PD < 0,61%	5,8%	0,80% <= PD < 1,30%	17,2%	0,07% <= PD < 0,15%	7,6%
6	0,61% <= PD < 1,02%	1,8%	1,30% <= PD < 2,10%	17,7%	0,15% <= PD < 0,25%	16,3%
7	1,02% <= PD < 2,20%	2,7%	2,10% <= PD < 3,70%	13,9%	0,25% <= PD < 0,59%	18,9%
8	2,20% <= PD < 6,81%	2,9%	3,70% <= PD < 7,20%	7,0%	0,59% <= PD < 1,20%	10,4%
9	6,81% <= PD < 14,10%	1,6%	7,20% <= PD < 15,40%	3,1%	1,20% <= PD < 2,58%	14,2%
10	14,10% <= PD < 100,00%	2,7%	15,40% <= PD < 100,00%	6,9%	2,58% <= PD < 100,00%	4,2%
Razem		100,0%		100,0%		100,0%

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu małych i średnich przedsiębiorstw (SME) na datę 31.12.2011 (bez utraty wartości)

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	**NOMINAŁ**
1	0,00% <= PD < 0,11%	1,5%
2	0,11% <= PD < 0,22%	4,3%
3	0,22% <= PD < 0,45%	8,6%
4	0,45% <= PD < 1,00%	17,2%
5	1,00% <= PD < 2,10%	18,3%
6	2,10% <= PD < 4,00%	15,6%
7	4,00% <= PD < 7,00%	12,7%
8	7,00% <= PD < 12,00%	9,3%
9	12,00% <= PD < 22,00%	8,0%
10	22,00% <= PD < 100,00%	4,5%
Razem		100,0%

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu klienta korporacyjnego na datę 31.12.2011 (bez utraty wartości)

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	**NOMINAŁ**
1	0,00% <= PD < 0,04%	0,0%
2	0,04% <= PD < 0,08%	0,9%
3	0,08% <= PD < 0,12%	1,8%
4	0,12% <= PD < 0,19%	5,9%
5	0,19% <= PD < 0,28%	8,3%
6	0,28% <= PD < 0,42%	2,2%
7	0,42% <= PD < 0,63%	9,6%
8	0,63% <= PD < 0,94%	12,3%
9	0,94% <= PD < 1,57%	8,2%
10	1,57% <= PD < 2,50%	12,3%
11	2,50% <= PD < 3,40%	4,6%
12	3,40% <= PD < 4,37%	10,9%
13	4,37% <= PD < 5,80%	5,9%
14	5,80% <= PD < 7,80%	5,5%
15	7,80% <= PD < 11,00%	6,2%
16	11,00% <= PD < 20,00%	5,4%
17	20,00% <= PD < 100,00%	0,0%
Razem		100,0%

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rating klienta/transakcji a szczebel podejmowania decyzji kredytowej
Szczebel decyzyjny związany z zatwierdzeniem transakcji jest w bezpośredni sposób uzależniony od ratingu klienta.

Limity uprawnień są związane z zajmowanym stanowiskiem, określonym zgodnie ze strukturą organizacyjną Banku. Limity są określone biorąc pod uwagę:

- kwotę łącznego zaangażowania Banku wobec klienta łącznie z kwotą wnioskowanej transakcji,
- rodzaj klienta,
- zaangażowanie osób i podmiotów powiązanych z klientem.

Walidacja modeli ratingowych

Wewnętrzna walidacja modeli i oszacowań parametrów ryzyka koncentruje się na ocenie jakości modeli ryzyka oraz dokładności i stabilności oszacowań parametrów stosowanych przez Bank. Walidacja obejmuje modele i parametry ryzyka szacowane lokalnie – walidacja modeli centralnych prowadzona jest w ramach Grupy UCI. Walidacja przeprowadzana jest na poziomie każdego modelu ryzyka, przy czym dla każdej z klas ekspozycji Bank może stosować kilka modeli.

Ponadto komórka audytu wewnętrznego ma obowiązek, co najmniej raz w roku, dokonać przeglądu systemów ratingowych Banku i ich funkcjonowania, w szczególności w obszarze funkcjonowania jednostki kontroli ryzyka i oszacowań wartości parametrów ryzyka. Przegląd obejmuje zgodność systemów ratingowych i ich funkcjonowania w Banku ze wszystkimi obowiązującymi minimalnymi wymaganiami w zakresie metod zaawansowanych.

Ekspozycja Banku na ryzyko kredytowe

Maksymalna ekspozycja kredytowa
Poniższa tabela przedstawia maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe dla pozycji bilansowych i pozabilansowych na datę sprawozdawczą, bez uwzględnienia posiadanych zabezpieczeń i innych elementów powodujących poprawę warunków kredytowania.

	31.12.2011	31.12.2010
Należności od Banku Centralnego	2 649 847	3 495 420
Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom	97 792 105	83 669 314
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	849 711	965 641
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (do obrotu)	2 252 962	1 614 154
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	16 735
Instrumenty zabezpieczające	408 906	258 688
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	29 018 866	30 429 860
Pozostałe aktywa	1 956 287	1 682 570
Ekspozycja bilansowa	134 928 684	122 132 382
Zobowiązania do udzielenia kredytu	26 591 221	24 440 333
Pozostałe zobowiązania warunkowe	9 730 547	10 113 984
Ekspozycja pozabilansowa	36 321 768	34 554 317
Razem	171 250 452	156 686 699

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Metody ograniczania ryzyka kredytowego

W Banku Pekao S.A. wypracowano ścisłą politykę zarządzania zabezpieczeniami, akceptowanymi przez Bank dla kredytów i gwarancji. Polityka zarządzania zabezpieczeniami jest odzwierciedlona w postaci wewnętrznych reguł i regulacji w Banku, odnoszących się do reguł nadzorczych, zawartych w załączniku nr 17 do Uchwały Nr 76/2010 KNF.

Najczęściej spotykane zabezpieczenia pożyczek i kredytów, które są przyjmowane zgodnie z polityką Banku w tym zakresie, są następujące:

ZABEZPIECZENIA	ZASADY SZACOWANIA WA**RTOŚCI ZABEZPIECZEŃ**
HIPOTEKI	
– komercyjne	Wartość zabezpieczenia powinna zostać określona na podstawie wyceny rynkowej dokonanej przez rzeczoznawcę. Dopuszczalne są inne, indywidualne udokumentowane źródła wyceny np. oferta kupna, wartość zależna od etapu procedury przetargowej, itp.
– mieszkalne	
ZASTAW REJESTROWY / **PRZEWŁASZCZENIE:**	
– zapasy	Wartość określana na podstawie wiarygodnych źródeł takich jak kwota z umowy zastawu, wartość z aktualnego sprawozdania finansowego, wartość wpisana w polisę ubezpieczeniową, wartości kwotowanej na giełdzie, wartość wynikająca z zaawansowanego etapu windykacji poparta odpowiednimi dokumentami np. wyliczeniami komornika lub syndyka.
– maszyny i urządzenia	Wartość określana na podstawie wyceny rynkowej rzeczoznawcy lub wartość bieżąca określona na podstawie innych wiarygodnych źródeł jak aktualna oferta kupna, ewidencja środków trwałych dłużnika, udokumentowana kwota podana przez komornika lub syndyka, itp.
– samochody	Wartość jest określona na podstawie dostępnych tabel (np. firm ubezpieczeniowych) wartości samochodu w zależności od marki, wieku, ceny początkowej, ewentualnie innych wiarygodnych źródeł wyceny np. kwoty wpisanej w polisie ubezpieczeniowej.
– inne	Wartość jest ustalana indywidualnie w zależności od przedmiotu. Wycena powinna pochodzić z wiarygodnego źródła z uwzględnieniem powyższych wskazówek.
– papiery wartościowe i środki pieniężne	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wartości rynkowej. Stopa odzysku powinna zostać oszacowana ostrożnie, aby uwzględnić dużą zmienność ceny niektórych papierów wartościowych.
CESJA WIERZYTELNOŚCI	
– od kontrahenta mającego rating inwestycyjny przyznany przez niezależną agencję ratingową lub wewnętrzny system ratingowy Banku	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
– od pozostałych kontrahentów	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
GWARANCJE/ PORĘCZENIA (W TYM WEKSLOWE) / **PRZYSTĄPIENIE DO DŁU**GU	
– od banków i Skarbu Państwa	Do wysokość kwoty gwarantowanej.
– od innych kontrahentów mających dobrą sytuację finansową w szczególności potwierdzoną ratingiem inwestycyjnym przyznanym przez niezależną agencję ratingową lub wewnętrznym ratingiem Banku	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
– od pozostałych kontrahentów	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wartości rynkowej.

Efekt finansowy ustanowionych zabezpieczeń dla portfela ekspozycji ocenianych indywidualnie z rozpoznaną utratą wartości wynosi 701 455 tys. złotych na datę 31 grudnia 2011 r. (607 155 tys. złotych na datę 31 grudnia 2010 r.). Jest to kwota, o którą poziom wymaganych odpisów z tytułu utraty wartości dla tego portfela byłby wyższy, gdyby przy ich szacowaniu nie zostały uwzględnione zdyskontowane przepływy z zabezpieczeń.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ogólna charakterystyka procesu monitorowania
Proces monitorowania nakierowany jest na identyfikację symptomów i zagrożeń pojawiających się u klienta, podejmowanie działań zapobiegających pogarszaniu się jakości portfela kredytowego w celu maksymalizacji prawdopodobieństwa odzyskania udostępnionych klientowi środków.

Monitorowanie ryzyka kredytowego obejmuje, w szczególności, kontrolę terminowości obsługi zadłużenia, analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, sprawdzanie realizacji warunków umowy kredytowej oraz przyjętych i ustanowionych zabezpieczeń.

Monitoring dużych klientów korporacyjnych dokonywany jest z wykorzystaniem systemu ratingowego oraz danych z wewnętrznych i zewnętrznych źródeł informacji. W przypadku średniego i małego klienta proces monitorowania prowadzony jest przy wykorzystaniu wewnętrznego narzędzia zbudowanego na bazie statystycznego modelu behawioralnego. Efektywność procesu wzmocniona jest dzięki cyklicznym przeglądom portfela kredytowego dokonywanym przez przedstawicieli Pionu Zarządzania Ryzykami i Pionów Biznesowych mających na celu ustalenie rzeczywistej jakości poszczególnych ekspozycji oraz całego portfela kredytowego.

Monitorowanie klienta indywidualnego ma charakter systemowy i jest przeprowadzane na podstawie wyników scoringu behawioralnego.

Ogólna charakterystyka modelu tworzenia odpisów aktualizacyjnych
W Banku odpisy aktualizacyjne tworzone są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Odzwierciedlają one utratę wartości aktywów kredytowych oznaczającą, iż Bank nie będzie w stanie odzyskać należności zgodnie z warunkami umowy. Utrata wartości ekspozycji kredytowych wyceniana jest metodą indywidualną i grupową.

Proces identyfikacji ekspozycji z utratą wartości objętych wyceną indywidualną dokonywany jest z wykorzystaniem wewnętrznego narzędzia i obejmuje następujące etapy:
1. określenie czy przesłanka trwałej utraty wartości na danej ekspozycji kredytowej została rozpoznana, a przy jej zidentyfikowaniu określenie rodzaju przesłanki i nadanie ekspozycji statusu default,
2. oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, pochodzących zarówno z zabezpieczeń jak i działalności klienta,
3. wyliczenie odpisu aktualizacyjnego i zaewidencjonowanie go w systemie.

Ekspozycje objęte wyceną grupową klasyfikowane są do kategorii default, w przypadku gdy zaległość w spłacie przekracza 90 dni. Odpis z tytułu utraty wartości dla tych ekspozycji jest wyliczany w oparciu o modele statystyczne.

W przypadku, gdy na ekspozycjach kredytowych przesłanka trwałej utraty wartości nie została rozpoznana wyliczany jest odpis na straty poniesione lecz nieujawnione (IBNR) w oparciu o modele statystyczne.

Stosowane modele statystyczne bazują na obserwacjach historycznych, w ramach grup ekspozycji charakteryzujących się zbliżonymi parametrami ryzyka kredytowego.

Modele i parametry wykorzystywane do tworzenia odpisów są poddawane okresowej walidacji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Analiza jakościowa aktywów finansowych Banku

Ekspozycje Banku na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości według okresów przeterminowania

	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW		KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI OCENIANEJ INDYWIDUALNIE Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
- nieprzeterminowane	1 181	1 024	888 747	642 696
- do 1 miesiąca	-	-	297 548	24 460
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	16 030	15 903
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	404 568	264 903
- powyżej 1 roku do 5 lat	62 964	62 964	843 849	1 227 338
- powyżej 5 lat	-	-	914 258	687 879
Razem brutto	64 145	63 988	3 365 000	2 863 179
ODPIS				
- nieprzeterminowane	-1 181	-1 024	-118 035	-109 257
- do 1 miesiąca	-	-	-165 886	-7 265
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	-6 829	-5 272
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	-129 548	-84 792
- powyżej 1 roku do 5 lat	-54 000	-54 000	-599 269	-927 490
- powyżej 5 lat	-	-	-769 271	-560 364
Razem odpis	-55 181	-55 024	-1 788 838	-1 694 440
Wartość bilansowa netto ekspozycji oceniania indywidualnie z rozpoznaną utratą wartości	8 964	8 964	1 576 162	1 168 739
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI OCENIANEJ GRUPOWO Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
- nieprzeterminowane	-	-	54 993	43 727
- do 1 miesiąca	-	-	26 223	18 565
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	26 925	31 783
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	436 513	504 179
- powyżej 1 roku do 5 lat	-	-	1 275 233	1 020 559
- powyżej 5 lat	16 632	19 371	626 405	656 585
Razem brutto	16 632	19 371	2 446 292	2 275 398
ODPIS				
- nieprzeterminowane	-	-	-32 226	-24 725
- do 1 miesiąca	-	-	-16 663	-11 643
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	-17 198	-20 067
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	-295 742	-343 062
- powyżej 1 roku do 5 lat	-	-	-1 064 826	-852 744
- powyżej 5 lat	-16 628	-19 361	-622 183	-650 451
Razem odpis	-16 628	-19 361	-2 048 838	-1 902 692
Wartość bilansowa netto ekspozycji ocenianej grupowo z rozpoznaną utratą wartości	4	10	397 454	372 706

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ekspozycje Banku na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek bez rozpoznanej utraty wartości według okresów przeterminowania

	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW		KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM			
			PRZEDSIĘBIORSTWA		LUDNOŚĆ	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI						
- nieprzeterminowane	5 641 000	6 604 987	56 214 981	46 666 151	32 298 764	27 474 386
- do 30 dni	-	-	332 815	324 170	1 383 133	1 115 372
- powyżej 30 dni do 60 dni	-	-	146 791	49 319	196 710	168 671
- powyżej 60 dni	-	-	15 353	8 354	111 347	104 584
Razem brutto	5 641 000	6 604 987	56 709 940	47 047 994	33 989 954	28 863 013
ODPIS IBNR						
- nieprzeterminowane	-1 069	-4 092	-238 302	-158 037	-129 998	-71 694
- do 30 dni	-	-	-4 379	-8 793	-102 949	-59 500
- powyżej 30 dni do 60 dni	-	-	-1 467	-11 329	-30 719	-37 410
- powyżej 60 dni	-	-	- 913	-2 084	-21 577	-44 160
Razem odpis IBNR	-1 069	-4 092	-245 061	-180 243	-285 243	-212 764
Wartość bilansowa netto ekspozycji bez **rozpoznanej utraty wartości**	5 639 931	6 600 895	56 464 879	46 867 751	33 704 711	28 650 249

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31.12.2011

RATING	DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE					
	PRZEZNACZONE DO OBROTU	DESYGNOWANE DO PORTFELA WYCENIANEGO W **WARTOŚCI** GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY	**DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY**	UTRZYMYWANE DO TERMINU **WYMAGALNOŚCI**	NABYTE W RAMACH TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM **ODSPRZEDAŻY**	RAZEM
AAA	-	-	-	-	-	-
AA- do AA+	-	-	-	-	-	-
A- do A+	601 813	-	14 749 285	2 998 019	3 755 536	22 104 653
BBB+ do BBB-	-	-	-	-	-	-
BB+ do BB-	-	-	-	-	-	-
B+ do B-	-	-	-	-	-	-
poniżej B-	-	-	-	-	-	-
bez ratingu	247 898	-	10 587 824 (*)	675 481 (**)	-	11 511 203
Razem	849 711	-	25 337 109	3 673 500	3 755 536	33 615 856

(*) w tym bony pieniężne NBP o wartości 9 718 216 tys. zł.
(**) w tym bony pieniężne NBP o wartości 675 481 tys. zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31.12.2010

RATING	DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE					
	PRZEZNACZONE DO OBROTU	DESYGNOWANE DO PORTFELA WYCENIANEGO W **WARTOŚCI** GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY	**DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY**	UTRZYMYWANE DO TERMINU **WYMAGALNOŚCI**	NABYTE W RAMACH TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM **ODSPRZEDAŻY**	RAZEM
AAA	-	-	-	-	-	-
AA- do AA+	-	-	-	-	-	-
A- do A+	768 237	16 735	13 026 522	4 075 318	1 659 889	19 546 701
BBB+ do BBB-	-	-	-	-	-	-
BB+ do BB-	-	-	-	-	-	-
B+ do B-	-	-	-	-	-	-
poniżej B-	-	-	-	-	-	-
bez ratingu	197 404	-	12 887 714 (*)	434 504 (**)	-	13 519 622
Razem	965 641	16 735	25 914 236	4 509 822	1 659 889	33 066 323

(*) w tym bony pieniężne NBP o wartości 12 556 925 tys. zł.
(**) w tym bony pieniężne NBP o wartości 434 504 tys. zł.

Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych

	HANDLOWE INSTRUMENTY POCHODNE		INSTRUMENTY POCHODNE **ZABEZPIECZAJĄCE**	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Banki	1 860 915	1 406 759	95 595	87 573
Pozostałe instytucje finansowe	23 106	6 609	-	-
Podmioty niefinansowe	368 941	200 786	313 311	171 115
Razem	2 252 962	1 614 154	408 906	258 688

Koncentracja ryzyka kredytowego

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe zaangażowanie banku wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć 25% funduszy własnych banku. W 2011 roku limity maksymalnego zaangażowania określone w ustawie Prawo bankowe nie zostały przekroczone.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

a) Według poszczególnych podmiotów:

Według stanu na 31.12.2011

ZAANGAŻOWANIE WOBEC 10 NAJWIĘKSZYCH KLIENTÓW BANKU	UDZIAŁ % W PORTFELU
Klient 1	1,9%
Klient 2	1,2%
Klient 3	1,1%
Klient 4	1,0%
Klient 5	1,0%
Klient 6	1,0%
Klient 7	0,8%
Klient 8	0,8%
Klient 9	0,7%
Klient 10	0,7%
Razem	10,2%

W powyższym zestawieniu 10,4% stanowi zaangażowanie kredytowe, którego ryzyko odpowiada poziomowi ryzyka Skarbu Państwa. Pozostałe zaangażowanie wynika z transakcji zawartych z dużymi klientami korporacyjnymi (89,6%). Żadna z wymienionych ekspozycji kredytowych nie była zaklasyfikowana jako zagrożona.

b) Według grup kapitałowych:

Według stanu na 31.12.2011

ZAANGAŻOWANIE WOBEC 5 NAJWIĘKSZYCH GRUP KAPITAŁOWYCH BĘDĄCYCH KLIENTAMI BANKU	UDZIAŁ % W PORTFELU
Grupa 1(*)	3,8%
Grupa 2	2,0%
Grupa 3	1,9%
Grupa 4	1,2%
Grupa 5	1,1%
Razem	10,0%

(*) zaangażowanie wobec Grupy Pekao.

c) Według branż:

Ograniczeniu ryzyka kredytowego związanego z nadmierną koncentracją sektorową służy system kształtowania sektorowej struktury zaangażowania. Obejmuje on ustalanie wskaźników koncentracji sektorowej, monitorowanie portfela kredytowego oraz procedury wymiany informacji. System ten dotyczy zaangażowania kredytowego w poszczególne rodzaje działalności gospodarczej sklasyfikowane według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Wskaźniki koncentracji ustalane są w oparciu o obecny poziom zaangażowania Banku w dany sektor oraz ocenę ryzyka danego sektora. Okresowe porównywanie zaangażowania Banku z obowiązującymi wskaźnikami koncentracji pozwala na bieżącą identyfikację sektorów, w których może wystąpić nadmierna koncentracja ryzyka. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji, dokonywana jest analiza obejmująca ocenę kondycji ekonomicznej sektora z uwzględnieniem zarówno dotychczasowych jak i prognozowanych trendów oraz ocenę jakości zaangażowania w dany sektor. Działania te pozwalają na formułowanie polityki Banku ograniczającej ryzyko sektorowe oraz bieżące jej dostosowywanie do zmieniających się warunków.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Strukturę zaangażowania wg sektorów (sektory o udziale min. 2%) prezentuje poniższa tabela:

SEGMENT BRANŻOWY	31.12.2011	31.12.2010
Usługi	16,4%	16,1%
Administracja publiczna	14,0%	10,3%
Nieruchomości	12,3%	12,4%
Energetyka	10,8%	12,3%
Pośrednictwo finansowe	8,8%	9,5%
Budownictwo i przemysł drzewny	8,0%	8,8%
Produkcja maszyn i metali	5,5%	5,5%
Produkcja wyrobów chemicznych i farmaceutycznych	5,2%	5,7%
Transport	3,6%	3,5%
Produkcja wyrobów spożywczych i napojów	3,1%	3,6%
Media i przemysł papierniczy	2,9%	2,7%
Telekomunikacja i informatyka	2,9%	3,2%
Produkcja samochodów	2,2%	2,1%
Pozostałe sektory	4,3%	4,3%
Razem	100,0%	100,0%

4.3 Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko rynkowe, którego źródłem są zmiany parametrów rynkowych.

Ryzyko rynkowe to ryzyko obniżenia wyniku finansowego lub kapitału Banku na skutek zmian rynkowych. Podstawowymi czynnikami ryzyka rynkowego są:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny kapitałowych papierów wartościowych,
- ceny towarów.

W Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem rynkowym, stanowiący strukturalno-organizacyjne i metodologiczne ramy proceduralne mające na celu utrzymanie struktury bilansu i pozycji pozabilansowych w zgodzie z zakładanymi celami strategicznymi.

Głównym celem strategii zarządzania ryzykiem rynkowym jest optymalizowanie wyników finansowych oraz wpływu na wartość ekonomiczną kapitału w taki sposób by realizowane były cele finansowe przy jednoczesnym utrzymaniu ekspozycji na ryzyko rynkowe w ramach limitów zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem rynkowym bazuje na trójstopniowym systemie kontroli zgodnym z międzynarodowymi najlepszymi praktykami bankowymi i rekomendacjami nadzoru bankowego. Proces zarządzania ryzykiem rynkowym oraz procedury go regulujące uwzględniają podział na księgę handlową i bankową.

Ryzyko rynkowe księgi handlowej
Zarządzając ryzykiem rynkowym księgi handlowej Bank dąży do optymalizowania wyników finansowych oraz zapewnienia maksymalnie wysokiej jakości obsługi klientów Banku w zakresie dostępu do rynku (market making) pozostając w ramach limitów zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Głównym narzędziem pomiaru ryzyka rynkowego księgi handlowej jest model wartości zagrożonej (VaR). Wartość ta odzwierciedla poziom jednodniowej straty, która może się zrealizować z prawdopodobieństwem nie większym niż 1%. Wartość miary VaR wyznaczana jest metodą symulacji historycznej na podstawie 2-letniej historii obserwacji dynamiki czynników ryzyka rynkowego.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Model poddawany jest bieżącej statystycznej weryfikacji poprzez porównanie wartości VaR do rzeczywistych i rewaluacyjnych wyników. Analizy za rok 2011, jak również za 2010 rok, potwierdzają adekwatność stosowanego modelu.

Kształtowanie się w latach 2011 i 2010 ekspozycji ryzyka rynkowego portfela handlowego Banku w ujęciu miary Value at Risk przedstawiają poniższe tabele:

W TYS. PLN	31.12.2011	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	38	10	325	2 641
ryzyko stopy procentowej	1 858	1 159	2 046	3 287
Portfel handlowy	1 856	1 166	2 119	3 398

W TYS. PLN	31.12.2010	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	121	10	319	2 453
ryzyko stopy procentowej	2 240	1 371	3 286	6 479
Portfel handlowy	2 249	1 408	3 373	6 473

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej

Zarządzając ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej Bank kieruje się celem maksymalizowania wartości ekonomicznej kapitału oraz realizacji założonego wyniku odsetkowego w ramach przyjętych limitów. Pozycja finansowa Banku w odniesieniu do zmieniających się stóp procentowych monitorowana jest poprzez lukę stopy procentowej (lukę przeszacowania), analizę duration, analizy symulacyjne, symulacje szokowe (stress testing) oraz VaR.

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się poziomu wrażliwości dochodu odsetkowego (NII) na spadek stóp procentowych o -100 p.b.oraz wartości ekonomicznej kapitału Banku (EVE) na wzrost stóp procentowych o +200 p.b. według stanu na koniec grudnia 2011 i 2010 roku przy założeniu pełnej elastyczności stóp administrowanych przez Bank w odniesieniu do zmiany stóp rynkowych (z wyjątkiem depozytów bieżących w PLN, dla których wdrożono model urealniający profil przeszacowania tych produktów).

WRAŻLIWOŚĆ W %	31.12.2011	31.12.2010
NII	-7,89	-8,05
EVE	-2,72	-2,72

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest zarządzane łącznie dla księgi handlowej i bankowej. Celem zarządzania ryzykiem kursu walutowego jest kształtowanie profilu walutowego pozycji bilansowych i pozabilansowych tak, aby pozostawał on w ramach wewnętrznych limitów. Ekspozycja Banku na ryzyko walutowe jest mierzona codziennie, przy zastosowaniu modelu wartości zagrożonej VaR, jak również poprzez analizę testowania warunków skrajnych, która stanowi uzupełnienie metody VaR.

Kształtowanie się ryzyka walutowego Banku w ujęciu miary VaR w podziale na główne waluty przedstawia poniższa tabela:

WALUTA	31.12.2011	31.12.2010
USD	406	305
EUR	42	800
CHF	99	171
Inne	33	71
Waluty razem (*)	432	783

(*) VaR zaprezentowany w pozycji „Waluty razem" stanowi obliczenie wielkości VaR dla całego portfela, a więc uwzględnia zależności korelacyjne pomiędzy walutami.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.4 Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest:

- zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących jak i z przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności i rentowności kapitałów własnych,
- zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej, oraz
- określenie rozwiązań na przetrwanie sytuacji kryzysowej, w przypadku jej ewentualnego wystąpienia.

Bank inwestuje głównie w papiery wartościowe emitowane przez polski rząd, papiery emitowane przez kraje i instytucje finansowe o najwyższych ratingach, które charakteryzują się wysokim poziomem płynności. Dzięki możliwości szybkiej sprzedaży lub postawienia w zastaw tych instrumentów, stanowią one również regularnie monitorowany zapas płynności Banku, pozwalający przetrwać ewentualne sytuacje kryzysowe.

W Banku monitorowana jest w trybie dziennym płynność krótkoterminowa (operacyjna), obejmująca operacje na rynkach finansowych oraz wielkość dostępnego zapasu płynnych, rynkowych lub zastawialnych w bankach centralnych papierów wartościowych. Ponadto monitorowana jest płynność strukturalna obejmująca całe spektrum czasowe bilansu Banku, w tym płynność długoterminowa.

W ramach zarządzania płynnością finansową procesowi monitorowania, limitowania, kontrolowania i sprawozdawania kierownictwu Banku podlega szereg wskaźników płynności w podziale na PLN oraz główne waluty obce, jak również dla wielkości zagregowanych. I tak, zgodnie z rekomendacjami nadzoru bankowego, Bank między innymi wprowadził wewnętrzne wskaźniki płynności określające relację urealnionych zapadalnych aktywów do urealnionych wymagalnych pasywów w terminie do 1 miesiąca i do 1 roku, jak również wskaźniki pokrycia określające relację urealnionych zapadalnych pasywów do urealnionych wymagalnych aktywów w terminie powyżej 1, 2, 3, 4, 5 lat.

Bank posiada zatwierdzoną przez Zarząd Banku „Politykę zarządzania płynnością w sytuacji awaryjnej", która określa procedury awaryjnego postępowania zarówno w przypadku wzrostu poziomu ryzyka płynności, jak i w sytuacji znacznego pogorszenia się stanu płynności finansowej Banku.

Polityka ta, odnosząc się do sytuacji pogorszenia się stanu płynności finansowej Banku uwzględnia dzienne monitorowanie systemowych i specyficznych dla Banku wskaźników ostrzegawczych oraz cztery stopnie zagrożenia płynności w zależności od poziomu wskaźników ostrzegawczych, sytuacji Banku i rynkowej. Określa również źródła pokrycia przewidywanego wypływu środków pieniężnych z Banku. W dokumencie tym określone zostały również procedury monitorowania stanów płynności, procedury działań awaryjnych oraz struktury organizacyjne zespołów zadaniowych przywracających płynność Banku oraz zakres odpowiedzialności kierownictwa Banku za podejmowanie niezbędnych decyzji związanych z przywróceniem wymaganego poziomu płynności finansowej Banku. Zarówno w/w Polityka, jak i możliwości pozyskania środków pieniężnych z poszczególnych źródeł uwzględnionych w tym planie, podlegają okresowej weryfikacji.

Integralną częścią procesu monitorowania płynności Banku w warunkach kryzysu na rynkach finansowych oraz kryzysu wywołanego przez czynniki wewnętrzne, specyficzne dla Banku, jest scenariuszowa analiza stresowa przeprowadzana w trybie tygodniowym i miesięcznym.
Monitorując płynność Bank szczególną uwagę zwraca na płynność w walutach obcych, co znajduje odzwierciedlenie w monitorowaniu, limitowaniu i kontrolowaniu płynności osobno dla poszczególnych istotnych walut (zgodnie z opisem powyżej), monitorowaniu zapotrzebowania na bieżącą i przyszłą płynność walutową i w przypadku zidentyfikowania takiej potrzeby jej zabezpieczaniu z wykorzystaniem swapów walutowych i procentowo-walutowych. Bank monitoruje także potencjalny wpływ na płynność konieczności wnoszenia depozytów zabezpieczających te transakcje w przypadku deprecjacji PLN.
Prezentowane poniżej urealnione luki płynności zawierają między innymi urealnienia dotyczące rdzenności depozytów i ich zapadalności oraz urealnienia przepływów z udzielonych zobowiązań pozabilansowych z tytułu finansowania i gwarancji. Uwzględnia się także urealnione przepływy z posiadanego przez Bank portfela papierów wartościowych oraz przepływy wynikające z wcześniejszych spłat portfela kredytów hipotecznych. Są to główne przyczyny odróżniające lukę urealnioną od nieurealnionej. Przedstawione zostały również tabele zapadalności zobowiązań finansowych wg terminów umownych (kontraktowych).
Należy ponadto dodać, że luki mają charakter statyczny tj. nie uwzględniają wpływu na profil płynności zmian w wolumenie (np. nowych depozytów) bilansu i pozycji pozabilansowych Banku, a także pozakapitałowych przepływów gotówkowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Urealniona luka płynności na dzień 31.12.2011

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Aktywa	42 893 742	5 036 046	24 479 142	35 888 940	34 092 085	142 389 955
Pasywa	29 694 832	9 392 169	13 950 226	22 546 226	66 806 502	142 389 955
Zobowiązania/należności pozabilansowe netto	-7 140 800	-555 245	3 543 669	2 001 311	739 875	-1 411 190
Luka okresowa	6 058 110	-4 911 368	14 072 585	15 344 025	-31 974 542	-1 411 190
Luka skumulowana		1 146 742	15 219 327	30 563 352	-1 411 190	

Urealniona luka płynności na dzień 31.12.2010

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Aktywa	46 392 952	5 310 897	21 295 810	32 463 494	24 661 976	130 125 129
Pasywa	27 992 844	8 460 029	11 900 486	21 970 946	59 800 824	130 125 129
Zobowiązania/należności pozabilansowe netto	-6 123 703	-982 581	3 629 328	2 352 782	942 456	-181 718
Luka okresowa	12 276 405	-4 131 713	13 024 652	12 845 330	-34 196 392	-181 718
Luka skumulowana		8 144 692	21 169 344	34 014 674	-181 718	

Struktura zobowiązań finansowych według umownych terminów zapadalności

31.12.2011	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE						
Zobowiązania wobec banków(*)	2 322 435	28 141	306 225	605 179	1 166 815	4 428 795
Zobowiązania wobec klientów	83 540 937	12 517 138	11 478 399	452 966	15 305	108 004 745
Emisje własne	2	417 465	1 402 824	582 323	-	2 402 614
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	-	-	-
Razem	85 863 374	12 962 744	13 187 448	1 640 468	1 182 120	85 863 374
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE(**)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	26 964 427	-	-	-	-	26 964 427
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	9 271 650	-	-	-	-	9 271 650
Razem	36 236 077	-	-	-	-	36 236 077

(*) Łącznie z Bankiem Centralnym.

(**) Dla udzielonych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania oraz udzielonych zobowiązań gwarancyjnych kwoty ekspozycji zostały przypisane najwcześniejszym tenorom, w których na podstawie zawartych przez Bank umów możliwy jest wypływ środków z Banku. Jednakże w rzeczywistości oczekiwane przez Bank wypływy środków z tytułu ekspozycji pozabilansowych są istotnie niższe niż wynikałoby to z powyższego zestawienia. Dzieje się tak ze względu na znaczną dywersyfikację zobowiązań względem klientów oraz stadium życia poszczególnych umów. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem wypływu środków z ekspozycji pozabilansowych odbywa się w Banku w sposób ciągły. Bank szacuje również bardziej prawdopodobne wypływy, które zostały przedstawione w tabelach opisanych jako „Urealniona luka płynności".

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2010	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE						
Zobowiązania wobec banków(*)	4 132 291	12 685	152 437	969 078	853 647	6 120 138
Zobowiązania wobec klientów	80 873 006	9 927 859	8 001 231	471 397	55 315	99 328 808
Emisje własne	-	267 145	121 604	349 051	-	737 800
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	104 280	9 948	114 228
Razem	85 005 297	10 207 689	8 275 272	1 893 806	918 910	106 300 974
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE(**)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	24 559 653	-	-	-	-	24 559 653
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	9 691 866	-	-	-	-	9 691 866
Razem	34 251 519	-	-	-	-	34 251 519

(*) Łącznie z Bankiem Centralnym.

(**) Dla udzielonych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania oraz udzielonych zobowiązań gwarancyjnych kwoty ekspozycji zostały przypisane najwcześniejszym tenorom, w których na podstawie zawartych przez Bank umów możliwy jest wypływ środków z Banku. Jednakże w rzeczywistości oczekiwane przez Bank wypływy środków z tytułu ekspozycji pozabilansowych są istotnie niższe niż wynikałoby to z powyższego zestawienia. Dzieje się tak ze względu na znaczną dywersyfikację zobowiązań względem klientów oraz stadium życia poszczególnych umów. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem wypływu środków z ekspozycji pozabilansowych odbywa się w Banku w sposób ciągły. Bank szacuje również bardziej prawdopodobne wypływy, które zostały przedstawione w tabelach opisanych jako „Urealniona luka płynności".

W poniższych tabelach przedstawiono przepływy finansowe dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych.

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto Bank zalicza:

- Swapy stopy procentowej (IRS),
- Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- Opcje walutowe,
- Opcje na stopę procentową (Cap / Floor),
- Opcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych.

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto Bank zalicza:

- Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS),
- Forwardy walutowe,
- Swapy walutowe (fx-swap),
- Forwardy na papiery wartościowe.

Zobowiązania z tytułu pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
31.12.2011	101 479	71 431	173 665	1 205 407	620 792	2 172 774
31.12.2010	22 887	143 996	151 781	1 017 284	292 865	1 628 813

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przepływy dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
31.12.2011						
wpływy	18 768 914	6 060 237	7 736 017	9 000 133	2 305 670	43 870 971
wypływy	18 803 671	6 175 994	7 834 439	9 308 161	3 055 606	45 177 871
31.12.2010						
wpływy	12 673 579	3 795 325	9 359 938	5 876 319	2 744 660	34 449 821
wypływy	12 441 768	3 723 635	9 198 525	5 850 211	3 167 064	34 381 203

4.5 Ryzyko operacyjne

Informacje jakościowe

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędów, naruszeń przepisów, przerw lub szkód spowodowanych przez procesy wewnętrzne, ludzi, systemy lub zdarzenia zewnętrzne. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne. Ryzyko strategiczne, ryzyko biznesowe i ryzyko reputacji są odrębnymi kategoriami ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym bazuje na procedurach wewnętrznych, które są zgodne z Prawem Bankowym, Uchwałami 76/2010 i 258/2011 (zastępuje Uchwałę 383/2008) Komisji Nadzoru Finansowego, Rekomendacją M, a także standardami Grupy UniCredit. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje: identyfikację i ocenę, monitorowanie, ograniczanie oraz system raportowania. Identyfikacja i ocena ryzyka operacyjnego odbywa się poprzez analizę danych wewnętrznych i zewnętrznych, analizę scenariuszy, wskaźników ryzyka operacyjnego oraz samoocenę ryzyka operacyjnego. Działania monitorujące prowadzone są na trzech poziomach kontroli: kontrola operacyjna (wszyscy pracownicy), kontrola zarządzania ryzykiem (Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym) i audyt wewnętrzny (Departament Audytu Wewnętrznego). Ograniczanie ryzyka operacyjnego obejmuje system kontroli wewnętrznej, działania zabezpieczające, plany ciągłości działania, a także polisy ubezpieczeniowe.

Struktura organizacyjna

Rada Nadzorcza zatwierdza strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku, która definiuje ryzyko operacyjne, zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz system kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego. Rada Nadzorcza jest także odpowiedzialna za nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenę adekwatności i skuteczności kontroli, m.in. na podstawie rocznych raportów dotyczących kontroli ryzyka operacyjnego.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za opracowanie, wdrażanie i funkcjonowanie właściwego procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez wprowadzanie odpowiednich regulacji. Ponadto odpowiada za efektywność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, systemu kontroli wewnętrznej i procesu wyliczania wymogu kapitałowego wprowadzając niezbędne korekty i udoskonalenia w przypadku zmiany poziomu ryzyka w działalności Banku, czynników otoczenia gospodarczego oraz nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemów i procesów.

Komitet Ryzyka Operacyjnego wspiera Zarząd Banku w zakresie tworzenia właściwego procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez stosowanie zasad zawartych w strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym. Komitet Ryzyka Operacyjnego jest odpowiedzialny m.in. za: monitorowanie ryzyka operacyjnego na poziomie Grupy Pekao, ocenę strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym, wytycznych, polityk, procedur oraz instrukcji, a także modelu pomiaru ryzyka operacyjnego, ocenę raportów z walidacji systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, ocenę propozycji limitów ryzyka operacyjnego, a także zatwierdzanie listy kluczowych wskaźników ryzyka wraz z limitami.

Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym monitoruje ekspozycję Banku i jego spółek zależnych na ryzyko operacyjne. Jest odpowiedzialny m.in. za: organizację procesu gromadzenia i rejestrowania zdarzeń operacyjnych w bazie danych ryzyka operacyjnego, monitorowanie kluczowych wskaźników ryzyka, ocenę analizy scenariuszy, współpracę przy analizie wpływu ryzyka operacyjnego w przypadku wprowadzania istotnych nowych produktów, sprawdzanie, czy plany ciągłości działania Banku są regularnie aktualizowane oraz testowane, monitorowanie działań zabezpieczających i kontrolę zarządzania ryzykiem outsourcingu.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Raportowanie
System raportowania został opracowany w celu informowania kierownictwa wyższego szczebla oraz właściwych organów kontroli o ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne oraz działaniach zabezpieczających. W szczególności, roczne oraz kwartalne raporty z kontroli ryzyka operacyjnego zawierają informacje na temat strat operacyjnych, kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego, istotnych zdarzeń operacyjnych, wartości wymogu kapitałowego, głównych działań zabezpieczających, trendu dotyczącego oszustw oraz zdarzeń powiązanych z ryzykiem kredytowym. Raporty roczne prezentowane są Radzie Nadzorczej, Zarządowi Banku oraz Komitetowi Ryzyka Operacyjnego, natomiast raporty kwartalne prezentowane są Zarządowi Banku oraz Komitetowi Ryzyka Operacyjnego. Raporty z monitorowania kluczowych wskaźników ryzyka są opracowywane miesięcznie i przekazywane Koordynatorom ds. ryzyka operacyjnego, tj. pracownikom, którzy odpowiadają za koordynację zarządzania ryzykiem operacyjnym w danym pionie, natomiast wyniki z analizy scenariuszy przedkładane są Zarządowi Banku oraz Komitetowi Ryzyka Operacyjnego. Ponadto tygodniowe informacje dotyczące wewnętrznych i zewnętrznych istotnych zdarzeń operacyjnych przekazywane są Koordynatorom ds. ryzyka operacyjnego.

Proces wewnętrznej walidacji
Wewnętrzna walidacja ma na celu zbadanie zgodności systemu zarządzania i pomiaru ryzyka operacyjnego z wymogami regulacyjnymi oraz standardami Grupy UniCredit. Walidacja wykonywana jest raz do roku na podstawie samooceny przeprowadzanej przez Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, której wyniki zawiera Raport z Walidacji Wewnętrznej. Raport ten jest poddawany niezależnemu przeglądowi przez Komórkę ds. Wewnętrznej Walidacji w Grupie UniCredit. Wyniki samooceny oraz niezależnego przeglądu podlegają ocenie audytu wewnętrznego, a następnie są przedstawiane do zatwierdzenia Zarządowi Banku.

Wymóg kapitałowy oraz mechanizm alokacji
W pierwszej połowie 2011 roku Bank Pekao S.A. otrzymał z włoskiego i polskiego nadzoru, decyzję dotyczącą zgody na stosowanie metody AMA na cele kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego na bazie skonsolidowanej oraz solo w części dotyczącej Banku Pekao S.A.

Zaawansowana metoda pomiaru ryzyka operacyjnego AMA bazuje na danych dotyczących strat wewnętrznych, zewnętrznych i analizy scenariuszy, a także kluczowych wskaźnikach ryzyka. Całkowity wymóg kapitałowy obliczony metodą zaawansowaną alokowany jest na poszczególne podmioty Grupy UniCredit. Wymóg kapitałowy alokowany za pomocą mechanizmu alokacji odzwierciedla profil ryzyka każdego podmiotu.

W związku z w/w decyzją, Bank zastosował jej postanowienia do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31 grudnia 2011 roku.

Informacje ilościowe
Poniższa tabela przedstawia zdarzenia operacyjne w podziale na kategorie zdefiniowane przez Nową Umowę Kapitałową i określone w Uchwale 76/2010 wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego:

- oszustwa wewnętrzne – straty spowodowane działaniem polegającym na celowej defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku, obejściach regulacji, przepisów prawa lub przepisów wewnętrznych przedsiębiorstwa, wyłączając straty wynikające z różnorodności lub dyskryminacji pracowników, które dotyczą co najmniej jednej strony wewnętrznej,
- oszustwa zewnętrzne – straty spowodowane celowym działaniem polegającym na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku lub obejściu regulacji prawnych przez stronę trzecią,
- zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy – straty powstałe na skutek działań niezgodnych z przepisami lub porozumieniami dotyczącymi zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, wypłaty odszkodowań z tytułu uszkodzenia ciała lub straty wynikające z nierównego traktowania i dyskryminacji pracowników,
- klienci, produkty i praktyki operacyjne – straty wynikające z niewywiązania się z obowiązków zawodowych względem określonych klientów, będące skutkiem działań nieumyślnych lub zaniedbania (w tym wymagań powierniczych i stosownego zachowania) lub też związane z charakterem bądź konstrukcją produktu,
- szkody związane z aktywami rzeczowymi – straty powstałe na skutek straty lub szkody w aktywach rzeczowych w wyniku klęski żywiołowej lub innych wydarzeń,
- zakłócenia działalności Banku i awarie systemów – straty powstałe na skutek zakłóceń działalności Banku lub awarii systemów,

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi – straty powstałe na skutek nieprawidłowego rozliczenia transakcji lub wadliwego zarządzania procesami operacyjnymi oraz wynikłe ze stosunków z kontrahentami i sprzedawcami.

ZDARZENIA OPERACYJNE W PODZIALE NA KATEGORIE	2011
Oszustwa wewnętrzne	4,88%
Oszustwa zewnętrzne	38,40%
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	28,18%
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	13,91%
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	5,26%
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	0,52%
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	8,85%
Razem	100,00%

W 2011 roku głównym źródłem ryzyka operacyjnego w Banku Pekao SA były straty z kategorii oszustwa zewnętrzne, które stanowiły 38,40% wszystkich strat. Drugą kategorią, w której zostały odnotowane największe straty były zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa pracy stanowiące 28,18% wszystkich strat, natomiast trzecią kategorią – klienci, produkty i praktyki operacyjne, które stanowiły 13,91% wszystkich odnotowanych strat w 2011 roku.

4.6 Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe definiuje się jako niekorzystne, niespodziewane zmiany w wolumenie działalności Banku i/lub poziomie marż, które nie są spowodowane ryzykiem kredytowym, rynkowym ani operacyjnym.

W pomiarze ryzyka biznesowego wykorzystywana jest koncepcja EaR (ang. Earnings at Risk – wynik narażony na ryzyko). Koncepcja ta pozwala na oszacowanie ryzyka wystąpienia nieoczekiwanego negatywnego odchylenia zrealizowanego wyniku finansowego od poziomu założonego w planie finansowym. EaR szacowany jest w perspektywie jednego roku i przy poziomie ufności 99,97%.

4.7 Ryzyko nieruchomości własnych

Ryzyko nieruchomości własnych wynika z wahań wartości rynkowej portfela nieruchomości Banku. Obejmuje portfel nieruchomości Banku. Ryzyko to nie obejmuje nieruchomości stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów.

Ryzyko nieruchomości własnych jest kwantyfikowane w horyzoncie rocznym przy zastosowaniu modelu wartości zagrożonej (VaR), przy założonym poziomie ufności 99,97% oraz metody standardowej wyznaczenia wymogów kapitałowych w Filarze I Nowej Umowy Kapitałowej.

4.8 Ryzyko inwestycji finansowych

Ryzyko inwestycji finansowych wynika z zaangażowań kapitałowych Banku w akcje i udziały spółek zaliczanych do portfela bankowego.

Ryzyko inwestycji finansowych szacowane jest w oparciu o metodę wartości zagrożonej (VaR), przy założonym poziomie ufności 99,97% i rocznym horyzoncie czasowym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.9 Zarządzanie kapitałem własnym

Proces zarządzania kapitałem w Banku Pekao S.A. ma za zadanie zrealizować m. in. następujące cele:

- zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania – poprzez zachowanie równowagi pomiędzy zdolnością do podejmowania ryzyka (limitowaną posiadanymi funduszami własnymi) oraz poziomem generowanego ryzyka,
- utrzymywanie kapitału na pokrycie ryzyka powyżej poziomu określonego jako minimalny, aby umożliwić dalszy rozwój działalności, uwzględnienie ewentualnych przyszłych zmian w wymogach kapitałowych i zabezpieczenie interesów akcjonariuszy,
- utrzymywanie preferowanej struktury kapitału w celu utrzymania pożądanej jakości kapitału na pokrycie ryzyka,
- kreowanie wartości dla akcjonariuszy poprzez optymalne wykorzystanie funduszy Banku.

W Banku istnieje udokumentowany proces zarządzania kapitałem i monitorowania kapitału powstały w ramach procedur ICAAP. Za jego wdrażanie jest odpowiedzialny Pion Finansowy, pod kierownictwem CFO (Chief Financial Officer). Ostateczną odpowiedzialność za zarządzanie kapitałem ponosi Zarząd Banku, wspierany przez Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka, który zatwierdza proces zarządzania kapitałem.

Strategia zarządzania kapitałem określa cele oraz główne zasady zarządzania i monitorowania adekwatności kapitałowej Banku, takie jak wytyczne dotyczące źródeł pokrywania ryzyka, preferowanej struktury kapitału wymaganego na pokrycie ryzyka, długoterminowych celów kapitałowych, systemu limitów kapitałowych, źródeł dodatkowego kapitału w sytuacjach awaryjnych oraz struktury zarządzania kapitałem.

Adekwatność kapitałową Banku kontroluje Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka Banku oraz Zarząd Banku. Dla Zarządu Banku oraz Komitetu Aktywów, Pasywów i Ryzyka sporządzane są okresowe raporty na temat skali i kierunków zmian wskaźnika adekwatności kapitałowej wraz ze wskazaniem potencjalnych zagrożeń. Monitorowany jest poziom podstawowych rodzajów ryzyka w odniesieniu do zewnętrznych limitów nadzoru bankowego i wewnętrznych limitów Banku. Przeprowadzane są analizy i oceny kierunków rozwoju działalności biznesowej z punktu widzenia zgodności z wymogami kapitałowymi. Prognozowanie i monitoring poziomu aktywów ważonych ryzykiem, funduszy własnych oraz wskaźnika adekwatności kapitałowej stanowi integralną część procesu planowania i budżetowania.

W Banku funkcjonuje proces alokacji kapitału, który m. in. powinien zagwarantować akcjonariuszowi bezpieczny i efektywny zwrot z zainwestowanego kapitału. Wymaga to z jednej strony alokowania kapitału w produkty/klientów/linie biznesowe, gwarantującego adekwatne do ryzyka dochody, a z drugiej strony uwzględniania w podejmowanych decyzjach biznesowych kosztu kapitału. Na potrzeby analizy osiąganych dochodów w stosunku do podejmowanego ryzyka oraz optymalizacji wykorzystania kapitału na potrzeby różnych rodzajów działalności stosowane są miary efektywności uwzględniające podejmowane ryzyko.

Od 1 stycznia 2008 roku Bank stosuje regulacje Nowej Umowy Kapitałowej (Bazylea II). Regulacje te oparte są na trzech filarach (minimalne wymogi kapitałowe, proces wewnętrznej oceny adekwatności kapitału, ujawnienia).

Regulacyjne wymogi kapitałowe
Podstawową miarą stosowaną do pomiaru adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności. Minimalna wartość współczynnika wypłacalności wymagana przez prawo nie może być niższa niż 8%, zarówno dla Banku, jak i dla Grupy Kapitałowej. Na koniec grudnia 2011 roku współczynnik wypłacalności Banku wyniósł 16,64%, a więc ponad dwukrotnie więcej niż minimalna wartość współczynnika wymagana przez prawo.

Na spadek współczynnika wypłacalności w grudniu 2011 r. w porównaniu do grudnia 2010 r. (o -0,53 p.p.) wpłynął wzrost całkowitego wymogu kapitałowego w tym okresie o ok. 8%, pomimo zwiększenia funduszy własnych o ok. 5%.

Wzmocnienie bazy kapitałowej Banku Pekao S.A. w 2011 r. jest głównie efektem decyzji Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia o przeznaczeniu 767,4 miliona złotych zysku netto Banku Pekao S.A. za 2010 r. na zwiększenie funduszy własnych Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kalkulacji regulacyjnych wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2011 roku dokonano w oparciu o zapisy Uchwały Nr 76/2010 KNF z 10.03.2010 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, z późniejszymi zmianami (Dz. Urz. KNF Nr 2, poz.11, z 2010 r. Nr 8, poz. 38 oraz z 2011 r. Nr 8, poz. 29, Nr 9, poz.32 i Nr 13, poz. 48). Obliczeń na koniec grudnia 2010 dokonano w oparciu o zapisy Uchwały Nr 76/2010 KNF z 10.03.2010 roku oraz Uchwały Nr 369/2010 KNF z 12.10.2010 roku.

W kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę standardową (zgodnie z załącznikiem nr 4 do Uchwały Nr 76/2010 KNF z późniejszymi zmianami), a do ograniczania ryzyka kredytowego stosuje kompleksową metodę ujmowania zabezpieczeń finansowych (zgodnie z załącznikiem nr 17 do Uchwały Nr 76/2010 KNF z późniejszymi zmianami).

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest zaawansowaną metodą pomiaru (zgodnie z zapisami załącznika nr 14 do Uchwały Nr 76/2010 KNF z późniejszymi zmianami).

Poniższa tabela przedstawia podstawowe dane dotyczące adekwatności kapitałowej dla Banku Pekao S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku

	31.12.2011	31.12.2010
Fundusze podstawowe (Tier 1)	15 985 247	15 258 199
Kapitał zakładowy	262 382	262 364
Kapitał zapasowy	9 315 808	9 313 651
Kapitały rezerwowe	6 920 171	6 243 619
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 537 850	1 437 850
Zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego pomniejszony o przewidywane obciążenia i dywidendy	-	-
Pomniejszenia:		
Wartości niematerialne i prawne	-675 747	-671 352
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	-109 908	-100 737
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	-	-
Zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	-1 265 309	-1 227 196
Fundusze uzupełniające (Tier 2)		
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	40 436	81 530
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	2 213	7
Dodatnie różnice kursowe z przeliczenia	1 523	2 965
Pomniejszenia:		
Zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	-44 172	-84 502
Fundusze własne ogółem	15 985 247	15 258 199
Współczynnik wypłacalności	16,64%	17,17%

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ocena adekwatności kapitału wewnętrznego
Do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stosowane są metody opracowane przez Bank. Bank bierze pod uwagę w tej ocenie następujące rodzaje ryzyka:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyko kontrahenta, ryzyko koncentracji, ryzyko kraju oraz ryzyko rezydualne),
- ryzyko rynkowe księgi handlowej (w tym ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej, ryzyko walutowe, ryzyko zmian cen akcji oraz ryzyko cen towarów),
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko płynności (w tym ryzyko niedopasowania terminów płatności, ryzyko płynności w sytuacji awaryjnej, ryzyko płynności rynku, operacyjne ryzyko płynności, ryzyko refinansowania oraz ryzyko płynności z tytułu depozytów zabezpieczających),
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko biznesowe (w tym ryzyko strategiczne),
- ryzyko cen nieruchomości własnych,
- ryzyko inwestycji finansowych,
- ryzyko reputacji,
- ryzyko braku zgodności.

Dodatkowo, w ramach zarządzania poszczególnymi ryzykami wymienionymi powyżej uwzględniane są elementy ryzyka modeli i makroekonomicznego.

Dla każdego ryzyka uznanego za istotne, Bank opracowuje i stosuje odpowiednie metody jego oceny i pomiaru.
Bank stosuje dwa sposoby oceny ryzyka:

- ocena jakościowa – stosowana w przypadku ryzyk trudno mierzalnych lub takich, dla których kapitał nie jest skutecznym środkiem pokrywania strat (ryzyko zgodności, ryzyko reputacji oraz ryzyko płynności),
- ocena ilościowa – stosowana w przypadku ryzyk, które można zmierzyć za pomocą kapitału ekonomicznego (pozostałe rodzaje ryzyka).

Preferowanym sposobem pomiaru ryzyk ocenianych ilościowo oraz określania wynikających z nich potrzeb kapitałowych są modele wartości zagrożonej (VaR) oparte na założeniach wynikających z apetytu Banku na ryzyko (poziom ufności 99,97% przy jednorocznym horyzoncie czasowym). Modele te wdrażane są w zgodzie z wytycznymi Grupy UniCredit i uzupełnione o testy warunków skrajnych i/lub analizy scenariuszowe. Dla tych rodzajów ryzyka, dla których metodologia nie została jeszcze ostatecznie opracowana i wdrożona, Bank stosuje metodologię przejściową (modele regulacyjne uzupełnione o testy warunków skrajnych / analizy scenariuszowe).

Przy wyznaczaniu potrzeb kapitałowych w pierwszej kolejności wylicza się kapitał ekonomiczny oddzielnie dla każdego istotnego ryzyka zidentyfikowanego przez Bank, które można mierzyć ilościowo. W następnej kolejności wielkości kapitału ekonomicznego ustalone dla poszczególnych rodzajów ryzyka zostają zagregowane w jedną łączną kwotę kapitału ekonomicznego z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji. Po uwzględnieniu efektu dywersyfikacji ryzyka, łączny (zagregowany) kapitał ekonomiczny jest nie większy od sumy kwot kapitału ekonomicznego ustalonych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.10 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wycena do wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których dostępne są wartości rynkowe z aktywnego rynku, opiera się na rynkowych kwotowaniach danego instrumentu (mark-to-market).

Wycena do wartości godziwej pozagiełdowych instrumentów pochodnych oraz instrumentów cechujących się ograniczoną płynnością (tj. dla których wartości kwotowań rynkowych są nieosiągalne regularnie) dokonywana jest na podstawie kwotowań innych instrumentów aktywnego rynku poprzez ich replikację z wykorzystaniem szeregu technik wyceny, w tym szacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych (mark-to-model).

Na 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku Bank dokonał klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej na trzy kategorie wg ich metody wyceny:

- Metoda 1: wycena mark-to-market. Dotyczy wyłącznie kwotowanych papierów wartościowych,
- Metoda 2: wycena mark-to-model z parametryzacją modeli wyłącznie na podstawie kwotowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu. Dotyczy liniowych i nieliniowych instrumentów pochodnych rynku stopy procentowej i wymiany walut (w tym transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz niepłynnych papierów skarbowych lub Banku Centralnego),
- Metoda 3: wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Dotyczy instrumentów pochodnych na nieaktywnym rynku (głównie opcji na instrumenty rynków kapitałowych lub towarowych), niekwotowanych korporacyjnych i komunalnych papierów wartościowych, oraz instrumentów pochodnych, dla których dokonano korekty wartości godziwej o odpisy z tytułu ryzyka kredytowego.

31.12.2011	METODA 1	METODA 2	METODA 3	RAZEM
Aktywa:	15 351 100	12 356 950	1 148 895	28 856 945
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	601 814	-	247 897	849 711
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	2 226 867	26 095	2 252 962
- Banki	-	1 837 496	23 419	1 860 915
- Klienci	-	389 371	2 676	392 047
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	408 906	-	408 906
- Banki	-	95 595	-	95 595
- Klienci	-	313 311	-	313 311
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	14 749 286	9 721 177	874 903	25 345 366
Zobowiązania:	-	4 219 154	26 095	4 245 249
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	2 480 605	26 095	2 506 700
- Banki	-	2 269 602	1 025	2 270 627
- Klienci	-	211 003	25 070	236 073
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	1 738 549	-	1 738 549
- Banki	-	1 725 328	-	1 725 328
- Klienci	-	13 221	-	13 221

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2010	METODA 1	METODA 2	METODA 3	RAZEM
Aktywa:	13 811 858	14 366 187	597 211	28 775 256
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	768 237	-	197 404	965 641
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	1 550 574	63 580	1 614 154
- Banki	-	1 343 539	63 220	1 406 759
- Klienci	-	207 035	360	207 395
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	16 735	-	-	16 735
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	258 688	-	258 688
- Banki	-	87 573	-	87 573
- Klienci	-	171 115	-	171 115
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	13 026 886	12 556 925	336 227	25 920 038
Zobowiązania:	114 228	2 240 175	63 250	2 417 653
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	114 228	-	-	114 228
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	1 529 609	63 250	1 592 859
- Banki	-	1 326 558	4 069	1 330 627
- Klienci	-	203 051	59 181	262 232
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	710 566	-	710 566
- Banki	-	710 566	-	710 566
- Klienci	-	-	-	-

Zmiana stanu wartości godziwej instrumentów finansowych w 2011, dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej według Metody 3

	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	**AKTYWA Z TYTUŁU** POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	PAPIERY **WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY**	**ZOBOWIĄZANIA** Z **TYTUŁU** POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH
Stan na początek okresu	197 404	63 580	336 227	63 250
Zwiększenia, w tym:	22 116 453	47 636	646 548	54 956
Zakup	22 114 040	-	578 911	-
Transakcje pochodne zawarte w 2011 r.	-	42 470	-	46 512
Przychód z instrumentów finansowych	2 413	5 166	67 637	8 444
ujęty w rachunku zysków i strat	2 413	5 166	47 294	8 444
ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	20 343	-
Zmniejszenia, w tym:	-22 065 960	-85 121	-107 872	-92 111
Rozliczenie / wykup	-272 127	-32 836	-78 015	-29 910
Sprzedaż	-21 793 833	-	-29 857	-
Strata z instrumentów finansowych	-	-52 285	-	-62 201
ujęta w rachunku zysków i strat	-	-52 285	-	-62 201
Stan na koniec okresu	247 897	26 095	874 903	26 095
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych **utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów**	2 488	-46 030	65 053	47 931
ujęty w pozycji "Wynik z tytułu odsetek"	2 347	-	44 711	-
ujęty w pozycji "Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu"	141	-46 030	-	47 931
ujęty w pozycji "Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej"	-	-	27 103	-
ujęty w pozycji "Kapitał z aktualizacji wyceny"	-	-	-6 761	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana stanu wartości godziwej instrumentów finansowych w 2010, dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej według Metody 3

	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	**AKTYWA Z TYTUŁU** POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	PAPIERY **WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY**	**ZOBOWIĄZANIA** Z **TYTUŁU** POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH
Stan na początek okresu	196 594	67 169	321 871	61 444
Zwiększenia, w tym:	20 704 985	35 202	229 704	47 522
Zakup	20 680 746	-	200 000	-
Transakcje pochodne zawarte w 2010 r.	-	11 612	-	29 328
Przychód z instrumentów finansowych	24 239	23 590	29 704	18 194
ujęty w rachunku zysków i strat	24 239	23 590	27 347	18 194
ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	2 357	-
Zmniejszenia, w tym:	-20 704 175	-38 791	-215 348	-45 716
Rozliczenie / wykup	-530 884	-13 412	-21 000	-35 582
Sprzedaż	-20 172 354	-	-194 348	-
Strata z instrumentów finansowych	-937	-25 379	-	-10 134
ujęta w rachunku zysków i strat	-937	-25 379	-	-10 134
Stan na koniec okresu	197 404	63 580	336 227	63 250
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych **utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów**	-62	13 242	15 538	-16 596
ujęty w pozycji "Wynik z tytułu odsetek"	203	-	14 217	-
ujęty w pozycji "Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu"	-265	13 242	-	-16 596
ujęty w pozycji "Kapitał z aktualizacji wyceny"	-	-	1 321	-

Wpływ parametrów estymowanych na wycenę do wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej według Metody 3 na dzień 31 grudnia 2011 roku jest nieznaczący.

W przypadku instrumentów dłużnych narażonych na ryzyko spreadu kredytowego wrażliwość ekspozycji na zmianę spreadu o 1 bp wynoszą odpowiednio 6,1 tys. złotych wpływu na wynik z rachunku zysków i strat oraz 487 tys. złotych wpływu na ujęcie w kapitale własnym.

Natomiast w przypadku instrumentów pochodnych wycenianych Metodą 3, transakcje zawierane są z ich jednoczesnym zamknięciem back-to-back na rynku międzybankowym, przez co pozostają bez wpływu na prezentowane wyniki.

W Banku znajdują się instrumenty finansowe, które w sprawozdaniu nie są prezentowane w wartości godziwej. Wartość godziwa stanowi kwotę, za jaką na warunkach rynkowych składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie zaspokojone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi lecz nie powiązanymi stronami transakcji.

W przypadku pewnych grup aktywów finansowych, utrzymywanych według wartości wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości, przyjęto, że wartość godziwa jest zgodna z wartością bilansową. Dotyczy to w szczególności gotówki i środków pieniężnych, bieżących należności i zobowiązań, innych aktywów i pasywów.

Dla kredytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę na ryzyko kredytowe oraz bieżącą marżę ze sprzedaży (z uwzględnieniem dochodów z prowizji) dla danej grupy produktowej kredytu. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych na daną datę bilansową stopą rynkową wolną od ryzyka jako, iż średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartość godziwa kredytu na inwestycję centralną prezentowana jest netto wraz z wartością godziwą finansującego go kredytu refinansowego z NBP. W wartościach brutto korekta do wartości godziwej wynosi 25 mln złotych dla kredytu na inwestycję centralną oraz 23 mln złotych dla kredytu refinansowego (na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość godziwa wynosi 90 mln złotych dla kredytu na inwestycję centralną oraz 83 mln złotych dla kredytu refinansowego).

Dla zaangażowań Banku, dla których nie są dostępne ceny pochodzące z aktywnego rynku a wartości rynkowe są nieosiągalne, wartość bilansowa została przyjęta jako wartość godziwa. W skład zaangażowań niekontrolujących Banku wchodzą spółki związane z sektorem finansowym, spółki objęte w ramach restrukturyzacji długów, oraz pozostałe spółki związane z sektorem finansowym. Uczestnictwo kapitałowe w tych spółkach jest związane z korzystaniem z infrastruktury finansowo-bankowej oraz obsługą kart płatniczych, w tym: BIK S.A., GPW S.A. i MasterCard. Zaangażowania Banku w tych spółkach należą do inwestycji długoterminowych i na chwilę obecną Bank nie posiada planów, co do ich sprzedaży.

31.12.2011	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	ZWYŻKA/ZNIŻKA WARTOŚCI GODZIWEJ PONAD WARTOŚĆ BILANSOWĄ
Aktywa			
Kasa, należności od Banku Centralnego	4 886 074	4 885 916	-158
Należności od banków	5 648 899	5 649 003	104
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	849 711	849 711	-
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	2 252 962	2 252 962	-
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	92 143 206	91 513 860	-629 346
Instrumenty zabezpieczające	408 906	408 906	-
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	25 345 366	25 345 366	-
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	3 673 500	3 690 601	17 101
Inwestycje w jednostkach zależnych	793 268	793 268	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	39 345	39 345	-
Razem	136 041 237	135 428 938	-612 299

(*) W tym weksle uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym.

31.12.2010	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	ZWYŻKA/ZNIŻKA WARTOŚCI GODZIWEJ PONAD WARTOŚĆ BILANSOWĄ
Aktywa			
Kasa, należności od Banku Centralnego	5 968 748	5 968 748	-
Należności od banków	6 609 869	6 609 720	-149
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	965 641	965 641	-
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	1 614 154	1 614 154	-
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	16 735	16 735	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	77 059 445	75 897 204	-1 162 241
Instrumenty zabezpieczające	258 688	258 688	-
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	25 920 038	25 920 038	-
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	4 509 822	4 523 781	13 959
Inwestycje w jednostkach zależnych	793 268	793 268	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	39 345	39 345	-
Razem	123 755 753	122 607 322	-1 148 431

(*) W tym weksle uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dla depozytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment przyjęcia depozytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa depozytów terminowych jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę ze sprzedaży. W przypadku, gdy wartość bilansowa jest niższa od wartości nominalnej a depozyt terminowy mógłby zostać zerwany przed terminem zapadalności, za wartość godziwą przyjęto jego wartość nominalną. W przypadku depozytów bieżących za wartość godziwą przyjęto wartość bilansową.

W wartości przyjętych przez Bank depozytów korekta z wartości bilansowej do wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi minus 3 142 tys. złotych (na dzień 31 grudnia 2010 roku plus 7 765 tys. złotych) dla depozytów przyjętych od klientów oraz minus 2 402 tys. złotych (na dzień 31 grudnia 2010 roku plus 3 524 tys. złotych) dla depozytów przyjętych od banków.

Wartość godziwa depozytów została wyznaczona w oparciu o ich kontraktowe daty zapadalności.

Dla zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych korekta do wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi minus 24 745 tys. złotych (na dzień 31 grudnia 2010 roku minus 10 392 tys. złotych).

Dla pozostałych zobowiązań finansowych Bank uznaje, że wartość bilansowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Wycena mark-to-model instrumentów dłużnych opiera się na metodzie dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Przepływy zmienne są estymowane na podstawie stawek odpowiednich rynków (zależnie od specyfikacji w emisji).
Do dyskontowania ustalonych przepływów jak również implikowanych przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku lub emitenta (z uwzględnieniem odpowiedniego spreadu kredytowego).

5. Działalność powiernicza

Usługi powiernicze świadczone są na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego. Klientami Banku są krajowe i zagraniczne instytucje finansowe, banki oferujące usługi powiernicze i inwestycyjne, firmy ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne oraz emerytalne, a także instytucje niefinansowe. Bank świadczy usługi polegające między innymi na rozliczaniu transakcji zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych, przechowywaniu aktywów klientów, prowadzeniu rachunków papierów wartościowych oraz rachunków pieniężnych, wycenie aktywów, obsłudze płatności dywidend i odsetek oraz pełni funkcję depozytariusza dla funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

W 2011 r. Bank pozyskał nowych klientów z segmentu funduszy inwestycyjnych oraz firm ubezpieczeniowych, zagranicznych banków oraz firm inwestycyjnych będących zdalnymi członkami GPW w Warszawie, dla których pełni funkcję uczestnika rozliczającego. Bank utrzymał pozycję lidera obsługując ponad 50% programów w zakresie obsługi kwitów depozytowych.

Na dzień 31.12.2011 roku Bank prowadził 4 852 rachunków papierów wartościowych (na dzień 31.12.2010 roku 4 242 rachunków).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

6. Działalność maklerska

Bank Pekao S.A. zapewnia szeroki dostęp do usług i produktów rynku kapitałowego w ramach oferty świadczonej przez wydzieloną jednostkę organizacyjną Banku - Dom Maklerski Pekao.

Dom Maklerski Pekao jest specjalistyczną jednostką organizacyjną Banku, dedykowaną do sprzedaży produktów rynku kapitałowego. Zadaniem jednostki jest dostarczanie najwyższej jakości usług maklerskich. Kompleksowa oferta gwarantuje inwestorom, w szczególności z grona klientów indywidualnych Banku Pekao S.A., możliwość inwestowania na rynku akcji, derywatów (finansowe kontrakty terminowe i opcje), obligacji, a także rynku niepublicznym. Podmiot pośredniczy także w obsłudze sprzedaży Strukturyzowanych Certyfikatów Depozytowych emitowanych przez Bank Pekao S.A., zapewnia możliwość inwestycji w instrumenty oferowane w ramach ofert publicznych, a także dostęp do rynków zagranicznych. Obsługa Klientów prowadzona jest za pośrednictwem ponad 650 Punktów Przyjmowania Zleceń zlokalizowanych w oddziałach Banku na terenie całego kraju oraz zdalnych kanałów obsługi Pekao24Makler (internet, serwis mobilny, telefon) w pełni zintegrowanych z serwisem Pekao24 Bankowości Elektronicznej Banku Pekao S.A.

Dom Maklerski Pekao jest członkiem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie oraz bezpośrednim uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych.

Dom Maklerski Pekao przestrzega zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Domów Maklerskich gwarantując kompleksową obsługę z zachowaniem najwyższych standardów i norm etycznych.

Instrumenty finansowe klientów, zapisane na rachunkach Domu Maklerskiego Pekao bądź przechowywanych w formie dokumentu

31.12.2011	ILOŚCIOWO (W SZTUKACH)	WARTOŚCIOWO
Instrumenty finansowe klientów, w tym:		
Zapisane na rachunkach papierów wartościowych		
Instrumenty kapitałowe i prawa do nich	1 030 780 951	3 582 447
Instrumenty dłużne i prawa do nich	9 462 930	1 342 051
Przechowywane w formie dokumentu		
Instrumenty kapitałowe i prawa do nich	-	-
Instrumenty dłużne i prawa do nich	-	-
Prawa do towarów giełdowych	-	-

31.12.2010	ILOŚCIOWO (W SZTUKACH)	WARTOŚCIOWO
Instrumenty finansowe klientów, w tym:		
Zapisane na rachunkach papierów wartościowych		
Instrumenty kapitałowe i prawa do nich	925 837 495	4 157 466
Instrumenty dłużne i prawa do nich	6 357 212	972 353
Przechowywane w formie dokumentu		
Instrumenty kapitałowe i prawa do nich	200 000	200
Instrumenty dłużne i prawa do nich	-	-
Prawa do towarów giełdowych	-	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Informacja o środkach pieniężnych klientów na rachunkach Domu Maklerskiego Pekao

	31.12.2011	31.12.2010
Ulokowane w dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa	-	-
Zdeponowane na rachunkach pieniężnych w biurze maklerskim oraz wpłacone na poczet nabycia papierów wartościowych w pierwszej ofercie publicznej lub publicznym obrocie pierwotnym	214 932	217 458
Pozostałe środki pieniężne klientów	17 737	18 137
Przekazane z funduszu rozliczeniowego	-	-
Razem	232 669	235 595

Rozrachunki z bankami prowadzącymi działalność maklerską, domami maklerskimi i towarowymi domami maklerskimi

	31.12.2011	31.12.2010
Należności z tytułu zawartych transakcji, w tym:	12 074	14 539
na rynku giełdowym	11 636	14 539
na rynku pozagiełdowym	-	-
na alternatywnym systemie obrotu	438	-
Należności z tytułu reprezentacji innych banków, prowadzących działalność maklerską, oraz domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych	-	-
Należności z tytułu afiliacji	-	-
Należności z tytułu pożyczek automatycznych realizowanych za pośrednictwem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	-	-
Razem należności	12 074	14 539
Zobowiązania z tytułu zawartych transakcji, w tym:	11 570	17 684
na rynku giełdowym	11 296	17 684
na rynku pozagiełdowym	-	-
na alternatywnym systemie obrotu	274	-
Zobowiązania z tytułu reprezentacji innych banków, prowadzących działalność maklerską, oraz domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych	-	-
Zobowiązania z tytułu afiliacji	-	-
Zobowiązania z tytułu pożyczek automatycznych realizowanych za pośrednictwem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	-	-
Razem zobowiązania	11 570	17 684

Rozrachunki z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych, KDPW_CCP i giełdowymi izbami rozrachunkowymi

	31.12.2011(*)	31.12.2010
Należności z funduszu rozliczeniowego	1 548	2 093
Należności z tytułu depozytów zabezpieczających	11 577	11 557
Pozostałe należności	318	255
Razem należności	13 443	13 905
Zobowiązania wobec funduszu rozliczeniowego	-	-
Zobowiązania z tytułu depozytów zabezpieczających	-	-
Pozostałe zobowiązania	168	139
Razem zobowiązania	168	139

(*) W roku 2011 nastąpiło powołanie izby rozliczeniowej (KDPW_CCP).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Pozycje dotyczące udziału w systemie rekompensat zarządzanym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych

	31.12.2011	31.12.2010
Należności z funduszu rekompensat	83	29
Rozliczenia międzyokresowe – opłaty za zarządzanie systemem	11	5
Rozliczenia międzyokresowe – pożytki z systemu	-94	-34
Zobowiązania wobec funduszu rekompensat	-	-
Razem pozycje bilansowe dotyczące udziału w systemie rekompensat netto	-	-

Rozrachunki z podmiotami prowadzącymi regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe

	31.12.2011	31.12.2010
Należności od Giełdy Papierów Wartościowych S.A.	-	-
Należności od BondSpot S.A.	-	-
Razem należności	-	-
Zobowiązania wobec Giełdy Papierów Wartościowych S.A.	176	185
Zobowiązania wobec BondSpot S.A.	-	1
Razem zobowiązania	176	186

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

7. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	2011	2010
Z tytułu kredytów i pożyczek oraz pozostałych należności od klientów	5 464 303	4 676 058
Z tytułu lokat w innych bankach	279 759	247 897
Z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	111 645	51 337
Z tytułu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	1 115 742	1 039 572
Z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	30 108	69 116
Z tytułu aktywów finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	827	34 113
Razem	7 002 384	6 118 093

Przychody odsetkowe za 2011 rok zawierają kwotę przychodów związaną z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano utratę wartości, w wysokości 234 886 tys. złotych (w 2010 roku 210 893 tys. złotych).

Całkowita kwota przychodów odsetkowych za 2011 rok, obliczona według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 3 794 265 tys. złotych (w 2010 roku 3 297 841 tys. złotych).

Koszty z tytułu odsetek

	2011	2010
Z tytułu depozytów klientów	-2 472 683	-2 104 178
Z tytułu depozytów innych banków	-48 504	-59 874
Z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-118 648	-54 061
Z tytułu zaciągniętych kredytów	-61 771	-75 434
Z tytułu dłużnych papierów wartościowych	-32 559	-46 852
Razem	-2 734 165	-2 340 399

Kwota kosztów odsetkowych za 2011 rok obliczona według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 2 400 166 tys. złotych (w 2010 roku 2 098 646 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

8. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat

	2011	2010
Z tytułu obsługi rachunków bankowych, zleceń płatniczych oraz operacji gotówkowych	848 016	877 283
Z tytułu kart płatniczych	812 408	780 760
Z tytułu kredytów i pożyczek	568 319	428 061
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów inwestycyjnych	218 542	239 942
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	49 417	55 331
Z działalności powierniczej	59 242	52 784
Z tytułu gwarancji, akredytyw i podobnych operacji	58 151	56 257
Pozostałe	42 691	26 259
Razem	2 656 786	2 516 677

Koszty z tytułu prowizji i opłat

	2011	2010
Z tytułu kart płatniczych	-394 221	-341 659
Z tytułu przelewów i przekazów	-25 841	-23 370
Z tytułu operacji papierami wartościowymi i pochodnymi instrumentami finansowymi	-9 742	-8 921
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	-535	-781
Z działalności powierniczej	-8 580	-7 294
Z tytułu usług pośrednictwa	-9 267	-4 277
Pozostałe	-15 515	-17 626
Razem	-463 701	-403 928

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

9. Przychody z tytułu dywidend

	2011	2010
Od jednostek zależnych	118 260	154 615
Od jednostek stowarzyszonych	67 083	92 930
Od pozostałych jednostek	10 330	7 874
Razem	195 673	255 419

10. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu

	2011	2010
Wynik z wymiany	508 230	558 739
Wynik z instrumentów pochodnych	45 951	-11 783
Wynik z papierów wartościowych	7 108	-9 546
Razem	561 289	537 410

Całkowita kwota zmiany wartości godziwych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ustalonych z wykorzystaniem technik wyceny (w przypadku braku publikowanych notowań ustalonych na aktywnym rynku) w 2011 roku wyniosła 56 165 tys. złotych (odpowiednio w 2010 roku minus 3 762 tys. złotych).

11. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

	2011	2010
Instrumenty dłużne	-501	13 952
Razem	-501	13 952

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

12. Zyski (straty) na sprzedaży

Zrealizowane zyski

	2011	2010
Kredyty i inne należności finansowe	130	5 664
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty dłużne	72 853	114 338
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty kapitałowe	99	6 934
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	3 884	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	96	303
Razem	77 062	127 239

Zrealizowane straty

	2011	2010
Kredyty i inne należności finansowe	-161	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty dłużne	-74	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-1 377	-1 371
Razem	-1 612	-1 371

Zrealizowany zysk netto	75 450	125 868

Zmiana wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesiona w 2011 roku bezpośrednio na kapitał własny wyniosła 12 242 tys. złotych (zwyżka), w 2010 roku 130 363 tys. złotych (zwyżka).

Zmiana wartości godziwej aktywów finansowych odniesiona w 2011 roku z kapitałów własnych na wynik finansowy wyniosła 72 779 tys. złotych (zysk), w 2010 roku 114 338 tys. złotych (zysk).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

13. Ogólne koszty administracyjne

Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze

	2011	2010
Wynagrodzenia	-1 467 960	-1 476 243
Ubezpieczenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	-249 863	-251 504
Koszty płatności w formie akcji własnych	-11 106	-3 326
Razem	-1 728 929	-1 731 073

Pozostałe koszty administracyjne

	2011	2010
Koszty rzeczowe	-1 156 015	-1 163 566
Podatki i opłaty	-34 592	-33 371
Składki i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	-87 931	-38 811
Składki na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami (KNF)	-20 367	-20 223
Razem	-1 298 905	-1 255 971

Razem ogólne koszty administracyjne	-3 027 834	-2 987 044

14. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto

Pozostałe przychody operacyjne

	2011	2010
Czynsze i inne przychody uboczne	45 991	39 198
Opłaty związane z ubezpieczeniem kredytów	27 467	28 422
Odzyskane koszty windykacji	17 987	10 549
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	53	5 282
Refundacja kosztów administracyjnych	9 439	9 128
Przychody z tytułu umorzonych zobowiązań	1 259	2 964
Rozwiązanie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności spornych i innych aktywów	1 609	6 284
Zysk na sprzedaży pozostałych aktywów	-	6
Pozostałe	23 308	30 100
Razem	127 113	131 933

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Pozostałe koszty operacyjne

	2011	2010
Koszty z tytułu ubezpieczenia kredytów	-29 152	-19 236
Koszty z tytułu reklamacji klientów	-3 429	-6 342
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności spornych i innych aktywów	-7 454	-1 806
Koszty związane z dochodzeniem należności i roszczeń spornych	-3 859	-4 778
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	-1 366	-1 071
Strata na sprzedaży pozostałych aktywów	-38	-136
Pozostałe	-31 761	-34 188
Razem	-77 059	-67 557

Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	50 054	64 376

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

15. Utrata wartości

2011	STAN NA POCZĄTEK OKRESU	ZWIĘKSZENIA		ZMNIEJSZENIA			STAN NA KONIEC OKRESU	WPŁYW NA WYNIK OKRESU BIEŻĄCEGO(**)
		UTWORZENIE ODPISÓW	INNE (*)	SPISANIA AKTYWÓW Z BILANSU	ROZWIĄZANIE ODPISÓW	INNE (*)		
Utrata wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych								
Należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	78 477	628	11 226	-3 428	-11 839	-2 186	72 878	11 211
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	480	-	-	-	-	-480	-	-
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3 990 139	1 180 150	212 069	-250 783	-645 777	-117 818	4 367 980	-534 373
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	459	-	-	-	-	-358	101	-
Utrata wartości zobowiązań pozabilansowych	128 492	51 967	7 152	-	-69 772	-	117 839	17 805
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	4 198 047	1 232 745	230 447	-254 211	-727 388	-120 842	4 558 798	-505 357
Utrata wartości pozostałych aktywów:								
Inwestycji w jednostki podporządkowane	68 056	-	-	-	-	-	68 056	-
Wartości niematerialnych	10 961	-	-	-	-	-	10 961	-
Wartość firmy	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe wartości niematerialne	10 961	-	-	-	-	-	10 961	-
Rzeczowych aktywów trwałych	7 405	1 391	-	-	-	-831	7 965	-1 391
Nieruchomości inwestycyjnych	550	-	-	-	-	-	550	-
Pozostałych	92 562	7 454	-	-30 251	-1 609	-1 077	67 079	-5 845
Razem utrata wartości pozostałych aktywów	179 534	8 845	-	-30 251	-1 609	-1 908	154 611	-7 236
Razem	4 377 581	1 241 590	230 447	-284 462	-728 997	-122 750	4 713 409	-512 593

(*) W tym różnice kursowe oraz przeniesienia między pozycjami.
(**) Pozycja rachunku zysków i strat "Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe" zawiera odpis netto z tytułu utraty wartości w wysokości -505 357 tys. zł oraz przychody odzyskanych należności nieściągalnych netto w wysokości 7 485 tys. zł co stanowi łączną kwotę -497 872 tys. zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2010	STAN NA POCZĄTEK OKRESU	ZWIĘKSZENIA		ZMNIEJSZENIA			STAN NA KONIEC OKRESU	WPŁYW NA WYNIK OKRESU BIEŻĄCEGO(**)
		UTWORZENIE ODPISÓW	INNE (*)	SPISANIA AKTYWÓW Z BILANSU	ROZWIĄZANIE ODPISÓW	INNE (*)		
Utrata wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych								
Należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	84 721	4 862	5 890	-	-3 401	-13 595	78 477	-1 461
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	4 793	-	480	-	-	-4 793	480	-
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3 925 431	1 110 195	111 749	-405 764	-645 004	-106 468	3 990 139	-465 191
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	7 258	-	464	-4 804	-	-2 459	459	-
Utrata wartości zobowiązań pozabilansowych	135 194	50 828	911	-	-58 185	-256	128 492	7 357
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	4 157 397	1 165 885	119 494	-410 568	-706 590	-127 571	4 198 047	-459 295
Utrata wartości pozostałych aktywów:								
Inwestycji w jednostki podporządkowane	148 056	-	-	-	-	-80 000	68 056	-
Wartości niematerialnych	10 961	-	-	-	-	-	10 961	-
Wartość firmy	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe wartości niematerialne	10 961	-	-	-	-	-	10 961	-
Rzeczowych aktywów trwałych	11 191	-	-	-	-2 451	-1 335	7 405	2 451
Nieruchomości inwestycyjnych	4 352	-	-	-	-3 706	-96	550	3 706
Pozostałych	104 324	1 806	187	-627	-6 284	-6 844	92 562	4 478
Razem ut**rata wartości pozostałych aktywów**	278 884	1 806	187	-627	-12 441	-88 275	179 534	10 635
Razem	4 436 281	1 167 691	119 681	-411 195	-719 031	-215 846	4 377 581	-448 660

(*) W tym różnice kursowe oraz przeniesienia między pozycjami.
(**) Pozycja rachunku zysków i strat „"Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe" zawiera odpis netto z tytułu utraty wartości w wysokości -459 295 tys. zł oraz przychody z odzyskanych należności nieściągalnych netto w wysokości 9 417 tys. zł, co stanowi łączną kwotę -449 878 tys. zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

16. Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych

	2011	2010
Zysk z likwidacji udziałów w spółce zależnej	-	1 627
Zysk związany z obniżeniem kapitału w spółce zależnej	-	6 002
Odpis z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach podporządkowanych	-	-
Razem zysk (strata) z jednostek podporządkowanych	-	7 629

17. Podatek dochodowy

Uzgodnienie pomiędzy podatkiem obliczonym jako iloczyn wyniku finansowego brutto i obowiązującej stawki podatkowej a rzeczywistym obciążeniem podatkowym wykazanym w rachunku zysków i strat.

	2011	2010
Wynik finansowy brutto	3 449 452	3 078 347
Obciążenie podatkowe wg zastosowanej stawki podatkowej 19%	655 396	584 886
Różnice trwałe:	-32 317	-58 561
Przychody nie podlegające opodatkowaniu	-41 656	-71 587
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	10 513	16 784
Wpływ stawek podatkowych stosowanych zgodnie z jurysdykcją innych państw	-1 146	-2 973
Ulgi podatkowe nieujęte w rachunku zysków i strat	292	319
Pozostałe	-320	-1 104
Efektywne obciążenie zysku brutto podatkiem dochodowym	623 079	526 325

Zastosowana stawka podatkowa 19% jest obowiązującą w Polsce stawką podatku dochodowego od osób prawnych.

Podstawowe składniki obciążenia podatkowego w rachunku zysków i strat i kapitale własnym

	2011	2010
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		
Bieżący podatek dochodowy	-753 276	-709 525
Bieżące obciążenie podatkowe wykazane w rachunku wyników	-745 684	-699 504
Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych	156	-741
Pozostałe podatki (np. podatek pobrany u źródła, podatek dochodowy oddziałów zagranicznych)	-7 748	-9 280
Odroczony podatek dochodowy	130 197	183 200
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	130 197	183 200
Obciążenie podatkowe wykazane w jednostkowym rachunku zysków i strat	-623 079	-526 325
KAPITAŁY WŁASNE		
Odroczony podatek dochodowy	20 340	-15 741
Z tytułu dochodów i kosztów ujętych w innych składnikach całkowitych dochodów:		
przeszacowanie instrumentów finansowych traktowanych jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych	9 361	-12 838
przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – papiery dłużne	11 502	-2 899
przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – z prawem do kapitału	-523	-4
Obciążenie podatkowe wykazane w innych składnikach całkowitych dochodów	20 340	-15 741
Razem obciążenie	-602 739	-542 066

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2011 ROKU							
	STAN NA POCZĄTEK OKRESU			ZMIANY ODNOSZONE NA		STAN NA KONIEC OKRESU		
	RAZEM PODATEK ODROCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	RAZEM PODATEK ODROCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH
REZERWA NA PODATEK ODROCZONY								
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych	14 963	14 963	-	7 655	-	22 618	22 618	-
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów	129 875	129 875	-	-30 451	-	99 424	99 424	-
Zwyżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	181 104	176 115	4 989	-63 498	-4 989	112 617	112 617	-
Amortyzacja przyśpieszona	117 995	117 995	-	3 765	-	121 760	121 760	-
Ulga inwestycyjna	6 910	6 910	-	-426	-	6 484	6 484	-
Inne	25 707	25 707	-	14 646	-	40 353	40 353	-
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	476 554	471 565	4 989	-68 309	-4 989	403 256	403 256	-
AKTYWO Z TYTUŁU PODATKU ODROCZONEGO								
Koszty do poniesienia dotyczące papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszty do poniesienia dotyczące depozytów i otrzymanych kredytów	127 339	127 339	-	-33 324	-	94 015	94 015	-
Zniżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	285 457	285 457	-	78 499	15 351	379 307	363 956	15 351
Przychody otrzymane do rozliczenia w czasie od kredytów i rachunków bieżących	103 003	103 003	-	-18 179	-	84 824	84 824	-
Koszty z tytułu odpisów na rezerwy kredytowe	333 680	333 680	-	41 860	-	375 540	375 540	-
Rezerwy na koszty osobowe	85 203	85 203	-	-1 923	-	83 280	83 280	-
Rezerwy na koszty rzeczowe	9 851	9 851	-	-7 415	-	2 436	2 436	-
Strata z lat ubiegłych	894	894	-	5 624	-	6 518	6 518	-
Inne	36 556	36 556	-	-3 254	-	33 302	33 302	-
Aktywa brutto z **tytułu podatku odroczonego**	981 983	981 983	-	61 888	15 351	1 059 222	1 043 871	15 351
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	X	X	X	130 197	20 340	X	X	X
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	505 429	510 418	-	X	X	655 966	640 615	15 351
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	-	-	4 989	X	X	-	-	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2010 ROKU							
	STAN NA POCZĄTEK OKRESU			ZMIANY ODNOSZONE NA		STAN NA KONIEC OKRESU		
	RAZEM PODATEK ODROCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	RAZEM PODATEK ODROCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH
REZERWA NA PODATEK ODROCZONY								
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych	22 126	22 126	-	-7 163	-	14 963	14 963	-
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów	181 249	181 249	-	-51 374	-	129 875	129 875	-
Zwyżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	339 502	339 502	-	-163 387	4 989	181 104	176 115	4 989
Amortyzacja przyśpieszona	112 434	112 434	-	5 561	-	117 995	117 995	-
Ulga inwestycyjna	7 469	7 469	-	-559	-	6 910	6 910	-
Inne	22 104	22 104	-	3 603	-	25 707	25 707	-
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	684 884	684 884	-	-213 319	4 989	476 554	471 565	4 989
AKTYWO Z TYTUŁU PODATKU ODROCZONEGO								
Koszty do poniesienia dotyczące papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszty do poniesienia dotyczące depozytów i otrzymanych kredytów	183 040	183 040	-	-55 701	-	127 339	127 339	-
Zniżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	308 841	298 089	10 752	-12 632	-10 752	285 457	285 457	-
Przychody otrzymane do rozliczenia w czasie od kredytów i rachunków bieżących	111 703	111 703	-	-8 700	-	103 003	103 003	-
Koszty z tytułu odpisów na rezerwy kredytowe	304 875	304 875	-	28 805	-	333 680	333 680	-
Rezerwy na koszty osobowe	61 411	61 411	-	23 792	-	85 203	85 203	-
Rezerwy na koszty rzeczowe	18 407	18 407	-	-8 556	-	9 851	9 851	-
Strata z lat ubiegłych	-	-	-	894	-	894	894	-
Inne	34 577	34 577	-	1 979	-	36 556	36 556	-
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	1 022 854	1 012 102	10 752	-30 119	-10 752	981 983	981 983	-
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	X	X	X	183 200	-15 741	X	X	X
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	337 970	327 218	10 752	X	X	505 429	510 418	-
Rez**erwa netto z tytułu podatku odroczonego**	-	-	-	X	X	-	-	4 989

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku nie wystąpiły różnice przejściowe związane z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w związku ze spełnieniem warunków kontrolowania terminów odwracania się różnic przejściowych i występowaniem prawdopodobieństwa, że różnice te nie odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku nie występowały ujemne różnice przejściowe, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

18. Zysk netto przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest poprzez podzielenie zysku netto przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Zysk przypadający na jedną akcję

	2011	2010
Zysk netto	2 826 373	2 552 022
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 367 442	262 352 988
Zysk przypadający na jedną akcję (w zł na jedną akcję)	10,77	9,73

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest poprzez podzielenie zysku przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu, skorygowaną o wpływ wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych.

W Banku występują instrumenty rozwadniające w postaci obligacji zamiennych na akcje oparte na emisji akcji serii G opisanej w Nocie 43. Dla celów wyliczenia zakłada się, że zostaną one zamienione na akcje.

	2011	2010
Zysk netto	2 826 373	2 552 022
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 367 442	262 352 988
Korekty liczby akcji dla celów wyliczenia zysku rozwodnionego	87 905	85 877
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyliczenia zysku rozwodnionego	262 455 347	262 438 865
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (w zł na jedną akcję)	10,77	9,72

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

19. Dywidendy zaproponowane do wypłaty

Dywidendy oraz pozostałe wypłaty na rzecz akcjonariuszy są ujmowane bezpośrednio w kapitałach. Zobowiązanie z tytułu dywidendy nie jest wykazywane do czasu kiedy jednostka nie ma obowiązku wypłaty dywidendy, tj. do czasu zatwierdzenia wypłaty.

Zarząd Banku Polska Kasa Opieki S.A. do dnia podpisania niniejszego sprawozdania finansowego nie podjął uchwały w sprawie propozycji wypłaty dywidendy z zysku za rok 2011.

20. Kasa, należności od Banku Centralnego

	31.12.2011	31.12.2010
Gotówka	2 236 214	2 471 935
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	2 005 741	3 495 106
Lokaty	631 000	-
Odsetki	13 106	314
Inne środki	13	1 393
Razem	4 886 074	5 968 748

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli wynoszącej na dzień 31 grudnia 2011 roku 4,75 % (na dzień 31 grudnia 2010 roku 3,75 %).

21. Należności od banków

Należności od banków według struktury produktowej

	31.12.2011	31.12.2010
Rachunki bieżące i lokaty overnight	1 161 682	2 991 846
Lokaty międzybankowe	118 279	1 337 889
Kredyty i pożyczki	189 445	1 013 483
Zabezpieczenia pieniężne	2 065 677	754 513
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 971 558	250 133
Dłużne papiery wartościowe	1 180	291 622
Należności w drodze	184 514	28 331
Odsetki	29 442	20 529
Razem brutto	5 721 777	6 688 346
Odpisy aktualizujące wartość należności	-72 878	-78 477
Razem netto	5 648 899	6 609 869

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności od banków według struktury jakościowej

	31.12.2011	31.12.2010
Należności od banków, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	5 641 000	6 604 987
należności brutto z utratą wartości	80 777	83 359
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-55 181	-55 024
odpisy aktualizujące utworzone grupowo(*)	-17 697	-23 453
Razem	5 648 899	6 609 869

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana (IBNR).

Należności od banków według umownych terminów zapadalności

	31.12.2011	31.12.2010
Należności od banków, w tym:		
do 1 miesiąca	4 998 038	5 679 787
od 1 do 3 miesięcy	561 546	1 347
od 3 miesięcy do 1 roku	6 436	838 225
od 1 do 5 lat	46 718	65 962
powyżej 5 lat	-	-
dla których termin zapadalności upłynął	79 597	82 496
Odsetki	29 442	20 529
Razem brutto	5 721 777	6 688 346
Odpisy aktualizujące wartość należności	-72 878	-78 477
Razem netto	5 648 899	6 609 869

Należności od banków według walut

	31.12.2011	31.12.2010
PLN	2 346 842	1 745 196
CHF	23 151	137 699
EUR	2 956 619	4 368 775
USD	194 914	174 382
Pozostałe waluty	127 373	183 817
Razem	5 648 899	6 609 869

Zmiany poziomu odpisów aktualizujących w roku 2011 i 2010 roku prezentowane są w Nocie 15.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

22. Aktywa oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa / zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według emitenta i struktury produktowej

31.12.2011	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	601 813	-
bony skarbowe	106 729	-
obligacje skarbowe	495 084	-
Papiery wartościowe emitowane przez banki	247 898	-
Razem	849 711	-

31.12.2010	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	768 237	114 228
bony skarbowe	100 752	-
obligacje skarbowe	667 485	114 228
Papiery wartościowe emitowane przez banki	197 404	-
Razem	965 641	114 228

Aktywa / zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według terminów wymagalności

31.12.2011	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	130 632	-
od 1 do 3 miesięcy	67 993	-
od 3 miesięcy do 1 roku	368 520	-
od 1 do 5 lat	209 065	-
powyżej 5 lat	73 501	-
Razem	849 711	-

31.12.2010	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	959	-
od 1 do 3 miesięcy	236 845	-
od 3 miesięcy do 1 roku	574 172	-
od 1 do 5 lat	139 139	104 280
powyżej 5 lat	14 526	9 948
Razem	965 641	114 228

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

23. Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu

Instrumenty pochodne stosowane przez Bank

W ramach swojej działalności Bank wykorzystuje różnego typu pochodne instrumenty finansowe służące do celów zarządzania ryzykiem związanym z prowadzoną działalnością. Większość instrumentów pochodnych stosowanych przez Bank stanowią kontrakty pozagiełdowe (tzw. over-the-counter). Nieznaczną część instrumentów pochodnych stanowią kontrakty zawierane na regulowanych rynkach giełdowych (głównie kontrakty futures).

Pochodne transakcje walutowe wymiany stanowią zobowiązanie bądź prawo do zakupu lub sprzedaży waluty zagranicznej i krajowej. Terminowe operacje wymiany walutowej (operacje typu forward) oparte są na określonym w momencie zawarcia kursie waluty na określoną datę w przyszłości. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku.

Transakcje swap walutowy są kombinacją wymiany określonych walut na datę spot oraz transakcji odwrotnej na datę forward, przy czym odpowiednie kursy wymiany są ustalone z góry w momencie zawarcia kontraktu. Przy rozliczaniu tych transakcji następuje przepływ środków. Transakcje swap walutowy są zawierane głównie w procesie zarządzania płynnością walutową Banku. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku.

Opcje walutowe z dostawą są kontraktami, w ramach których jedna ze stron, nabywca opcji, nabywa za cenę tzw. premii od drugiej ze stron, wystawcy opcji, prawo, lecz nie obowiązek do nabycia (przy opcji call) bądź sprzedaży (przy opcji put) w określonym momencie w przyszłości, lub w określonym przedziale czasu, przewidzianej kontraktem sumy walut po określonym w momencie zawarcia opcji kursie.

W przypadku opcji rozliczanych netto, nabywca po uzyskaniu prawa otrzymuje kwotę w wysokości iloczynu sumy waluty i różnicy między bieżącym kursem rynkowym a kursem ustalonym przy zawarciu transakcji.

Opcje barierowe z jedną barierą to opcje, w których nabywane prawo jest prawem warunkowym zależnym od zdarzenia w określonym z góry przedziale czasowym polegającego na wzroście kursu powyżej ustalonego w dniu transakcji poziomu bariery (zdarzenie UP) lub zdarzenia spadku kursu poniżej bariery (zdarzenie DOWN). Dla bariery typu „wejście" (IN) po zajściu ustalonego zdarzenia warunku prawo warunkowe staje się prawem bezwarunkowym natomiast dla bariery typu „wyjścia" (OUT) po zajściu ustalonego zdarzenia prawo wygasa.

Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Model jest parametryzowany na podstawie kwotowań rynkowych opcji plain vanilla at-the-money oraz spreadów dla opcji out-of-the money i in-the-money (volatility smile) na standardowe terminy.

Instrumenty pochodne dotyczące stóp procentowych, pozwalają Bankowi i jego klientom przenosić, modyfikować lub ograniczać ryzyko stóp procentowych.

Transakcje swap stóp procentowych (IRS) to kontrakty, w których kontrahenci wymieniają między sobą strumienie płatności odsetkowych, naliczane od określonej w kontrakcie nominalnej kwoty waluty instrumentu bazowego. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przepływy zmienne są estymowane na podstawie odpowiednich stawek transakcji IRS. Do dyskontowania ustalonych w warunkach transakcji jak również implikowanych przepływów pieniężnych wykorzystywane są odpowiednie krzywe zerokuponowe rynku pieniężnego.

Forward Rate Agreement (FRA) to transakcje, w których strony zobowiązują się do zapłaty odsetek od ustalonej kwoty nominalnej, za określony okres rozpoczynający się w przyszłości i naliczonych według ustalonej w dniu zawarcia kontraktu stopy procentowej. Strony rozliczają się w dacie waluty różnicą odsetkową pomiędzy stawką FRA (stopą terminową w dniu zawarcia transakcji), a stopą referencyjną. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Swapy procentowo-walutowe (Cross currency IRS) to transakcje, w których strony wymieniają kapitał i strumienie odsetkowe w różnych walutach w określonym przedziale czasu. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W wycenie transakcji Basis Swap (swapy procentowo-walutowe o zmiennych kuponach) uwzględniane są również rynkowe kwotowania spreadu bazowego (tzw. Basis Swap spread).

Transakcje terminowe na papierach wartościowych to transakcje, w których strony zobowiązują się do zakupu lub sprzedaży papieru wartościowego w określonym terminie w przyszłości za określoną w dniu zawarcia transakcji płatność. Transakcje tego typu wyceniane są poprzez wycenę papieru wartościowego (mark-to-market lub mark-to-model) oraz wycenę przyszłej płatności za papier (metodą dyskontowania przepływu pieniężnego według stopy rynku pieniężnego).

Opcje na stopę procentową (cap/floor) to kontrakty, w ramach których jedna ze stron, nabywca opcji, nabywa za cenę tzw. premii od drugiej ze stron, wystawcy opcji, prawo, lecz nie obowiązek do pożyczenia (cap) bądź ulokowania (floor) na określone okresy (każdy z osobna) określone kwoty po ustalonej w momencie zawarcia transakcji stawce oprocentowania. Transakcje tego typu wyceniane są w oparciu o model Blacka-Scholesa. Model jest parametryzowany na podstawie kwotowań rynkowych opcji at-the-money na standardowo kwotowane terminy.

Transakcje futures na stopę procentową dotyczą wystandaryzowanych kontraktów terminowych nabywanych na rynkach giełdowych. Kontrakty futures wyceniane są w oparciu o kwotowania dostępne bezpośrednio z giełd.

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty

W Banku występują instrumenty pochodne będące składnikami złożonych instrumentów finansowych, tj. takich które zawierają zarówno instrument pochodny, jak i umowę zasadniczą, co sprawia, iż część przepływów pieniężnych połączonego instrumentu zmienia się w sposób zbliżony do przepływów wynikających z niezależnego instrumentu pochodnego. Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty powodują, że część lub całość przepływów środków pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej, jest modyfikowana w oparciu o określoną stopę procentową, cenę papieru wartościowego, kurs wymiany waluty obcej, indeks cen lub stóp procentowych.

Instrumentami pochodnymi wbudowanymi w bilansowe instrumenty finansowe są opcje wcześniejszego wykupu obligacji Brady'ego, w przypadku których wbudowane instrumenty pochodne są ściśle powiązane z kontraktem głównym, zatem wbudowany instrument pochodny nie wymaga wydzielenia, odrębnego ujęcia i wyceny.

Bank posiada w swojej ofercie depozyty oraz certyfikaty depozytowe, których składnikiem jest wbudowany instrument pochodny. Ponieważ charakter tego instrumentu nie jest ściśle powiązany z charakterem umowy depozytowej instrument wbudowany został wydzielony i zaklasyfikowany do portfela przeznaczonego do obrotu. Wycena tego instrumentu odnoszona jest do rachunku zysków i strat. Instrumentami wbudowanymi są proste opcje (plain vanilla) oraz opcje egzotyczne na pojedyncze akcje, indeksy oraz inne wskaźniki rynkowe, w tym indeksy stóp procentowych oraz kursy walutowe i ich koszyki.

Wszystkie wydzielone opcje są na bieżąco domykane na rynku międzybankowym.

Opcje walutowe wbudowane w umowy depozytowe wyceniane są opisaną powyżej metodą wyceny dla opcji walutowych.

Proste opcje (nie walutowe, w tym na koszyk) wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane rozszerzonym modelem Blacka-Scholesa w oparciu o statystyczne miary zmienności.

Opcje egzotyczne, w tym koszykowe, są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka. Parametry modelu ustalane są na podstawie miar statystycznych.

Bank przeanalizował portfel umów kredytowych i zwykłych pod kątem konieczności wydzielenia wbudowanych instrumentów pochodnych i stwierdził, że nie wymagają one wydzielenia i odrębnego ujęcia instrumentów wbudowanych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi

Podstawowymi rodzajami ryzyka związanymi z instrumentami pochodnymi są ryzyko rynkowe i ryzyko kredytowe.

W momencie początkowego ujęcia pochodne instrumenty finansowe zwykle nie posiadają żadnej bądź posiadają znikomą wartość rynkową. Wynika to z tego, że instrumenty pochodne nie wymagają żadnej inwestycji początkowej netto, bądź wymagają tylko niewielkiej początkowej inwestycji netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych.

Instrumenty pochodne uzyskują dodatnią lub ujemną wartość wraz ze zmianami określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany waluty obcej, indeksu ceny, klasyfikacji kredytowej lub indeksu kredytowego czy też innego parametru rynkowego. W wyniku tych zmian posiadane instrumenty pochodne stają się bardziej lub mniej korzystne od instrumentów o takim samym rezydualnym okresie zapadalności dostępnych w danym momencie na rynku.

Ryzyko kredytowe związane z kontraktami pochodnymi stanowi potencjalny koszt zawarcia nowego kontraktu na warunkach pierwotnych w przypadku, gdy druga strona uczestnicząca w pierwotnym kontrakcie nie spełni swojego obowiązku. Aby ocenić wielkość potencjalnego kosztu zastąpienia Bank wykorzystuje takie same metody jak do oceny ponoszonego ryzyka rynkowego. Aby kontrolować poziom podejmowanego ryzyka kredytowego, Bank dokonuje oceny pozostałych uczestników kontraktów wykorzystując takie same metody, jak przy decyzjach kredytowych.

Poniższe tabele prezentują nominalne kwoty pochodnych instrumentów finansowych oraz wartości godziwe instrumentów. Nominalne kwoty pewnych typów instrumentów finansowych stanowią podstawę do porównań z instrumentami ujmowanymi w bilansie, lecz niekoniecznie wskazują, jakie będą kwoty przyszłych przepływów środków pieniężnych lub jaka jest bieżąca wartość godziwa tych instrumentów, w związku z czym nie określają stopnia narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub cenowe.

Instrumenty pochodne mają dodatnią wycenę (stają się aktywami) lub ujemną (zobowiązaniami) w wyniku fluktuacji rynkowych stóp procentowych, indeksów lub kursów wymiany walut w porównaniu z ich warunkami.

Wartości godziwe handlowych instrumentów pochodnych

31.12.2011	AKTYWA	**ZOBOWIĄZANIA**
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	1 702 291	1 754 943
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	2 818	2 743
opcje	7 096	6 578
pozostałe	208	155
Transakcje walutowe i na złoto		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	105 130	53 742
forwardy walutowe	166 657	90 595
swapy walutowe (fx-swap)	132 195	507 632
opcje walutowe i na złoto	111 806	65 551
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych		
opcje	24 761	24 761
Razem	2 252 962	2 506 700

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości godziwe handlowych instrumentów pochodnych

31.12.2010	AKTYWA	**ZOBOWIĄZANIA**
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	1 178 599	1 388 521
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	2 092	1 551
opcje	7 729	7 729
pozostałe	727	376
Transakcje walutowe i na złoto		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	63 715	10 773
forwardy walutowe	41 145	51 446
swapy walutowe (fx-swap)	234 921	49 626
opcje walutowe i na złoto	22 567	20 993
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych		
opcje	62 659	61 844
Razem	1 614 154	1 592 859

Wartości nominalne handlowych instrumentów pochodnych

31.12.2011	UMOWNY TERMIN ZAPADA**LNOŚCI**					RAZEM
	DO **1 MIESIĄCA**	OD 1 DO 3 **MIESIĘCY**	**OD 3 MIESIĘCY** DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	**POWYŻEJ** 5 LAT	
Transakcje stopy procentowej						
swapy stopy procentowej (IRS)	5 259 401	4 580 580	17 067 383	54 781 509	14 470 825	96 159 698
kontrakty na przyszłą stopę procentową FRA)	3 700 000	3 450 000	9 950 000	600 000	-	17 700 000
opcje	-	15 900	83 388	749 812	323 118	1 172 218
pozostałe	511 345	-	-	-	-	511 345
Transakcje walutowe i na złoto						
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta zakupiona	-	-	421 250	2 956 827	-	3 378 077
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta sprzedana	-	-	323 241	3 006 097	-	3 329 338
forwardy walutowe - waluta zakupiona	8 271 999	1 532 819	1 708 405	657 096	-	12 170 319
forwardy walutowe - waluta sprzedana	8 261 024	1 532 984	1 684 314	651 403	-	12 129 725
swapy walutowe (fx-swap) - waluta zakupiona	10 189 098	3 986 364	4 521 798	224 375	-	18 921 635
swapy walutowe (fx-swap) - waluta sprzedana	10 339 119	4 027 878	4 615 344	220 840	-	19 203 181
opcje kupione	717 227	1 322 625	1 142 822	144 215	-	3 326 889
opcje sprzedane	713 315	1 289 280	1 074 224	144 215	-	3 221 034
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych						
opcje	-	32 064	590 184	846 974	-	1 469 222
Razem	47 962 528	21 770 494	43 182 353	64 983 363	14 793 943	192 692 681

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości nominalne handlowych instrumentów pochodnych

31.12.2010	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Transakcje stopy procentowej						
swapy stopy procentowej (IRS)	2 474 583	4 645 765	10 708 880	44 101 427	12 915 759	74 846 414
kontrakty na przyszłą stopę procentową FRA)	-	-	11 100 000	130 000	-	11 230 000
opcje	-	-	14 258	1 088 830	223 231	1 326 319
pozostałe	1 112 937	-	-	-	-	1 112 937
Transakcje walutowe i na złoto						
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta zakupiona	-	158 412	157 966	366 574	-	682 952
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta sprzedana	-	163 160	157 966	299 199	-	620 325
forwardy walutowe - waluta zakupiona	6 470 339	963 051	1 308 239	353 693	-	9 095 322
forwardy walutowe - waluta sprzedana	6 483 934	958 846	1 317 738	364 066	-	9 124 584
swapy walutowe (fx-swap) - waluta zakupiona	4 870 592	2 673 862	5 212 523	4 869	-	12 761 846
swapy walutowe (fx-swap) - waluta sprzedana	4 871 376	2 601 629	5 023 720	4 196	-	12 500 921
opcje kupione	464 955	949 474	741 744	2 316	-	2 158 489
opcje sprzedane	445 810	940 596	727 428	2 316	-	2 116 150
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych						
opcje	-	646 408	147 096	644 624	-	1 438 128
Razem	27 194 526	14 701 203	36 617 558	47 362 110	13 138 990	139 014 387

24. Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	31.12.2011	31.12.2010
Dłużne papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	-	16 735
obligacje skarbowe	-	16 735
Razem	-	16 735

Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wg terminów zapadalności

	31.12.2011	31.12.2010
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
od 3 miesięcy do 1 roku	-	505
od 1 do 5 lat	-	16 230
Razem	-	16 735

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

25. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury produktowej

	31.12.2011	31.12.2010
Kredyty na nieruchomości	27 957 006	23 807 327
Kredyty w rachunku bieżącym	11 327 485	10 243 912
Kredyty operacyjne	17 864 672	16 388 083
Kredyty na inwestycje	19 993 485	16 734 864
Należności z tytułu kart płatniczych	706 358	648 657
Skupione wierzytelności	2 275 859	1 273 440
Pozostałe kredyty i pożyczki	8 592 326	7 751 669
Dłużne papiery wartościowe	5 681 677	2 579 089
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 782 916	1 411 577
Należności w drodze	9 287	5 225
Odsetki	320 015	205 517
Razem brutto	96 511 086	81 049 360
Odpisy aktualizujące wartość należności	-4 367 980	-3 990 139
Razem netto	92 143 106	77 059 221

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury podmiotowej

	31.12.2011	31.12.2010
Należności od przedsiębiorstw	49 679 439	43 597 165
Należności od ludności	35 757 195	30 436 733
Należności od jednostek budżetowych	10 754 437	6 809 945
Odsetki	320 015	205 517
Razem brutto	96 511 086	81 049 360
Odpisy aktualizujące wartość należności	-4 367 980	-3 990 139
Razem netto	92 143 106	77 059 221

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej

	31.12.2011	31.12.2010
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	90 699 794	75 910 783
należności brutto z utratą wartości	5 811 292	5 138 577
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-1 781 499	-1 694 440
odpisy aktualizujące utworzone grupowo (*)	-2 586 481	-2 295 699
Razem	92 143 106	77 059 221

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana (IBNR).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według umownych terminów zapadalności

	31.12.2011	31.12.2010
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
do 1 miesiąca	15 401 356	14 267 503
od 1 do 3 miesięcy	3 301 224	2 921 097
od 3 miesięcy do 1 roku	9 296 692	11 429 572
od 1 do 5 lat	31 438 642	25 067 129
powyżej 5 lat	32 644 764	23 472 579
dla których termin zapadalności upłynął	4 108 393	3 685 963
Odsetki	320 015	205 517
Razem brutto	96 511 086	81 049 360
Odpisy aktualizujące wartość należności	-4 367 980	-3 990 139
Razem netto	92 143 106	77 059 221

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według walut

	31.12.2011	31.12.2010
PLN	71 544 487	60 185 752
CHF	6 052 047	5 898 358
EUR	11 729 906	9 193 001
USD	2 749 115	1 713 411
Pozostałe waluty	67 551	68 699
Razem	92 143 106	77 059 221

Zmiany poziomu odpisów aktualizujących w roku 2011 i 2010 prezentowane są w Nocie 15.

26. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank na dzień 31 grudnia 2011 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) oraz przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*).

W 2011 roku Bank kontynuował następujące powiązania zabezpieczające:

- rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge)* dla stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych do portfela dostępnego do sprzedaży zabezpieczonych instrumentami typu interest rate swap (IRS) – opis w punkcie 26.1,
- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych o zmiennym oprocentowaniu, zabezpieczonych instrumentami typu cross-currency interest rate swap (CIRS) – opis w punkcie 26.2,
- zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) z tytułu aktywów finansowych o zmiennym oprocentowaniu instrumentami typu interest rate swap (IRS) – opis w punkcie 26.3,
- rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) przed ryzykiem stopy procentowej dla portfela depozytów w EUR, zabezpieczonego instrumentami typu cross-currency interest rate swap (CIRS) – opis w punkcie 26.4.

W 2011 roku Bank desygnował do rachunkowości zabezpieczeń następujące powiązania zabezpieczające:

- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) dla portfela zmiennokuponowych depozytów w EUR zabezpieczonych instrumentami typu interest rate swap (IRS) – opis w punkcie 26.5,

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) dla stałokuponowych obligacji w PLN zabezpieczonych instrumentami typu interest rate swap (IRS) – opis w punkcie 26.1,
- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) dla wysoce prawdopodobnego przepływu środków pieniężnych w USD (pozycja długa w USD dla Banku) zabezpieczonego instrumentami typu fx-forward (zawartymi jako seria transakcji fx-spot i fx-swap) – opis w punkcie 26.6.

Wartości godziwe instrumentów pochodnych zabezpieczających

31.12.2011	AKTYWA	**ZOBOWIĄZANIA**
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*)		
swapy stopy procentowej (IRS)	-	216 267
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	313 312	-
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)		
swapy stopy procentowej (IRS)	55 438	101 931
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	40 156	1 343 026
swapy walutowe (fx-swap)	-	77 325
Razem	408 906	1 738 549

31.12.2010	AKTYWA	**ZOBOWIĄZANIA**
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*)		
swapy stopy procentowej (IRS)	-	147 768
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	171 115	-
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)		
swapy stopy procentowej (IRS)	56 039	407
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	31 534	562 391
Razem	258 688	710 566

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających

31.12.2011	UMOWNY TERMIN ZAPADAL**NOŚCI**					RAZEM
	DO **1 MIESIĄCA**	OD 1 DO 3 **MIESIĘCY**	**OD 3 MIESIĘCY** DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	**POWYŻEJ** 5 LAT	
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*)						
swapy stopy procentowej (IRS)	-	-	462 716	1 151 631	879 176	2 493 523
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	-	-	173 534	2 367 013	-	2 540 547
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)						
swapy stopy procentowej (IRS)	50 000	-	500 334	2 390 460	175 000	3 115 794
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	-	-	2 122 570	8 224 643	5 361 276	15 708 489
swapy walutowe (fx-swap)	-	1 156 186	-	-	-	1 156 186
Razem	50 000	1 156 186	3 259 154	14 133 747	6 415 452	25 014 539

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2010	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*)						
swapy stopy procentowej (IRS)	-	-	-	1 405 516	277 221	1 682 737
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	-	-	-	2 396 827	-	2 396 827
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)						
swapy stopy procentowej (IRS)	-	100 000	367 000	1 255 000	390 000	2 112 000
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	1 306 169	-	5 380 311	7 937 106	5 911 724	20 535 310
Razem	1 306 169	100 000	5 747 311	12 994 449	6 578 945	26 726 874

Kwoty rozpoznane w rachunku wyników i na kapitale z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)

	2011	2010
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie - brutto)	-24 199	25 070
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	172 047	193 600
Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku wyników	-4 975	-1 994

Zmiany stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)

	2011	2010
Stan na początek okresu	25 070	-42 499
Odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie	-49 321	67 220
Kwota odroczonej zmiany wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie usunięta z kapitału z aktualizacji wyceny i wykazana w zysku lub stracie netto	52	349
Stan na koniec okresu	-24 199	25 070

Kwoty rozpoznane w rachunku wyników z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*)

RODZAJ WYNIKU	2011	2010
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego	-52 580	-74 185
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej związanej z zabezpieczanym ryzykiem	36 823	80 986
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-15 757	6 801
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	-51 273	-56 841

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

26.1 Zabezpieczenie wartości godziwej (*fair value hedge*) stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych

Opis relacji zabezpieczającej
Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającą ze zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej ze zmienności rynkowych swapowych stóp procentowych poprzez transakcje IRS.

Pozycja zabezpieczana
Pozycję zabezpieczaną stanowią stałokuponowe dłużne papiery wartościowe zaklasyfikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży (AFS), denominowane w PLN, EUR i USD.

Instrumenty zabezpieczające
Pozycje zabezpieczającą stanowią transakcje pochodne IRS w walutach PLN, EUR i USD (krótka pozycja w stałej stopie procentowej), w których Bank otrzymuje zmienne przepływy, a płaci stałe.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym
Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka – odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Pozostała część zmiany wyceny do wartości godziwej (wynikająca ze spreadu pomiędzy krzywą swapową a krzywą obligacji) księgowana jest zgodnie z ogólnymi zasadami dla instrumentów AFS (tj. w kapitale z aktualizacji wyceny). Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Odsetki od instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujmowane są w wyniku odsetkowym.

26.2 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) kredytów i depozytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej
Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej oraz ryzyko walutowe wynikające ze zmienności przepływów pieniężnych na aktywach i zobowiązaniach o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje CIRS (basis swap).

Pozycje zabezpieczane
Pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela aktywów i portfela pasywów o zmiennej stopie procentowej.

Instrumenty zabezpieczające
Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji CIRS (basis swap), w których Bank płaci zmiennoprocentowe przepływy walutowe, a otrzymuje zmiennoprocentowe przepływy złotowe/walutowe.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym
Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Odsetki od transakcji CIRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych
Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 9 września 2019 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

26.3 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) kredytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej
Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającej ze zmienności przepływów pieniężnych na aktywach o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje IRS.

Pozycje zabezpieczane
Pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela aktywów o zmiennej stopie procentowej.

Instrumenty zabezpieczające
Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji IRS – (krótka pozycja w zmiennej stopie - Bank otrzymuje stałe przepływy a płaci zmienne).

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym
Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych
Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 20 listopada 2017 roku.

26.4 Zabezpieczenie wartości godziwej (*fair value hedge*) przed ryzykiem stopy procentowej dla portfela depozytów

Opis relacji zabezpieczającej
Bank zabezpiecza ryzyko stopy procentowej wynikającej ze zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych poprzez transakcje CIRS.

Pozycja zabezpieczana
Pozycję zabezpieczaną stanowi portfel depozytów w EUR o oprocentowaniu nie wrażliwym na zmiany stóp procentowych.

Instrumenty zabezpieczające
Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje pochodne CIRS, w których Bank otrzymuje stałą stopę w EUR a płaci zmienną w złotych.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym
Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka – odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej i jako osobny tytuł w pozycji zobowiązań. Odsetki od depozytów ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Odsetki od instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujmowane są w wyniku odsetkowym.

26.5 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) depozytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej
Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającej ze zmienności przepływów pieniężnych z depozytów o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje IRS.

Pozycje zabezpieczane
Pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy pieniężne z tytułu depozytów o zmiennej stopie procentowej w EUR.

Instrumenty zabezpieczające
Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji IRS – (krótka pozycja w stałej stopie - Bank otrzymuje zmienne przepływy a płaci stałe).

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym
Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych
Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 5 grudnia 2014 roku.

26.6 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (cash flow hedge) z tytułu oczekiwanego przyszłego wpływu w walucie obcej

Opis relacji zabezpieczającej
Bank zabezpiecza zmienność przepływów pieniężnych w USD stanowiących prognozowane przychody z tytułu oczekiwanej przyszłej transakcji sprzedaży poprzez transakcje fx-forward. Zabezpieczane jest ryzyko walutowe.

Pozycje zabezpieczane
Pozycję zabezpieczaną stanowią prognozowane przychody z tytułu oczekiwanej przyszłej transakcji sprzedaży uzależnione od kursu USD/PLN.

Instrumenty zabezpieczające
Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji fx-forward (złożonych z transakcji fx-swap oraz transakcji fx-spot domykających przepływy początkowej wymiany fx-swap), w których Bank sprzeda USD w zamian za PLN z terminem realizacji 31.03.2012 po ustalonym kursie.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym
Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych
Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 31 marca 2012 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

27. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe

	31.12.2011	31.12.2010
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	25 337 109	25 914 236
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	8 257	5 802
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności (HTM)	3 673 500	4 509 822
Razem	29 018 866	30 429 860

Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	31.12.2011	31.12.2010
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	14 749 285	13 026 522
bony skarbowe	-	-
obligacje skarbowe	14 749 285	13 026 522
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	9 718 216	12 556 925
Papiery wartościowe emitowane przez banki	166 507	165 205
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	38 632	81 097
Papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządowe	664 469	84 487
Razem	25 337 109	25 914 236
w tym utrata wartości aktywów	-	-

Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	31.12.2011	31.12.2010
Akcje	8 257	5 802
Razem	8 257	5 802
w tym utrata wartości aktywów	-101	-459

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności (HTM)

	31.12.2011	31.12.2010
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	2 998 019	4 075 318
bony skarbowe	154 765	363 828
obligacje skarbowe	2 843 254	3 711 490
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	675 481	434 504
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	-	-
Razem	3 673 500	4 509 822
w tym utrata wartości aktywów	-	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dłużne papiery wartościowe inwestycyjne (lokacyjne) według umownych terminów zapadalności

	31.12.2011	31.12.2010
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	10 393 698	13 016 366
od 1 do 3 miesięcy	142 937	362 836
od 3 miesięcy do 1 roku	2 981 729	917 032
od 1 do 5 lat	8 347 088	11 200 877
powyżej 5 lat	7 145 157	4 926 947
Razem	29 010 609	30 424 058

Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych

	2011	2010
PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻ (AFS)		
Stan na początek okresu	25 920 038	17 526 224
Zwiększenia (zakup)	281 142 722	367 796 141
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	-283 068 539	-360 593 363
Zmiany wartości godziwej	4 297	67 700
Różnice kursowe	295 051	91 010
Odsetki naliczone	653 925	588 514
Inne zmiany	397 872	443 812
Stan na koniec okresu	25 345 366	25 920 038
DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAG**ALNOŚCI (HTM)**		
Stan na początek okresu	4 509 822	3 767 283
Zwiększenia (zakup)	31 501 481	20 116 886
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	-32 557 323	-19 564 357
Odpisy z tytułu rozpoznanej utraty wartości	-	-
Różnice kursowe	7 538	-6 190
Odsetki naliczone	23 878	56 009
Inne zmiany	188 104	140 191
Stan na koniec okresu	3 673 500	4 509 822
Razem inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe netto	29 018 866	30 429 860

28. Reklasyfikacja papierów wartościowych

MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena" oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji", umożliwia pod pewnymi warunkami przekwalifikowanie instrumentów finansowych do innych kategorii.

W 2011 i 2010 roku Bank nie dokonał przekwalifikowania instrumentów finansowych do innych kategorii.

Natomiast 1 października 2008 roku, ze względu na wyjątkową sytuację związaną z występującym w tym okresie kryzysem na rynkach finansowych, Bank skorzystał ze zmiany wprowadzonej do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena" oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji", umożliwiającej pod pewnymi warunkami na przekwalifikowanie instrumentów finansowych do innych kategorii.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości bilansowe i wartości godziwe wszystkich składników aktywów finansowych, które zostały reklasyfikowane

	WARTOŚĆ NA 31.12.2011		
	NOMINALNA	BILANSOWA	GODZIWA
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	409 495	415 467	403 022
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	-	-	-
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	563 669	645 958	656 906
Razem	973 164	1 061 425	1 059 928

	WARTOŚĆ NA 31.12.2010			WARTOŚĆ NA 31.12.2009		
	NOMINALNA	BILANSOWA	GODZIWA	NOMINALNA	BILANSOWA	GODZIWA
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	792 253	805 328	783 944	1 146 993	1 166 680	1 139 803
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	290 500	290 857	290 780	1 274 000	1 276 846	1 276 174
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	563 669	643 505	641 524	563 669	628 733	599 810
Razem	1 646 422	1 739 690	1 716 248	2 984 662	3 072 259	3 015 787

	WARTOŚĆ NA 31.12.2008			WARTOŚĆ NA 01.10.2008		
	NOMINALNA	BILANSOWA	GODZIWA	NOMINALNA	BILANSOWA	GODZIWA
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	1 297 877	1 329 760	1 328 936	1 302 577	1 331 580	1 331 580
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	1 529 000	1 534 650	1 535 070	1 529 000	1 534 077	1 534 077
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	563 669	615 036	581 149	563 669	602 507	602 507
Razem	3 390 546	3 479 446	3 445 155	3 395 246	3 468 164	3 468 164

W przypadku gdyby Bank nie dokonał reklasyfikacji, wynik oraz kapitał z aktualizacji wyceny zmieniłby się następująco:

31.12.2011	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	4 746
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	-	-
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	10 376	-
Razem	10 376	4 746

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2010	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W **WARTOŚCI GODZIWEJ**	**KAPITAŁ Z A**KTUALIZACJI WYCENY
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	-378
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	-	5
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	18 808	-
Razem	18 808	-373

Wynik odsetkowy reklasyfikowanych składników aktywów finansowych

	2011	2010
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	29 449	51 536
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	8 753	37 260
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	23 959	36 231
Razem	62 161	125 027

29. Aktywa przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana", Bank wyodrębnił w pozycji „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży" aktywa trwałe spełniające odpowiednie wymogi MSSF 5 dotyczące klasyfikacji do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży zakwalifikowano zidentyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży:

- zaangażowanie w jednostce zależnej PJSC UniCredit Bank na Ukrainie,
- nieruchomości, oraz
- pozostałe aktywa rzeczowe będące własnością Banku.

	31.12.2011	31.12.2010
Zaangażowanie w jednostce zależnej PJSC UniCredit Bank (d. Open Joint Stock Company UniCredit Bank)	1 999 952	2 409 206
Rzeczowe aktywa trwałe	15 781	23 440
Inne aktywa	-	23 458
Razem	2 015 733	2 456 104

Na 31 grudnia 2011 r. zaangażowanie w jednostce zależnej PJSC UniCredit Bank na Ukrainie stanowią:

- udziały w spółce PJSC UniCredit Bank o wartości 577 349 tys. złotych,
- kredyty i lokaty o łącznej wartości 1 422 603 tys. złotych, oraz
- zaangażowanie pozabilansowe, na które składają się gwarancje o wartości 6 835 tys. złotych oraz akredytywy o wartości 102 430 tys. złotych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W najbliższych latach Grupa Pekao zakłada koncentrację swojej działalności na rynku krajowym, w związku z tym, planuje zbycie całej swojej inwestycji na Ukrainie. Zbycie inwestycji banku na Ukrainie będzie możliwe po uzyskaniu wszelkich niezbędnych zgód.

Zmiany stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży przedstawia tabela poniżej:

AKTYWA PRZEZNACZONE **DO SPRZEDAŻY**	2011	2010
Stan na początek okresu	2 456 104	38 580
Zwiększenia, w tym:	2 116	2 418 552
przeniesienie z udziałów w jednostki zależne	-	577 349
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	-	9 221
przeniesienie z należności od banków	-	1 831 857
różnice kursowe	1 723	62
inne zmiany	393	63
Zmniejszenia, w tym:	-442 487	-1 028
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-8 685	-83
zbycie aktywów	-94	-693
różnice kursowe	-667	-163
inne zmiany	-23 786	-89
aktywa PJSC UniCredit Bank (d. Open Joint Stock Company UniCredit Bank)	-409 255	-
Stan na koniec okresu	2 015 733	2 456 104

Rozliczenie sprzedaży aktywów przedstawia się następująco:

	2011	2010
Przychody ze sprzedaży	700	991
Wartość bilansowa zbytych aktywów netto (łącznie z kosztami sprzedaży)	94	714
Zysk/strata brutto na sprzedaży	606	277

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

30. Inwestycje w jednostkach zależnych

Skrócone informacje o jednostkach zależnych na dzień 31 grudnia 2011 roku (*)

NAZWA (FIRMA) JEDNOSTKI ZE WSKAZANIEM FORMY PRAWNEJ	SIEDZIBA	PRZEDMIOT **DZIAŁALNOŚCI**	AKTYWA	**ZOBOWIĄ**-ZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/ STRATA	POSIADANE **UDZIAŁY %**	**WARTOŚĆ** BILANSOWA **UDZIAŁÓW**
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	Warszawa	Maklerska	940 453	772 602	164 644	46 027	100,00	56 332
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	Lublin	Usługi faktoringowe	866 500	804 488	46 384	10 664	100,00	50 268
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo gospodarcze	52 864	191	2 008	1 292	100,00	51 380
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	Warszawa	Zarządzanie funduszami emerytalnymi	57 113	3 552	30 317	12 049	65,00	88 126
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	Warszawa	Agent transferowy	35 012	5 461	43 571	7 414	100,00	4 500
Pekao Leasing Sp. z o.o. (**)	Warszawa	Usługi leasingowe	3 162 618	2 667 161	225 509	42 001	36,49	84 658
Centrum Kart S.A.	Warszawa	Finansowa, pomocnicza	47 846	13 613	835	3 690	100,00	17 592
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	Kraków	Usługowa	9 818	2	388	350	100,00	8 193
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	Warszawa	Bankowa	1 986 672	1 706 841	103 768	17 274	100,00	233 823
Pekao Leasing Holding S.A.	Warszawa	Usługi leasingowe	214 794	38	1 225	3 844	80,10	166 345
Holding Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa	Holding niefinansowy	304	83	3	-84	100,00	5
Pekao Property S.A.	Warszawa	Działalność deweloperska	37 518	2 106	2 532	1 228	100,00	24 376
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami	15 803	494	631	388	100,00	6 998
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	Kraków	Usługi call-center	13 851	6 253	7 571	3 680	100,00	672
Razem								793 268

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.
(**) Łączny udział Banku w kapitale własnym spółki Pekao Leasing Sp. z o.o. wynosi 87,36% (udział bezpośredni Banku 36,49 %, udział pośredni przez Pekao Leasing Holding S.A. 50,87 %).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Skrócone informacje o jednostkach zależnych na dzień 31 grudnia 2010 roku (*)

NAZWA (FIRMA) JEDNOSTKI ZE WSKAZANIEM FORMY PRAWNEJ	SIEDZIBA	PRZEDMIOT **DZIAŁALNOŚCI**	AKTYWA	**ZOBOWIĄ**-ZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/ STRATA	POSIADANE **UDZIAŁY %**	**WARTOŚĆ** BILANSOWA **UDZIAŁÓW**
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	Warszawa	Maklerska	1 230 459	1 057 132	180 701	51 506	100,00	56 332
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	Lublin	Usługi faktoringowe	516 337	453 714	36 600	11 274	100,00	50 268
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo gospodarcze	54 402	225	2 105	2 797	100,00	51 380
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	Warszawa	Zarządzanie funduszami emerytalnymi	57 481	4 085	32 970	12 361	65,00	88 126
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	Warszawa	Agent transferowy	36 373	4 431	42 752	9 805	100,00	4 500
Pekao Leasing Sp. z o.o. (**)	Warszawa	Usługi leasingowe	3 339 411	2 881 283	220 327	4 811	36,49	84 658
Centrum Kart S.A.	Warszawa	Finansowa, pomocnicza	46 818	12 053	613	4 590	100,00	17 592
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	Kraków	Usługowa	9 468	2	373	337	100,00	8 193
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	Warszawa	Bankowa	1 941 461	1 661 121	96 879	17 480	100,00	233 823
Pekao Leasing Holding S.A.	Warszawa	Usługi leasingowe	225 764	24	1 159	16 118	80,10	166 345
Holding Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa	Holding niefinansowy	402	97	491	283	100,00	5
Pekao Property S.A.	Warszawa	Działalność deweloperska	35 767	1 583	1 639	1 352	100,00	24 376
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami	15 325	404	1	369	100,00	6 998
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	Kraków	Usługi call-center	10 502	5 475	4 387	1 131	100,00	672
Razem								793 268

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.
(**) Łączny udział Banku w kapitale własnym spółki Pekao Leasing Sp. z o. o. wynosi 87,36% (udział bezpośredni Banku 36,49 %, udział pośredni przez Pekao Leasing Holding S.A. 50,87 %).

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach zależnych

	2011	2010
Stan na początek okresu	793 268	1 426 442
Zwiększenia, w tym:	-	133
zakup lub podwyższenie kapitału	-	133
Zmniejszenia, w tym:	-	-633 307
sprzedaż i obniżenie kapitału	-	-55 958
przeniesienie do pozycji aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	-577 349
Stan na koniec okresu	793 268	793 268

Struktura inwestycji w jednostkach zależnych

	31.12.2011	31.12.2010
Inwestycje w jednostkach zależnych, w tym:		
w bankach	233 823	233 823
w innych podmiotach sektora finansowego	519 201	519 201
w podmiotach sektora niefinansowego	40 244	40 244
Razem	793 268	793 268

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2011 roku (*)

NAZWA (FIRMA) JEDNOSTKI ZE WSKAZANIEM FORMY PRAWNEJ	SIEDZIBA	PRZEDMIOT **DZIAŁALNOŚCI**	AKTYWA	**ZOBOWIĄ**-ZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/ STRATA	POSIADANE **UDZIAŁY %**	**WARTOŚĆ** BILANSOWA **UDZIAŁÓW**
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	Warszawa	Izba rozliczeniowa	123 068	24 606	109 220	31 515	34,44	1 875
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	Warszawa	Zarządzanie aktywami	347 619	59 670	452 040	127 250	49,00	14 995
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	18 748	8 058	42 801	1 404	50,00	12 557
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	30 902	11 064	5 787	-15 609	25,00	8 858
CPF Management	Tortola, British Virgin Islands	Doradcza i biznesowa – nie prowadzi działalności	-	-	-	-	40,00	-
Cental Poland Fund LLC (**)	Wilmington, Delaware, USA	Fundusz inwestycyjny	1 021	46	-	-28	53,19	1 060
Polish Banking System S.A. (w likwidacji)	Warszawa	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	48,90	-
PPU Budpress Sp. z o.o. (w likwidacji)	Żyrardów	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	36,20	-
Razem								39 345

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.
(**) Dane w USD na dzień 19.12.2011 r., wartość bilansowa w PLN.

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2010 roku (*)

NAZWA (FIRMA) JEDNOSTKI ZE WSKAZANIEM FORMY PRAWNEJ	SIEDZIBA	PRZEDMIOT **DZIAŁALNOŚCI**	AKTYWA	**ZOBOWIĄ**-ZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/ STRATA	POSIADANE **UDZIAŁY %**	**WARTOŚĆ** BILANSOWA **UDZIAŁÓW**
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	Warszawa	Izba rozliczeniowa	111 339	20 160	110 871	24 573	34,44	1 875
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	Warszawa	Zarządzanie aktywami	344 194	64 223	543 926	116 553	49,00	14 995
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	16 672	7 386	40 589	1 674	50,00	12 557
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	48 596	11 949	9 446	1 217	25,00	8 858
CPF Management	Tortola, British Virgin Islands	Doradcza i biznesowa – nie prowadzi działalności	-	-	-	-	40,00	-
Cental Poland Fund LLC (**)	Wilmington, Delaware, USA	Fundusz inwestycyjny	1 054	58	-	-35	53,19	1 060
Polish Banking System S.A. (w likwidacji)	Warszawa	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	48,90	-
PPU Budpress Sp. z o.o. (w likwidacji)	Żyrardów	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	36,20	-
Razem								39 345

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.
(**) Dane w USD, wartość bilansowa w PLN.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych

	2011	2010
Stan na początek okresu	39 345	39 345
Zwiększenia	-	-
Zmniejszenia	-	-
Stan na koniec okresu	39 345	39 345

Struktura inwestycji w jednostkach stowarzyszonych

	31.12.2011	31.12.2010
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych, w tym:		
w bankach	-	-
w innych podmiotach sektora finansowego	30 487	30 487
w podmiotach sektora niefinansowego	8 858	8 858
Razem	39 345	39 345

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku, Bank nie posiadał inwestycji w jednostkach współkontrolowanych.

32. Wartości niematerialne

	31.12.2011	31.12.2010
Wartości niematerialne, w tym:	624 072	619 677
koszty prac rozwojowych	19 543	23 855
patenty i licencje	454 212	396 169
Inne	3 811	4 472
nakłady na wartości niematerialne i zaliczki na nakłady wartości niematerialnych	146 506	195 181
Wartość firmy	51 675	51 675
Razem	675 747	671 352

Wartość firmy – to wartość powstała w związku z przeniesieniem części majątku Banku BPH S.A., w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa, na Bank Pekao S.A.

Wartość firmy przeniesiona na Bank Pekao S.A. jest częścią wartości firmy powstałej w wyniku nabycia przez Bank BPH S.A. Pierwszego Komercyjnego Banku S.A. „PKBL" w Lublinie i dotyczy tylko tych oddziałów Banku PKBL, które zostały przeniesione do Banku Pekao S.A. w ramach integracji Banków. Rozpoznana wartość firmy wynosi 51 675 tys. złotych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank przeprowadził test na utratę wartości firmy PKBL, w wyniku którego nie rozpoznano utraty wartości tego składnika.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji wartości niematerialnych w ciągu okresu sprawozdawczego:

2011	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	PATENTY I LICENCJE	INNE (*)	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO				
Stan na p**oczątek okresu**	87 874	1 560 794	231 314	1 879 982
Zwiększenia, w tym:	1 230	184 528	-35 592	150 166
nabycie	-	67	147 740	147 807
inne	-	287	2 072	2 359
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	1 230	184 174	-185 404	-
Zmniejszenia, w tym:	-	-841	-11 127	-11 968
likwidacja	-	-841	-	-841
inne	-	-	-11 127	-11 127
Stan na koniec okresu	89 104	1 744 481	184 595	2 018 180
UMORZENIE				
Stan na początek okresu	64 019	1 164 625	20 700	1 249 344
Amortyzacja	5 542	126 154	2 617	134 313
Likwidacja	-	-789	-	-789
Pozostałe	-	279	-	279
Stan na koniec okresu	69 561	1 290 269	23 317	1 383 147
ODPISY AKTUALIZUJĄCE				
Stan na początek okresu	-	-	10 961	10 961
Stan na koniec okresu	-	-	10 961	10 961
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na początek okresu	23 855	396 169	199 653	619 677
Stan na koniec okresu	19 543	454 212	150 317	624 072

(*) Pozycja obejmuje głównie nakłady inwestycyjne.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2010	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	PATENTY I LICENCJE	INNE (*)	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO				
Stan na początek okresu	78 820	1 459 741	210 875	1 749 436
Zwiększenia, w tym:	18 074	104 214	22 772	145 060
nabycie	-	72	143 993	144 065
inne	-	3	992	995
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	18 074	104 139	-122 213	-
Zmniejszenia, w tym:	-9 020	-3 161	-2 333	-14 514
likwidacja	-9 020	-3 044	-844	-12 908
inne	-	-117	-1 489	-1 606
Stan na koniec okresu	87 874	1 560 794	231 314	1 879 982
UMORZENIE				
Stan na początek okresu	69 452	1 022 705	19 531	1 111 688
Amortyzacja	3 587	145 059	2 014	150 660
Likwidacja	-9 020	-3 044	-844	-12 908
Pozostałe	-	-95	-1	-96
Stan na koniec okresu	64 019	1 164 625	20 700	1 249 344
ODPISY AKTUALIZUJĄCE				
Stan na początek okresu	-	-	10 961	10 961
Stan na koniec okresu	-	-	10 961	10 961
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na początek okresu	9 368	437 036	180 383	626 787
Stan na koniec okresu	23 855	396 169	199 653	619 677

(*) Pozycja obejmuje głównie nakłady inwestycyjne.

W 2011 roku i 2010 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do wartości niematerialnych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

33. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2011	31.12.2010
Środki trwałe, w tym:	1 649 895	1 618 017
grunty i budynki	1 211 810	1 235 761
maszyny i urządzenia	358 435	312 303
środki transportu	44 810	43 068
inne	34 840	26 885
Środki trwałe w budowie oraz zaliczki na środki trwałe w budowie	86 233	160 408
Razem	1 736 128	1 778 425

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji rzeczowych środków trwałych w ciągu okresu sprawozdawczego:

2011	GRUNTY I BUDYNKI	MASZYNY I **URZĄDZENIA**	**ŚRODKI** TRANSPORTU	INNE	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO					
Stan na początek okresu	2 216 815	1 420 854	76 328	353 911	4 067 908
Zwiększenia, w tym:	56 108	161 767	15 397	16 714	249 986
nabycie	-	-	-	-	-
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	43 407	161 360	-	16 258	221 025
inne	12 701	407	15 397	456	28 961
Zmniejszenia, w tym:	-26 613	-91 271	-18 725	-20 289	-156 898
likwidacja i sprzedaż	-26 354	-91 046	-18 725	-19 963	-156 088
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-109	-109
inne	-259	-225	-	-217	-701
Stan na koniec okresu	2 246 310	1 491 350	73 000	350 336	4 160 996
UMORZENIE					
Stan na początek okresu	981 019	1 101 925	33 025	326 517	2 442 486
Zwiększenia, w tym:	77 391	113 937	13 090	8 551	212 969
amortyzacja	75 547	113 094	12 898	8 044	209 583
inne	1 844	843	192	507	3 386
Zmniejszenia, w tym:	-23 945	-90 297	-17 974	-20 020	-152 236
likwidacja i sprzedaż	-23 881	-90 136	-17 974	-19 699	-151 690
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-109	-109
inne	-64	-161	-	-212	-437
Stan na koniec okresu	1 034 465	1 125 565	28 141	315 048	2 503 219
ODPISY AKTUALIZUJĄCE					
Stan na początek okresu	35	6 626	235	509	7 405
Zwiększenia	-	1 307	-	-	1 307
Zmniejszenia	-	-583	-186	-61	-830
Stan na koniec okresu	35	7 350	49	448	7 882
WARTOŚĆ NETTO					
Stan na początek okresu	1 235 761	312 303	43 068	26 885	1 618 017
Stan na koniec okresu	1 211 810	358 435	44 810	34 840	1 649 895

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2010	GRUNTY I BUDYNKI	MASZYNY I **URZĄDZENIA**	**ŚRODKI** TRANSPORTU	INNE	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO					
Stan na początek okresu	2 228 334	1 397 404	71 238	359 814	4 056 790
Zwiększenia, w tym:	20 677	81 248	25 065	5 195	132 185
nabycie	-	-	-	31	31
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	20 677	80 525	-	4 530	105 732
inne	-	723	25 065	634	26 422
Zmniejszenia, w tym:	-32 196	-57 798	-19 975	-11 098	-121 067
likwidacja i sprzedaż	-16 462	-55 218	-19 971	-10 085	-101 736
inne	-15 734	-2 580	-4	-1 013	-19 331
Stan na koniec okresu	2 216 815	1 420 854	76 328	353 911	4 067 908
UMORZENIE					
Stan na początek okresu	919 780	1 054 502	37 249	328 532	2 340 063
Zwiększenia, w tym:	80 212	103 943	14 571	8 717	207 443
amortyzacja	80 195	103 476	13 325	8 282	205 278
inne	17	467	1 246	435	2 165
Zmniejszenia, w tym:	-18 973	-56 520	-18 795	-10 732	-105 020
likwidacja i sprzedaż	-15 439	-54 574	-18 791	-9 974	-98 778
inne	-3 534	-1 946	-4	-758	-6 242
Stan na koniec okresu	981 019	1 101 925	33 025	326 517	2 442 486
ODPISY AKTUALIZUJĄCE					
Stan na początek okresu	2 550	6 818	1 311	512	11 191
Zmniejszenia	-2 515	-192	-1 076	-3	-3 786
Stan na koniec okresu	35	6 626	235	509	7 405
WARTOŚĆ NETTO					
Stan na początek okresu	1 306 004	336 084	32 678	30 770	1 705 536
Stan na koniec okresu	1 235 761	312 303	43 068	26 885	1 618 017

Kwota nakładów uwzględnionych w pozycji rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 86 233 tys. złotych (na dzień 31 grudnia 2010 roku 160 196 tys. złotych).

Kwota otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku zysków i strat w 2011 roku wyniosła 1 148 tys. złotych (w 2010 roku 2 955 tys. złotych).

W 2011 roku i w 2010 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Zobowiązania umowne

Do dnia 31 grudnia 2011 roku Bank zawarł umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości wartości niematerialnych w kwocie 46 147 tys. złotych, w tym w 2012 roku 46 147 tys. złotych, oraz rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 16 556 tys. złotych, w tym w 2012 roku 14 882 tys. złotych (do dnia 31 grudnia 2010 roku Bank zawarł umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości wartości niematerialnych w kwocie 53 340 tys. złotych, w tym w 2011 roku 53 340 tys. złotych, oraz rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 20 031 tys. złotych, w tym w 2011 roku 15 274 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

34. Nieruchomości inwestycyjne

Bank stosuje do wyceny nieruchomości inwestycyjnych model ceny nabycia.
Nie występują ograniczenia prawa do zbycia nieruchomości inwestycyjnych i praw do przekazania przychodu i zysku z tego tytułu.

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji nieruchomości inwestycyjnych w ciągu okresu sprawozdawczego:

	2011	2010
WARTOŚĆ BRUTTO		
Stan na początek okresu	95 430	95 123
Zwiększenia, w tym:	5 421	17 260
nabycie nieruchomości	-	331
przeniesienie z nieruchomości własnych	95	16 929
Inne	5 326	-
Zmniejszenia, w tym:	-	-16 953
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-14 841
Inne	-	-2 112
Stan na koniec okresu	100 851	95 430
ODPISY AMORTYZACYJNE		
Stan na początek okresu	37 006	35 804
Zwiększenia, w tym:	4 824	7 620
amortyzacja	2 622	2 511
przeniesienie z nieruchomości własnych	-	5 109
Inne	2 202	-
Zmniejszenia, w tym:	-307	-6 418
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-5 619
Inne	-307	-799
Stan na koniec okresu	41 523	37 006
ODPISY AKTUALIZUJĄCE		
Stan na początek okresu	550	4 352
Zmniejszenia, w tym:	-	-3 802
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-96
Inne	-	-3 706
Stan na koniec okresu	550	550
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO		
Stan na początek okresu	57 874	54 967
Stan na koniec okresu	58 778	57 874

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na 31 grudnia 2011 roku wynosiła 109 440 tys. złotych (na 31 grudnia 2010 roku wynosiła 102 852 tys. zł). Wartość godziwą ustalono w oparciu o wyceny rzeczoznawców majątkowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty przychodów i kosztów związanych z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	2011	2010
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	4 318	3 847
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych (w tym: koszty napraw i utrzymania), które w danym okresie przyniosły przychody z czynszów	-1 109	-938
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych (w tym: koszty napraw i utrzymania), które nie przyniosły w danym okresie przychodów z czynszów	-	-

35. Inne aktywa

	31.12.2011	31.12.2010
Koszty do rozliczenia w czasie	43 879	33 713
Prawo użytkowania wieczystego gruntu	38 807	16 465
Dochody do otrzymania	47 202	35 684
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	176	54
Należności od dłużników różnych	1 076 296	814 220
Aktywa do zbycia	6	56
Razem	1 206 366	900 192

Koszty do rozliczenia w czasie dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Aktywa do zbycia stanowią aktywa przejęte za długi, które wykazuje się według wartości stanowiącej kwotę długu, za który aktywa przejęto, pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość tych aktywów utworzony w wysokości różnicy pomiędzy kwotą długu a niższą od niej wartością godziwą przejętych aktywów. W przypadku nadwyżki między wartością godziwą przejętego aktywa a wartością długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

Bank dokonuje sprzedaży aktywów przejętych za długi w przypadku nieruchomości w okresie nie dłuższym niż 5 lat oraz w okresie nie dłuższym niż 3 lata w odniesieniu do pozostałych składników przejętych za długi od daty przejęcia. Po upływie tego okresu Bank przenosi wartość niesprzedanych aktywów przejętych za długi do odpowiednich pozycji rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych przez Bank.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

36. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank posiadał w swoim portfelu aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	**WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH** ZABEZPIECZENIE **ZOBOWIĄZAŃ**	**WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH** ZABEZPIECZENIE **ZOBOWIĄZAŃ**	**WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH** ZABEZPIECZENIU
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	obligacje	4 064 582	4 125 831	4 064 362
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje	588 241	560 000	-
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje	6 959 866	6 903 947	-
Inne kredyty	obligacje	486 111	500 000	334 328

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank posiadał w swoim portfelu aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	**WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH** ZABEZPIECZENIE **ZOBOWIĄZAŃ**	**WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH** ZABEZPIECZENIE **ZOBOWIĄZAŃ**	**WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH** ZABEZPIECZENIU
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	obligacje	1 566 924	1 556 653	1 570 824
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje	397 982	380 000	-
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje	6 625 567	6 706 120	-
Inne kredyty	obligacje	462 442	500 000	331 893
Transakcje pochodne	obligacje	220 356	239 609	96 605

Blokowanie papierów wartościowych wynika:

- w transakcjach Repo i Sell-buy-back – z obowiązujących standardów na rynku pieniężnym dla tego rodzaju transakcji,
- w przypadku blokady na rzecz BFG – z obowiązujących przepisów Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym,
- dla kredytu lombardowego i technicznego – z polityki i standardów stosowanych przez Narodowy Bank Polski,
- w przypadku pozycji Inne kredyty i Transakcje pochodne – z warunków umów zawartych pomiędzy Bankiem Pekao S.A. a jego klientami.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

37. Zobowiązania wobec Banku Centralnego

	31.12.2011	31.12.2010
Kredyty otrzymane	356 386	727 979
Transakcje repo	-	-
Razem	356 386	727 979

W pozycji tej ujęty został kredyt refinansowy w Narodowym Banku Polskim, otrzymany na finansowanie przez Bank kredytu na inwestycję centralną.

38. Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec banków wg struktury produktowej

	31.12.2011	31.12.2010
Rachunki bieżące i depozyty overnight	619 609	1 822 474
Depozyty innych banków i pozostałe zobowiązania	339 983	1 052 946
Otrzymane kredyty i pożyczki	1 203 098	1 163 389
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 882 259	1 316 102
Zobowiązania w drodze	24 777	31 281
Naliczone odsetki	2 683	5 967
Razem	4 072 409	5 392 159

Zobowiązania wobec banków wg walut

	31.12.2011	31.12.2010
PLN	1 673 660	3 060 573
CHF	459 105	379 537
EUR	1 320 504	1 601 651
USD	570 172	78 052
Pozostałe waluty	48 968	272 346
Razem	4 072 409	5 392 159

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

39. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów wg struktury produktowej

	31.12.2011	31.12.2010
Zobowiązania wobec przedsiębiorstw, w tym:	50 506 551	48 486 220
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	18 690 659	19 782 795
depozyty terminowe oraz pozostałe zobowiązania	31 711 630	28 618 613
naliczone odsetki	104 262	84 812
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych, w tym:	5 384 833	5 103 516
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	3 712 079	3 327 568
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	1 665 302	1 763 336
naliczone odsetki	7 452	12 612
Zobowiązania wobec ludności, w tym:	47 140 036	44 841 990
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	26 362 287	28 632 620
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	20 588 364	16 074 525
naliczone odsetki	189 385	134 845
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu, w tym:	4 615 494	650 086
transakcje terminowe	4 609 733	649 905
naliczone odsetki	5 761	181
Zobowiązania w drodze	357 831	246 996
Razem	108 004 745	99 328 808

Zobowiązania wobec klientów wg walut

	31.12.2011	31.12.2010
PLN	89 248 171	84 555 830
CHF	167 282	122 680
EUR	8 968 840	8 825 168
USD	8 206 572	5 309 783
Pozostałe waluty	1 413 880	515 347
Razem	108 004 745	99 328 808

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

40. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według rodzaju

	31.12.2011	31.12.2010
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	2	3
Zobowiązania z tytułu emisji certyfikatów depozytowych	2 390 059	737 268
Naliczone odsetki	12 553	528
Razem	2 402 614	737 800

Nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Bank z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	2011	2010
Stan na początek okresu	737 800	1 297 785
Zwiększenia (emisja)	2 075 162	78 401
Zmniejszenia (wykup)	-389 942	-634 719
Zmniejszenia (częściowa spłata)	-23 554	-30 263
Różnice kursowe	6 598	1 737
Inne zmiany	-3 450	24 859
Stan na koniec okresu	2 402 614	737 800

41. Rezerwy

Poniżej przedstawiono zmiany pozycji rezerwy w ciągu okresu sprawozdawczego

2011	REZERWA NA SPRAWY SPORNE	REZERWA NA **ŚWIADCZENIA** EMERYTALNE	REZERWA NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	40 809	125 618	128 492	36 945	331 864
Utworzenie/aktualizacja rezerw	6 226	29 177	51 967	19 341	106 711
Wykorzystanie rezerw	-	-	-	-22 087	-22 087
Rozwiązanie rezerw	-1 120	-	-69 772	-	-70 892
Różnice kursowe	79	-	7 152	401	7 632
Inne zmiany	-1 198	-7 157	-	495	-7 860
Stan na koniec okresu	44 796	147 638	117 839	35 095	345 368

2010	REZERWA NA SPRAWY SPORNE	REZERWA NA **ŚWIADCZENIA** EMERYTALNE	REZERWA NA UDZIELONE **ZOBOWIĄZANIA** I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	15 289	119 410	135 194	11 476	281 369
Utworzenie/aktualizacja rezerw	30 357	15 141	50 828	35 760	132 086
Wykorzystanie rezerw	-	-	-	-11 476	-11 476
Rozwiązanie rezerw	-2 668	-	-58 185	-	-60 853
Różnice kursowe	-984	-	911	-	-73
Inne zmiany	-1 185	-8 933	-256	1 185	-9 189
Stan na koniec okresu	40 809	125 618	128 492	36 945	331 864

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rezerwa na sprawy sporne

Rezerwy na sprawy sporne dotyczą spraw toczących się w postępowaniach sądowych, administracyjnych oraz innych sporów o charakterze prawnym.

Inne rezerwy

Inne rezerwy obejmują w szczególności wynikające z MSR19 rezerwy na długoterminowe świadczenia pracownicze oraz rezerwę na restrukturyzację zatrudnienia w związku z planowaną likwidacją działalności Oddziału w Paryżu. Przewidywany wypływ środków związanych z likwidacją Oddziału nastąpi do końca 2012 roku.

42. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2011	31.12.2010
Przychody przyszłych okresów	142 999	167 841
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	50 187	50 518
Rezerwy na pozostałe zobowiązania pracownicze	179 976	228 584
Rezerwa na koszty rzeczowe	34 554	66 492
Pozostałe koszty do zapłacenia	19 528	23 507
Wierzyciele różni	460 966	481 797
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	1 101 106	353 210
Razem	1 989 316	1 371 949

43. Płatności na bazie akcji

Program motywacyjny – **program opcji menedżerskich Banku Pekao S.A.**

Opcje na akcje przyznane zostały w ramach programu motywacyjnego dla kadry menedżerskiej kluczowej dla realizacji strategii Banku, ustanowionego uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 25 lipca 2003 roku.

Program realizowany jest w trybie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji następujących akcji, obejmowanych w wykonaniu praw obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku.

TYP AKCJI	LICZBA AKCJI EMITOWANYCH W RAMACH WARUNKOWEGO **PODWYŻSZENIA KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO**	**WARTOŚĆ** NOMINALNA 1 AKCJI	CENA EMISYJNA 1 AKCJI	PODSTAWA USTALENIA CENY EMISYJNEJ
Zwykłe na okaziciela; seria F	830 000	1 zł	108,37 zł	średnia rynkowych cen zamknięcia akcji Banku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. za okres lipca i sierpnia 2003 roku
Zwykłe na okaziciela; seria G	830 000	1 zł	123,06 zł	średnia rynkowych cen zamknięcia akcji Banku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. za okres lutego i marca 2004 roku

Po zrealizowaniu prawa pierwszeństwa do objęcia akcji Banku, akcje są ujmowane w kapitale własnym.

31 grudnia 2010 wygasł program oparty na emisji akcji serii F.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Do realizacji pozostał program motywacyjny realizowany w ramach podprogramu opartego na emisji akcji serii G (podzielonego na dwie transze) o następujących charakterystykach:

	PROGRAM OPARTY NA EMISJI AKCJI SERII G	
Data wygaśnięcia	31.12. 2012	
Cena realizacji (w zł)	123,06	
Liczba opcji	415 000	415 000
Warunki nabywania uprawnień	1. Wykonanie celów indywidualnych w ramach programu MBO w roku 2004. 2. Pozostawanie w stosunku pracy w Grupie Kapitałowej na dzień realizacji prawa z opcji.	
	3. Wykonanie założonego ROE za rok 2006	3. Wykonanie założonego ROE za rok 2007
Wartość godziwa przyznanych opcji (w tys. zł)	7 849	7 734

Stopa dywidendy (%)	5,12	
Wskaźnik zmienności (%)	31,75	
Stopa procentowa wolna od ryzyka (%)	6,66	6,70
Spodziewany okres ważności opcji (w latach)	6,18	6,68
Średnia ważona cena akcji (w zł)	125,00	

Wartość godziwa praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku wynosi 28 820 tys. złotych i została rozliczona w czasie przez szacowany okres nabywania uprawnień do objęcia akcji Banku przez osoby uczestniczące w programie.

Wartość godziwa prawa pierwszeństwa do objęcia akcji Banku została oszacowana na dzień przyznania opcji (praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku) na podstawie modelu Blacka-Scholesa wyceny opcji na akcje wypłacające dywidendę, z uwzględnieniem oczekiwań Zarządu, co do ilości praw, które zostaną zrealizowane. Wartość programu akcji pracowniczych na każdą datę bilansową koryguje się, jeśli zmieniły się oczekiwania Zarządu dotyczące ilości praw, które zostaną zrealizowane. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych nie są uwzględniane żadne warunki dotyczące efektywności/wyników, poza tymi związanymi z ceną akcji („uwarunkowania rynkowe").

Spodziewany okres ważności praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku ustalany jest w oparciu o założenie, iż prawa te będą realizowane równomiernie w trakcie życia programu i Bank nie musi jednoznacznie określać możliwych do wystąpienia przebiegów realizacji.

Oczekiwany wskaźnik zmienności oparto na zmienności historycznej.

Przy wycenie wartości godziwej nie były uwzględniane żadne inne cechy charakterystyki przyznanych praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji:

	2011		2010	
	LICZBA	**ŚREDNIA WAŻONA** CENA WYKONANIA (*)	LICZBA	**ŚREDNIA WAŻONA** CENA WYKONANIA (*)
Występujące na początek okresu	105 708	123,06	139 423	123,06
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie	17 803	144,29	33 715	168,99
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	87 905	123,06	105 708	123,06
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Średnia ważona cena wykonania opcji z dat wykonania w 2011 roku wyniosła 144,29 zł, dla roku 2010 wyniosła 168,99 zł.

Program motywacyjny Grupy UniCredit

Długoterminowe Programy Motywacyjne Grupy UniCredit, UniCredit Group Long Term Incentive Plans (LTIP), stanowią element polityki wynagradzania, przy pomocy którego Grupa zamierza zatrzymać i zmotywować uczestników istotnych dla wypełnienia misji oraz będących kluczowymi pracownikami Grupy UniCredit, tworząc bezpośrednią więź pomiędzy uczestnikiem, jego wkładem w długoterminowy wzrost Grupy oraz udziałowcami.

Plany LTIP Grupy przewidują przyznanie opcji na akcje oraz akcji za osiągnięte wyniki wybranej grupie pracowników i mają na celu:

- stworzenia motywatorów do realizacji strategicznych celów Grupy UCI,
- zatrzymania w firmie kluczowych pracowników,
- skutecznego konkurowania na międzynarodowym rynku wynagrodzeń.

Ostateczny wybór beneficjentów oraz świadczeń przyznawanych poszczególnym osobom odbywa się na postawie następujących kryteriów:

- zgodności z korporacyjnym systemem wartości: szerokie horyzonty, utożsamianie się z firmą oraz konsekwencja w postępowaniu,
- istotności zajmowanego stanowiska: strategicznego znaczenia dla wyników biznesowych lub ładu korporacyjnego Grupy UCI,
- potrzeb w zakresie retencji pracowników: potrzeby zatrzymania najzdolniejszych pracowników, szczególnie poszukiwanych przez konkurentów rynkowych,
- oceny wyników i potencjału: realizacji celów oraz uzyskanych i spodziewanych wyników.

Wartość godziwa przyznanych opcji na akcje oraz akcje Banku UniCredit S.p.A. została oszacowana na dzień przyznania praw na podstawie modelu Hull and White.

Wartość godziwa praw pierwszeństwa do objęcia akcji podmiotu dominującego Banku przyznanych w okresie do 31 grudnia 2011 roku, na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 17 309 tys. złotych i pozostaje do rozliczenia w czasie przez szacowany okres nabywania uprawnień do objęcia akcji przez osoby uczestniczące w programie.

Koszt z tytułu wynagrodzeń w 2011 roku został z tego tytułu powiększony o kwotę 11 106 tys. złotych (w 2010 roku - 3 326 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje, akcje Banku UniCredit S.p.A. oraz średnie ważone ceny wykonania:

2011	OPCJE NA AKCJE		AKCJE	
	LICZBA	**ŚREDNIA WAŻONA** CENA WYKONANIA (*)	LICZBA	**ŚREDNIA WAŻONA** CENA WYKONANIA
Występujące na początek okresu	2 503 578	7,98/18,48/31,33	852 083	-
Przyznane w danym okresie	3 797 929	-	2 002 911	-
Umorzone w danym okresie	222 759	7,98/18,48/31,33	195 168	-
Wykonane w danym okresie	-	-	95 534	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	6 078 748	7,98/18,48/31,33	2 564 292	-
Występujące na koniec okresu – po grupowaniu (**)	-	-	256 381	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Wartość 7,98 zł dotyczy programu opcji na akcje UniCredit S.p.A. z 2011 roku, dla programu opcji z roku 2008 wynosi 18,48 zł; dla programu opcji z roku 2007 wynosi 31,33 zł.
(**) W grudniu 2011 Bank UniCredit S.p.A. dokonał grupowania akcji, w wyniku którego przeliczona została liczba akcji w stosunku 10:1, z zaokrągleniem do liczby całkowitej w dół.

2010	OPCJE NA AKCJE		AKCJE	
	LICZBA	**ŚREDNIA WAŻONA CENA** WYKONANIA (*)	LICZBA	**ŚREDNIA WAŻONA CENA** WYKONANIA
Występujące na początek okresu	2 967 054	16,57/28,09	968 366	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	463 476	16,57/28,09	116 283	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	2 503 578	16,57/28,09	852 083	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Wartość 16,57 zł dotyczy programu opcji na akcje UniCredit S.p.A. z 2008 roku, dla programu opcji z roku 2007 wynosi 28,09 zł.

44. Leasing operacyjny i finansowy

Bank jako leasingodawca

Bank jest leasingodawcą w ramach zaklasyfikowanych jako leasing operacyjny umów najmu budynków stanowiących nieruchomości inwestycyjne.
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	31.12.2011	31.12.2010
Do roku	12 465	10 801
Od roku do 5 lat	10 888	11 570
Powyżej 5 lat	204	61
Razem	23 557	22 432

Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako przychód w 2011 roku wyniosła 31 053 tys. złotych (przychód w 2010 roku wyniósł 30 093 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Bank jako leasingobiorca

Bank jest leasingobiorcą w ramach zaklasyfikowanych jako leasing operacyjny umów najmu budynków.
Kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawia się następująco:

	31.12.2011	31.12.2010
Do roku	136 503	122 688
Od roku do 5 lat	269 881	266 648
Powyżej 5 lat	257 250	31 586
Razem	663 634	420 922

Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako koszt 2011 roku wyniosła 206 671 tys. złotych (koszt w 2010 roku wyniósł 204 918 tys. złotych).
Umowy najmu są zwykle zawarte na czas nieokreślony. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 3 lub 6 miesięcy. Umowy najmu zawierane są zarówno w złotych, jak i w walutach obcych. Płatności dokonywane są w złotych niezależnie od waluty umowy.

Leasing finansowy

Ponadto, Bank zawiera jako leasingobiorca ze spółką zależną Pekao Leasing Sp. z o.o. umowy leasingu finansowego, których przedmiotem są samochody osobowe.
Umowy dają możliwość Bankowi opcji zakupu środka po zakończeniu okresu leasingu.
Wartość bilansowa netto aktywów stanowiących przedmiot leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 44 809 tys. złotych oraz na 31 grudnia 2010 roku 43 038 tys. złotych.

	31.12.2011	31.12.2010
Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu finansowego	61 492	71 832
Niezrealizowane koszty finansowe	-15 191	-12 953
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	46 301	58 879

Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności, przedstawiają się następująco:

	31.12.2011	31.12.2010
Do roku	27 618	29 433
Od roku do 5 lat	33 874	42 399
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	61 492	71 832

45. Zobowiązania warunkowe

Sprawy sądowe

Na dzień 31 grudnia 2011 roku nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku, w których wysokość dochodzonego roszczenia stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku łączna wartość przedmiotu sporu w toczących się postępowaniach sądowych przeciwko Bankowi wynosiła 18 717 976 tys. złotych (w 2010 roku na łączną kwotę 593 440 tys. złotych). Istotna zmiana w 2011 roku łącznej wartości w przedmiotu sporu postępowań sądowych jest wynikiem otrzymania przez Bank pozwu mniejszościowego akcjonariusza Banku o uchylenie uchwał Nr 8 oraz Nr 24 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 19 kwietnia 2011 roku, w sprawie zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku za rok 2010 oraz udzielenia Członkowi Zarządu Banku absolutorium z wykonania obowiązków w 2010 roku.

Wskazana przez powoda – mniejszościowego akcjonariusza Banku wartość przedmiotu sporu tego postępowania wynosi 18 000 000 tys. złotych. W opinii Banku powództwo oraz sprecyzowana przez powoda wartość przedmiotu sporu są bezpodstawne.

Najistotniejsze, z uwagi na kryterium wartości przedmiotu sporu, według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r., jest postępowanie z powództwa osób fizycznych wniesione przeciwko Bankowi oraz Centralnemu Domowi Maklerskiemu Pekao S.A. o zapłatę odszkodowania w wysokości 306 622 tys. zł za szkodę wyrządzoną w związku z nabyciem akcji oraz zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę wywołaną prowadzeniem postępowania egzekucyjnego. W ocenie Banku pozew jest bezzasadny.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank utworzył rezerwy na sprawy sporne, które w opinii prawnej wiążą się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku. Wartość rezerw utworzonych na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 44 796 tys. złotych (na 31 grudnia 2010 roku 40 809 tys. złotych).

Udzielone zobowiązania finansowe

Udzielone zobowiązania finansowe według podmiotów

	31.12.2011	31.12.2010
Udzielone zobowiązania finansowe, w tym:		
na rzecz podmiotów finansowych	3 696 942	2 663 526
na rzecz podmiotów niefinansowych	22 420 059	20 476 547
na rzecz podmiotów budżetowych	847 426	1 419 580
Razem	26 964 427	24 559 653

Udzielone zobowiązania gwarancyjne

Udzielone zobowiązania gwarancyjne według podmiotów

	31.12.2011	31.12.2010
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów finansowych	1 551 792	1 590 172
gwarancje	1 539 456	1 581 062
potwierdzone akredytywy eksportowe	12 336	9 110
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów niefinansowych	7 631 006	7 914 931
gwarancje	6 274 776	5 236 911
gwarancje submisji papierów wartościowych	1 356 230	2 678 020
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów budżetowych	88 852	186 763
gwarancje	10 252	6 763
gwarancje submisji papierów wartościowych	78 600	180 000
Razem	9 271 650	9 691 866

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Usługi subemisji papierów wartościowych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją:

NAZWA EMITENTA	RODZAJ PAPIERÓW **WARTOŚCIOWYCH**	**POZOSTAŁA KWOTA SUBE**MISJI DO JAKIEJ BANK ZOBOWI**ĄZAŁ SIĘ ZAANGAŻOWAĆ**	OKRES **OBOWIĄZYWANIA** UMOWY	RODZAJ SUBMISJI
Klient 1	obligacje	61 540	26.03.10 - 30.04.12	Warunkowy
Klient 2	obligacje	14 550	27.10.10 - 30.04.12	Warunkowy
Klient 3	obligacje	6 640	31.05.10 - 28.02.12	Warunkowy
Klient 4	obligacje	608 000	23.07.10 - 30.06.15	Warunkowy
Klient 5	obligacje	410 900	15.11.10 - 31.10.13	Warunkowy
Klient 6	obligacje	25 200	16.12.10 - 30.12.17	Warunkowy
Klient 7	obligacje	43 180	04.04.11 - 31.12.12	Warunkowy
Klient 8	obligacje	101 970	25.08.11 - 30.06.13	Warunkowy
Klient 9	obligacje	48 000	22.08.11 - 31.12.13	Warunkowy
Klient 10	obligacje	14 500	19.08.11 - 30.12.13	Warunkowy
Klient 11	obligacje	30 600	27.09.11 - 31.12.12	Warunkowy
Klient 12	obligacje	63 750	20.12.11 - 30.03.13	Warunkowy
Klient 13	obligacje	6 000	20.12.11 - 31.03.13	Warunkowy

Papiery wartościowe objęte przez Bank subemisją, zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nie notowanych na giełdach i nie znajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją:

NAZWA EMITENTA	RODZAJ PAPIERÓW **WARTOŚCIOWYCH**	**POZOSTAŁA KWOTA SUBE**MISJI DO JAKIEJ BANK ZOBOWI**ĄZAŁ SIĘ ZAANGAŻOWAĆ**	OKRES **OBOWIĄZYWANI**A UMOWY	RODZAJ SUBMISJI
Klient 1	obligacje	107 870	26.03.10 - 30.04.12	Warunkowy
Klient 2	obligacje	37 950	31.05.10 - 30.06.11	Warunkowy
Klient 3	obligacje	437 000	23.07.10 - 30.06.13	Warunkowy
Klient 4	obligacje gminne	180 000	29.07.10 - 31.12.11	Warunkowy
Klient 5	obligacje	2 000 000	15.11.10 - 31.10.13	Warunkowy
Klient 6	obligacje	75 200	16.12.10 - 30.12.15	Warunkowy
Klient 7	obligacje	20 000	16.12.10 - 29.02.12	Warunkowy

Papiery wartościowe objęte przez Bank subemisją, zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nie notowanych na giełdach i nie znajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Otrzymane pozabilansowe zobowiązania finansowe

Otrzymane zobowiązania finansowe według podmiotów

	31.12.2011	31.12.2010
Finansowe, w tym:		
od podmiotów finansowych	2 768 300	2 760 202
od podmiotów niefinansowych	-	-
od podmiotów budżetowych	-	-
Gwarancyjne, w tym:		
od podmiotów finansowych	570 947	408 529
od podmiotów niefinansowych	5 669 220	4 982 490
od podmiotów budżetowych	2 779 124	2 736 948
Razem	11 787 591	10 888 169

46. Kapitał zakładowy

Struktura kapitału zakładowego

SERIA / EMISJA	RODZAJ AKCJI	LICZBA AKCJI	**WARTOŚĆ SERII** / EMISJI **WG WARTOŚCI** NOMINALNEJ	SPOSÓB POKRYCIA **KAPITAŁU**	DATA REJESTRACJI	PRAWO DO DYWIDENDY (OD DATY)
A	zwykłe na okaziciela	137 650 000	137 650	w całości opłacony	21.12.1997	01.01.1998
B	zwykłe na okaziciela	7 690 000	7 690	w całości opłacony	06.10.1998	01.01.1998
C	zwykłe na okaziciela	10 630 632	10 631	w całości opłacony	12.12.2000	01.01.2000
D	zwykłe na okaziciela	9 777 571	9 777	w całości opłacony	12.12.2000	01.01.2000
E	zwykłe na okaziciela	373 644	374	w całości opłacony	29.08.2003	01.01.2003
F	zwykłe na okaziciela	621 411	621	w całości opłacony	29.08.2003	19.05.2006 16.05.2007
G	zwykłe na okaziciela	515 472	515	w całości opłacony	29.08.2003	15.05.2008
H	zwykłe na okaziciela	359 840	360	w całości opłacony	12.08.2004	01.01.2004
I	zwykłe na okaziciela	94 763 559	94 764	w całości opłacony	29.11.2007	01.01.2008
Liczba akcji razem w szt.		262 382 129				
Kapitał zakładowy razem w tys. zł			262 382			
Wartość nominalna jednej akcji = 1,00 zł						

Zmiana liczby akcji w 2011 roku (w sztukach):

	AKCJE WYEMITOWANE **I W PEŁNI OPŁACONE**	RAZEM
Stan na początek okresu	262 364 326	262 364 326
Emisja akcji serii G (realizacja programu opcji menedżerskich Banku Pekao S.A.)	17 803	17 803
Stan na koniec okresu	262 382 129	262 382 129

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana liczby akcji w 2010 roku (w sztukach):

	AKCJE WYEMITOWANE **I W PEŁNI OPŁACONE**	RAZEM
Stan na początek okresu	262 330 611	262 330 611
Emisja akcji serii G (realizacja programu opcji menedżerskich Banku Pekao S.A.)	33 715	33 715
Stan na koniec okresu	262 364 326	262 364 326

47. Pozostałe kapitały, zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego

	31.12.2011	31.12.2010
Kapitał zapasowy, w tym:	9 315 808	9 313 651
ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	9 126 501	9 124 344
pozostały	189 307	189 307
Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym:	-63 923	24 231
wycena portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-56 597	1 184
podatek odroczony	10 753	-225
wycena portfela instrumentów finansowych zabezpieczających	-24 200	25 070
podatek odroczony	4 598	-4 763
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	1 523	2 965
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 537 850	1 437 850
Pozostałe kapitały rezerwowe	6 859 286	6 191 904
Obligacje zamienne na akcje – składnik kapitałowy	38 355	34 526
Rezerwa na zobowiązanie z tytułu wykupu akcji podmiotu dominującego – składnik kapitałowy	7 531	2 191
Fundusz na prowadzenie działalności maklerskiej	15 000	15 000
Pozostałe kapitały razem	17 709 907	17 019 353
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-
Zysk netto za rok bieżący	2 826 373	2 552 022
Razem	20 536 280	19 571 375

Od 1982 roku do 1984 roku oraz od 1988 roku do 1996 roku Bank funkcjonował w warunkach hiperinflacji.
MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji" wymaga przekształcenia każdego składnika kapitału akcjonariuszy (z wyjątkiem niepodzielonych zysków i nadwyżki z przeszacowania) przez ogólną indeksację cen w okresie hiperinflacji. Takie retrospektywne zastosowanie skutkowałoby wzrostem kapitału akcyjnego i wzrostem pozostałych funduszy oraz spadkiem niepodzielonego zysku w tych okresach w ekwiwalentnych kwotach. Ujęcie takiej korekty nie miałoby wpływu na łączną wartość kapitałów Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

48. Informacje dodatkowe do rachunku przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2011	31.12.2010
Kasa, należności od Banku Centralnego	4 886 074	5 968 748
Należności od banków z terminem wymagalności do 3 miesięcy	5 375 070	5 553 930
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych prezentowane w rachunku przepływów pieniężnych	10 261 144	11 522 678

Wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o ograniczonej możliwości dysponowania wyniosła na dzień 31 grudnia 2011 roku 3 469 124 tys. złotych (na dzień 31 grudnia 2010 roku 3 395 080 tys. złotych).

49. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Proces kredytowy w odnie**sieniu do Kierownictwa Banku oraz podmiotów powiązanych z Bankiem**

Zgodnie z ustawą Prawo Bankowe i regulacjami obowiązującymi w Grupie UniCredit, zawieranie transakcji o charakterze kredytowym z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku oraz podmiotami z nimi powiązanymi kapitałowo lub organizacyjnie, a także osobami znajdującymi się na liście „oficerów korporacyjnych" Grupy UniCredit, następuje na podstawie Regulaminu uchwalonego przez Radę Nadzorczą Banku.

Regulamin określa szczególne zasady podejmowania decyzji o zawarciu transakcji z wyżej wymienionymi osobami i podmiotami, w tym szczeble decyzyjne uprawnione do podejmowania decyzji oraz przyznane im limity uprawnień. W szczególności zawarcie transakcji z członkiem Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku lub podmiotem z nimi powiązanym kapitałowo lub organizacyjnie wymaga podjęcia decyzji przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Członkowie Kierownictwa Banku i podmioty z nimi powiązane kapitałowo lub organizacyjnie mogą korzystać z oferowanych przez Bank produktów kredytowych według zasad i na warunkach standardowo oferowanych przez Bank. W szczególności w odniesieniu do tych osób i podmiotów Bank nie stosuje korzystniejszych stóp oprocentowania kredytów.

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest zgodnie z metodologią stosowaną przez Bank, adekwatnie do segmentu klienta i rodzaju transakcji.

W odniesieniu do podmiotów powiązanych z Bankiem stosowany jest standardowy proces kredytowy, przy czym decyzje o zawarciu transakcji podejmowane są wyłącznie przez szczeble decyzyjne na poziomie Centrali Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami powiązanymi

Transakcje z jednostkami powiązanymi na 31 grudnia 2011 roku

NAZWA JEDNOSTKI	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KREDYTÓW I LOKAT	PAPIERY WARTOŚCIOWE	NALEŻNOŚCI Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW	ZOBOWIĄZANIA Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA
Jednostka dominująca wobec Banku							
UniCredit S.p.A.	113 892	-	-	-	58 584	-	17 065
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	851 220	-	261 211	2 598	1 999 647	1 025 915	112
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne							
Public Joint Stock Company UniCredit Bank (d. Open Joint Stock Company UniCredit Bank)	1 422 603	-	-	-	133	-	1 342
Pekao Leasing Sp. z o.o.	1 290 318	-	765	100	37 928	2	438
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	742 828	-	-	26	2 587	-	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	-	-	-	760	690 461	-	310
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	-	-	-	-	47 606	-	-
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-	-	102	9 949	-	-
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	-	-	-	-	9 790	-	-
Centrum Kart S.A.	-	-	-	28	30 955	-	8 927
Pekao Financial Services Sp. z o. o.	-	-	-	4	4 449	-	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	101 060	166 507	95 937	-	29 318	50	70
Pekao Leasing Holding S.A.	-	-	-	-	100	-	-
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-	-	6 230	3 229	-	-
Holding Sp. z o. o. (w likwidacji)	-	-	-	-	296	-	-
Pekao Property S.A.	-	-	-	-	534	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-	-	1 385	5 329	-	4 722
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	28 207	-	-	-	2 701	-	-
Metropolis Sp. z o.o.	-	-	-	-	447	-	-
FPB - Media Sp. z o.o.	13 964	-	-	-	137	-	-
Jednostki stowarzyszone							
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	-	-	-	-	4 109	-	-
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	-	-	-	45	9 512	-	-
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-	-	49	3 719	-	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	-	-	-	12 048	14 896	-	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-	-	2	26 231	-	3
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	3 598 980	166 507	96 702	20 779	934 416	52	15 812
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	3 489	-	-	-	12 873	-	-
Razem	4 567 581	166 507	357 913	23 377	3 005 520	1 025 967	32 989

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według umownych terminów zapadalności

31.12.2011	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	ODSETKI	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	113 892	-	-	-	-	-	-	113 892
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	795 624	974	1 040	8 928	44 168	-	486	851 220
Jednostki Grupy Pekao S.A								
Jednostki zależne	272 467	101 005	774 978	326 380	2 080 760	41 149	2 241	3 598 980
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	-	-	-	-	-
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	3 064	-	1	38	385	1	3 489
Razem	1 181 983	105 043	776 018	335 309	2 124 966	41 534	2 728	4 567 581

(*) Należności bieżące obejmują rachunki Nostro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według umownych terminów zapadalności

31.12.2011	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	ODSETKI	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	58 584	-	-	-	-	-	-	58 584
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	992 472	472 522	1 406	327 681	204 272	-	1 294	1 999 647
Jednostki Grupy Pekao S.A								
Jednostki zależne	739 406	20 170	78 311	7 584	30 071	-	407	875 949
Jednostki stowarzyszone	6 959	42 769	8 030	500	-	-	209	58 467
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	897	8 162	3 500	200	32		82	12 873
Razem	1 798 318	543 623	91 247	335 965	234 375	-	1 992	3 005 520

(*) Zobowiązania bieżące obejmują rachunki Loro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami powiązanymi na 31 grudnia 2010

NAZWA JEDNOSTKI	**NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU** KREDYTÓW I LOKAT	PAPIERY **WARTOŚCIOWE**	**NALEŻNOŚCI Z WYCENY** INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	**POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI**	**ZOBOWIĄZANIA** Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW	**ZOBOWIĄZANIA** Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	**POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA**
Jednostka dominująca wobec Banku							
UniCredit S.p.A.	3 558 653	-	-	-	24 740	-	7 897
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	655 991	-	206 642	1 086	1 061 389	555 732	-
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne							
Open Joint Stock Company UniCredit Bank	1 840 594	-	-	93	230	-	2 063
Pekao Leasing Sp. z o.o.	1 253 118	-	815	-	35 235	-	23
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	410 195	-	-	21	1 929	-	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	40	-	-	200	1 017 230	-	264
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	-	-	-	-	49 212	-	-
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-	-	317	11 850	-	-
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	-	-	-	-	9 439	-	1
Centrum Kart S.A.	-	-	-	246	29 088	-	8 354
Pekao Financial Services Sp. z o. o.	-	-	-	-	6 243	-	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	389 861	165 205	56 341	-	29 082	442	122
Pekao Leasing Holding S.A.	-	-	-	-	58	-	-
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-	-	-	3 227	-	-
Holding Sp. z o. o. (w likwidacji)	-	-	-	-	359	-	-
Pekao Property S.A.	-	-	-	3	397	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-	-	3 124	2 662	-	4 028
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	56 512	-	-	-	5 217	-	-
Metropolis Sp. z o.o.	-	-	-	-	816	-	-
FPB - Media Sp. z o.o.	12 995	-	-	-	87	-	-
Jednostki stowarzyszone							
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	-	-	-	-	694	-	-
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	-	-	-	-	9 376	-	-
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-	-	-	142 422	-	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	-	-	-	18 200	127 644	-	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-	-	-	21 149	-	-
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	3 963 315	165 205	57 156	4 004	1 376 002	442	14 855
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	3 693	-	-	-	11 562	-	-
Razem	8 181 652	165 205	263 798	23 290	2 601 337	556 174	22 752

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według umownych terminów zapadalności

31.12.2010	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	ODSETKI	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	16 364	3 542 207	-	-	-	-	82	3 558 653
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	397 723	39 971	340	159 276	58 183	-	498	655 991
Jednostki Grupy Pekao S.A								
Jednostki zależne	308 536	389 641	205 780	1 210 800	1 532 063	312 602	3 893	3 963 315
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	-	-	-	-	-
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	3 240	-	-	51	401	1	3 693
Razem	722 623	3 975 059	206 120	1 370 076	1 590 297	313 003	4 474	8 181 652

(*) Należności bieżące obejmują rachunki Nostro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według umownych terminów zapadalności

31.12.2010	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	ODSETKI	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	24 740	-	-	-	-	-	-	24 740
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	283 972	435 021	99 644	50 440	191 392	-	920	1 061 389
Jednostki Grupy Pekao S.A								
Jednostki zależne	951 215	153 510	2 898	70 421	23 113	-	1 204	1 202 361
Jednostki stowarzyszone	1 668	170 598	124 166	3 900	-	-	953	301 285
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	11 455	-	106	-	-	-	1	11 562
Razem	1 273 050	759 129	226 814	124 761	214 505	-	3 078	2 601 337

(*) Zobowiązania bieżące obejmują rachunki Loro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przychody i koszty dotyczące transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku

NAZWA JEDNOSTKI	**PRZYCHODY Z TYTUŁU** ODSETEK	**KOSZTY Z TYTUŁU** ODSETEK	PRZYCHODY Z **TYTUŁU** PROWIZJI	**KOSZTY Z TYTUŁU** PROWIZJI	PRZYCHODY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE	KOSZTY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE
Jednostka dominująca wobec Banku						
UniCredit S.p.A.	5 202	-259	204	-4 167	2 748	-8 184
Jednostki Grupy Unicredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	114 437	-36 031	4 408	-4 206	7 072	-122 190
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne						
Public Joint Stock Company UniCredit Bank (d. Open Joint Stock Company UniCredit Bank)	68 421	-	5 560	-44	-	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	-	-10 929	1 899	-29	4 492	-2 629
Pekao Leasing Sp. z o.o.	50 323	-9 359	1 058	-	37 640	-
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	18 932	-6	605	-	85	-
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-396	1 353	-	11	-
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	-	-2 008	4	-	11	-
Centrum Kart S.A.	-	-835	41	-	1 196	-61 298
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	-	-389	2	-	2	-
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	-	-188	39	-	39	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	18 544	-808	1 594	-	153	-8 410
Pekao Leasing Holding S.A.	-	-5	5	-	-	-
Holding Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-3	1	-	21	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-116	5	-8 258	4 083	-34 270
Metropolis Sp. z o.o.	-	-20	53	-	-	-
Property Sp. z o.o.(w likwidacji)	-	-131	2	-	-	-
Pekao Property S.A.	-	-6	4	-	66	-
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	2 832	-60	399	-	-	-
FPB - Media Sp.z o.o.	551	-	5	-	-	-
Jednostki stowarzyszone						
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-5 372	617	-	-	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	-	-4 270	205 435	-	1 058	-
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	-	-474	26	-63	149	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-620	15	-	-	-11 485
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	-	-77	17	-	3	-
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	159 603	-36 072	218 739	-8 394	49 009	-118 092
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	195	-533	3	-	-	-12
Razem	279 437	-72 895	223 354	-16 767	58 829	-248 478

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przychody i koszty dotyczące transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku

NAZWA JEDNOSTKI	**PRZYCHODY Z TYTUŁU** ODSETEK	**KOSZTY Z TYTUŁU** ODSETEK	PRZYCHODY Z **TYTUŁU PROWIZJI**	**KOSZTY Z TYTUŁU** PROWIZJI	PRZYCHODY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE	KOSZTY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE
Jednostka dominująca wobec Banku						
UniCredit S.p.A.	1 728	-120	244	-3 785	995	-7 163
Jednostki Grupy Unicredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	115 378	-38 375	9 348	-5 502	6 068	-91 607
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki **zależne**						
Open Joint Stock Company UniCredit Bank	89 532	-	8 063	-36	94	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	-	-20 536	2 503	-25	4 291	-2 571
Pekao Leasing Sp. z o.o.	38 935	-8 962	632	-	6 945	-
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	8 320	-2	783	-	82	-
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-482	2 582	-	16	-
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	-	-2 105	3	-	5	-
Centrum Kart S.A.	-	-615	36	-	1 220	-60 792
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	-	-373	2	-	2	-
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	-	-217	55	-10	-	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	15 409	-210	329	-	146	-9 612
Pekao Leasing Holding S.A.	-	-2	5	-	-	-
Holding Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-484	1	-	21	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-79	5	-4 060	3 718	-28 220
Metropolis Sp. z o.o.	-	-38	3	-	-	-
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-121	2	-	-	-
Pekao Property S.A.	-	-19	5	-	17	-
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	5 218	-76	52	-	-	-
FPB - Media Sp. z o.o.	591	-1	4	-	-	-
Jednostki stowarzyszone						
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-5 485	525	-	-	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	-	-3 710	220 856	-	132	-
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	-	-289	22	-42	150	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-615	19	-	-	-10 361
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	-	-152	24	-	5	-
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	158 005	-44 573	236 511	-4 173	16 844	-111 556
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	172	-453	6	-	-	-
Razem	275 283	-83 521	246 109	-13 460	23 907	-210 326

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe finansowe i gwarancyjne na dzień 31 grudnia 2011

NAZWA JEDNOSTKI	UDZIELONE		OTRZYMANE	
	FINANSOWE	GWARANCYJNE	FINANSOWE	GWARANCYJNE
Jednostka dominująca wobec Banku				
UniCredit S.p.A.	64 701	188 638	-	-
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	710 554	304 095	2 208 613	-
Jednostki Grupy Pekao S.A.				
Jednostki zależne				
Public Joint Stock Company UniCredit Bank (d. Open Joint Stock Company UniCredit Bank)	-	109 265	-	-
Pekao Leasing Sp. z o.o.	190 535	892	-	-
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	357 271	-	-	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	642	135	-	-
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	60	-	-	-
Centrum Kart S.A.	100	-	-	-
Pekao Financial Services Sp. z o. o.	40	997	-	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	399 119	738 657	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	35	-	-	-
Jednostki stowarzyszone				
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	180	-	-	-
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	29	-	-	-
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	32	-	-	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	135	-	-	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	500	-	-
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	948 178	850 446	-	-
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	286	-	-	-
Razem	1 723 719	1 343 179	2 208 613	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe finansowe i gwarancyjne na dzień 31 grudnia 2010

NAZWA JEDNOSTKI	UDZIELONE		OTRZYMANE	
	FINANSOWE	GWARANCYJNE	FINANSOWE	GWARANCYJNE
Jednostka dominująca wobec Banku				
UniCredit S.p.A.	61 707	42 192	-	-
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	634 984	175 177	1 980 150	-
Jednostki Grupy Pekao S.A.				
Jednostki zależne				
Open Joint Stock Company UniCredit Bank	-	547 848	-	-
Pekao Leasing Sp. z o.o.	243 970	867	-	-
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	384 753	-	-	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	577	-	-	-
Centrum Kart S.A.	79	-	-	-
Pekao Financial Services Sp. z o. o.	-	823	-	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	113 492	644 021	-	-
Pekao Property S.A.	-	53	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	36	-	-	-
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	14 593	-	-	-
FPB - Media Sp. z o.o.	2	-	-	-
Jednostki stowarzyszone				
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	410	-	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	-	410	-	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	500	-	-
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	757 502	1 194 932	-	-
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	185	-	-	-
Razem	1 454 378	1 412 301	1 980 150	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

	WARTOŚĆ ŚWIADCZEŃ	
	2011	2010
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	14 268	16 919
Świadczenia długoterminowe (**)	4 770	1 550
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	5 568	-
Płatności w formie akcji własnych (***)	3 290	789
Razem	27 896	19 258
Rada Nadzorcza Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	997	702
Płatności w formie akcji (***)	51	-
Razem	1 048	702

(*) Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się: wynagrodzenie zasadnicze, bonusy oraz inne świadczenia, rozliczenie których nastąpi w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

(**) W pozycji "Świadczenia długoterminowe" ujęto rezerwy na długoterminowy program motywacyjny oraz na odroczone wypłaty bonusa.

(***) Wartość płatności w formie akcji własnych stanowi część kosztów wynagrodzeń, ujętych zgodnie z MSSF 2 w okresie sprawozdawczym w rachunku zysków i strat Banku, stanowiących rozliczenie w czasie początkowej wartości godziwej instrumentów przypadające na opcje przyznane członkom Zarządu Banku przez podmiot dominujący.

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku w 2011 oraz w 2010 roku nie otrzymywali wynagrodzeń – w jakiejkolwiek formie, ani nie mieli żadnych należności z tego tytułu od spółek zależnych oraz stowarzyszonych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

50. Transakcje repo oraz reverse repo

Bank pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości (transakcje repo oraz sell-buy back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Przedmiotem transakcji repo i sell-buy back mogą być papiery wartościowe stanowiące portfel bilansowy Banku lub papiery wartościowe zakupione w ramach transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje reverse repo, buy-sell back).

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji repo oraz sell-buy back stanowiące portfel bilansowy Banku, nie są usuwane z bilansu, gdyż Bank zachowuje znacząco wszystkie korzyści i ryzyka wynikające z tych aktywów.

	31.12.2011		31.12.2010	
	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW	**WARTOŚĆ BILANSOWA ODPOWIADAJĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ**	**WARTOŚĆ** GODZIWA AKTYWÓW	**WARTOŚĆ BILANSOWA ODPOWIADAJĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ**
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu				
do 1 miesiąca	162 677	162 790	213 037	213 466
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	162 677	162 790	213 037	213 466
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
do 1 miesiąca	3 253 715	3 245 195	1 353 887	1 357 358
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	297 041	303 916	-	-
Razem aktywa finanso**we dostępne do sprzedaży**	3 550 756	3 549 111	1 353 887	1 357 358
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności				
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	351 149	352 461	-	-
Razem aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	351 149	352 461	-	-
Aktywa finansowe zakupione w ramach transakcji reverse repo oraz buy-sell back				
do 1 miesiąca	2 421 332	2 423 963	393 144	395 364
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	9 454	9 428	-	-
Razem aktywa finansowe zakupione w ramach transakcji reverse repo oraz buy-sell back	2 430 786	2 433 391	393 144	395 364
Razem	6 495 368	6 497 753	1 960 068	1 966 188

Bank nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse repo oraz buy-sell back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell back nie są ujmowane w bilansie, gdyż Bank nie przyjmuje znacząco wszystkich korzyści i ryzyk wynikających z tych aktywów.

	31.12.2011		31.12.2010	
	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW0	**WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW BĘDĄCYCH** ZABEZPIECZENIEM	**WARTOŚĆ** BILANSOWA AKTYWÓW	**WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW BĘDĄCYCH** ZABEZPIECZENIEM
Należności od banków				
do 1 miesiąca	1 465 411	1 465 483	250 149	249 987
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	508 684	507 625	-	-
Razem należności od banków	1 974 095	1 973 108	250 149	249 987
Kredyty i pożyczki udzielone klientom				
do 1 miesiąca	1 783 637	1 782 428	1 411 882	1 409 902
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 783 637	1 782 428	1 411 882	1 409 902
Razem	3 757 732	3 755 536	1 662 031	1 659 889

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa finansowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell back stanowią zabezpieczenie przyjęte przez Bank, które Bank ma prawo sprzedać lub zastawić.

51. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFŚS")

Ustawa o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 4 marca 1994 roku, z późniejszymi zmianami, wprowadziła wymóg tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przez pracodawców zatrudniających co najmniej 20 pracowników. Bank Pekao S.A. utworzył ZFŚS oraz dokonuje okresowych odpisów na rzecz ZFŚS w wysokości określonej przez Ustawę. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej na rzecz pracowników.

Zobowiązania Funduszu stanowią zakumulowane odpisy dokonane przez Bank na rzecz ZFŚS pomniejszone o bezzwrotne wydatki z ZFŚS.

W bilansie Bank dokonał kompensaty aktywów i zobowiązań Funduszu, ze względu na fakt, że aktywa ZFŚS nie stanowią aktywów Banku. W związku z tym saldo z tytułu ZFŚS w bilansie Banku na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniosło zero.

W poniższym zestawieniu przedstawiono rodzaje oraz wartość księgową aktywów, stanu Funduszu i kosztów związanych z ZFŚS:

	31.12.2011	31.12.2010
Pożyczki udzielone pracownikom	43 589	44 850
Środki pieniężne na rachunku ZFŚS	9 519	4 577
Aktywa ZFŚS	53 108	49 427
Wartość ZFŚS	53 108	49 427
	2011	2010
Odpisy dokonane na rzecz ZFŚS w okresie	26 451	26 018

52. Zdarzenia po dacie bilansu

Do dnia podpisania sprawozdania finansowego nie wystąpiły znaczące zdarzenia po dacie bilansu.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
19.03.2012	Luigi Lovaglio	Prezes Zarządu Banku, CEO	
19.03.2012	Diego Biondo	Wiceprezes Zarządu Banku	
19.03.2012	Marco Iannaccone	Wiceprezes Zarządu Banku	
19.03.2012	Andrzej Kopyrski	Wiceprezes Zarządu Banku	
19.03.2012	Grzegorz Piwowar	Wiceprezes Zarządu Banku	
19.03.2012	Marian Ważyński	Wiceprezes Zarządu Banku	

Załączniki do sprawozdania finansowego

Załącznik nr 1

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

MSSF 7 (zmiana) „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji"

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2011 roku.

Opis:
Celem zmian w standardzie jest umożliwienie użytkownikom sprawozdań finansowych lepszego zrozumienia transakcji przekazania aktywów finansowych (np. sekurytyzacji), w tym zrozumienia potencjalnych efektów ryzyk, które zostają w jednostce, która przekazała aktywa. Zmiany wymuszają także dodatkowe ujawnienia w przypadku przekazania aktywów o znaczącej wartości w pobliżu końca okresu sprawozdawczego.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

Załącznik nr 2

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy"

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2011 roku.

Opis:
Zmiany dotyczą odniesienia do stałej daty „1 stycznia 2004" jako daty zastosowania MSSF po raz pierwszy i zmieniają ją na „dzień zastosowania MSSF po raz pierwszy" w celu wyeliminowania konieczności przekształcania transakcji, które miały miejsce przed dniem przejścia jednostki na stosowanie MSSF. Ponadto, do standardu zostają dodane wskazówki odnośnie ponownego zastosowania MSSF w okresach, które następują po okresach znaczącej hiperinflacji, uniemożliwiającej pełną zgodność z MSSF.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe"

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:
Standard został wydany jako część kompleksowego przeglądu rachunkowości instrumentów finansowych. Nowy standard jest mniej kompleksowy w porównaniu z bieżącymi wymogami i zastąpi MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena". Nowy standard będzie dotyczył wyłącznie zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych.

MSR 12 (zmiana) „Podatek dochodowy"

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2011 roku.

Opis:
Zmiana doprecyzowuje m.in. sposób wyceny aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego w przypadku nieruchomości inwestycyjnych wycenianych zgodnie z modelem wartości godziwej określonym w MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne".

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

MSSF 10 ”Skonsolidowane sprawozdania finansowe”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:
Standard określa zasady prezentacji i przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli jednostka kontroluje jedną lub więcej innych jednostek. MSSF 10 zastępuje wymogi konsolidacji zawarte w interpretacji SKI-12 „Konsolidacja - jednostki specjalnego przeznaczenia” i standardzie MSR 27 "Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”. MSSF 10 opiera się na obowiązujących zasadach określających pojęcie kontroli jako czynnika decydującego, czy jednostka powinna być uwzględniona w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym spółki dominującej. Standard zawiera dodatkowe wytyczne, pomocne w ustaleniu występowania kontroli, gdy jest to trudne do oceny.

MSSF 11 ” **Wspólne przedsięwzięcia**”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:
Standard przewiduje bardziej realistyczne odzwierciedlenie wspólnych porozumień, koncentrując się na prawach i obowiązkach porozumień, a nie jego formie prawnej (jak ma to miejsce obecnie). Standard porządkuje nieścisłości w sprawozdawczości wspólnych porozumień poprzez wprowadzenie jednolitej metody księgowania udziałów we wspólnie kontrolowanych jednostkach.

MSSF 12 ”**Udziały w innych jednostkach: ujawnianie informacji**”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:
Standard jest nowym, kompleksowym zbiorem przepisów, określającym wymogi ujawniania informacji dla wszystkich form udziałów w innych podmiotach, w tym dla spółek zależnych, wspólnych przedsięwzięć, jednostek stowarzyszonych i innych jednostek nie konsolidowanych.

MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:
Standard zawiera wymogi w zakresie prezentacji oraz ujawnień w jednostkowym sprawozdaniu finansowym inwestycji w jednostkach stowarzyszonych, zależnych oraz we wspólnych przedsięwzięciach. Standard zastąpi dotychczasowy MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach"

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:
Nowy standard dotyczy rozliczania inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Określa również wymogi stosowania metody praw własności w inwestycjach w jednostkach stowarzyszonych oraz we wspólnych przedsięwzięciach. Standard zastąpi dotychczasowy MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych".

MSSF 13 "Wycena według wartości godziwej"

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:
Standard określa ramy dla pomiaru wartości godziwej i wymaga ujawniania informacji na temat wyceny wartości godziwej. Standard nie określa, kiedy składnik aktywów, zobowiązanie lub posiadane własne instrumenty kapitałowe wycenia się w wartości godziwej. Przeciwnie, wyceny i ujawniania wymagane przez standard stosuje się wtedy, gdy inne standardy wymagają lub zezwalają na wycenę w wartości godziwej (z nielicznymi wyjątkami).

MSR 19 (zmiana) "Świadczenia pracownicze"

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:
Zmieniony standard ułatwia użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie jak programy określonych świadczeń wpływają na sytuację finansową jednostki, wyniki finansowe i przepływy pieniężne.

MSR 1 (zmiana) "Prezentacja sprawozdań finansowych"

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2012 roku.

Opis:
Zmiany doprecyzowują zasady grupowania pozycji innych całkowitych dochodów.

Interpretacja KIMSF 20 „Koszty prowadzenia wydobycia w kopalniach odkrywkowych"

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:
Interpretacja zawiera wytyczne odnośnie ujmowania kosztów usunięcia zewnętrznych warstw gruntu w celu uzyskania dostępu do wydobywanych surowców w kopalniach odkrywkowych.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

MSR 32 (zmiana) „Instrumenty finansowe: prezentacja”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

Opis:
Celem wprowadzenia zmian jest wyeliminowanie niespójności w stosowaniu wymogów dotyczących zasad kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych.

MSSF 7 (zmiana) „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:
Standard określa wymagania dotyczące ujawniania informacji, które maja pomóc inwestorom oraz innym użytkownikom sprawozdań finansowych w lepszej ocenie wpływu lub potencjalnego wpływu kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych na sytuacje finansowa jednostki.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

Załącznik nr 3

Słowniczek

MSSF – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (IFRS – International Financial Reporting Standards) to standardy, interpretacje i ich struktura przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości RMSR (IASB – International Accounting Standards Board).

MSR – Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (IAS – International Accounting Standards) – starsza nazwa standardów stanowiących część obecnych MSSF.

KIMSF – Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC – International Financial Reporting Interpretations Committee) komitet działający w ramach Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości publikujący interpretacje MSSF.

CIRS – ang. Currency Interest Rate Swap – swap walutowo-procentowy jest to transakcja wymiany kwot kapitału i płatności odsetkowych w różnych walutach pomiędzy dwoma partnerami.

IRS – ang. Interest Rate Swap – umowa pomiędzy dwiema stronami, na podstawie której strony wypłacają sobie wzajemnie (w określonych odstępach czasu w trakcie trwania kontraktu) odsetki od umownego nominału kontraktu, naliczane według odmiennej stopy procentowej.

FRA – ang. Forward Rate Agrement – umowa, w ramach której dwaj kontrahenci ustalają wysokość stopy procentowej, która będzie obowiązywała w przyszłości dla określonej kwoty wyrażonej w walucie transakcji dla z góry ustalonego okresu.

CAP – opcja cap na stopy procentowe to umowa finansowa, która ogranicza ryzyko, jakie ponosi pożyczający przy zmiennej stopie procentowej, narażający się na możliwość poniesienia strat w wyniku wzrostu stopy procentowej. Opcja cap to seria opcji call na stopy procentowe, w której wystawca gwarantuje nabywcy, że zrekompensuje mu dodatkowe koszty odsetkowe, które musi on płacić od swojego kredytu, jeśli oprocentowanie kredytu wzrośnie powyżej uzgodnionej stopy procentowej.

FLOOR – opcja floor na stopy procentowe, która ogranicza ryzyko poniesienia strat w wyniku spadku stopy procentowej przez kredytodawcę udzielającego kredytu przy zmiennej stopie oprocentowania. Opcja floor to seria opcji put na stopy procentowe, wystawca gwarantuje odsetki, które musi on zapłacić od kredytu, jeśli oprocentowanie od kredytu spadnie poniżej uzgodnionej stopy procentowej.

IBNR – ang. Incurred But Not Reported – rezerwa na poniesione lecz nieudokumentowane straty kredytowe.

PD – ang. Probability Default – parametr wykorzystywany przy Metodzie Wewnętrznych Ratingów oznaczający prawdopodobieństwo nie wywiązania się dłużnika ze spłaty swojego zobowiązania. PD mówi o tym, z jakim prawdopodobieństwem w horyzoncie jednego roku nastąpi strata kredytowa z nim związana.

LGD – ang. Loss Given Default – część ekspozycji kredytowej banku, która w przypadku zaistnienia zdarzenia niewypłacalności kredytobiorcy (default) zostanie utracona.

EAD – ang. Exposure At Default – wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania (default).

EL – ang. Expected Loss – oczekiwana strata na portfelu kredytowym.

CCF – ang. Credit Conversion Factor – współczynnik konwersji kredytowej.

A-IRB – ang. Advanced Internal Rating-Based approach – zaawansowana metoda wewnętrznych ratingów, gdzie wszystkie parametry ryzyka (PD, LGD, EAD) są szacowane przez bank, za pomocą własnego modelu ilościowego, w celu wyznaczenia wielkości aktywów ważonych ryzykiem.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

VaR – ang. Value at Risk – wartość zagrożona, miara o jaką wartość rynkowa aktywu lub portfela aktywów może się zmniejszyć przy określonych założeniach, w ustalonym czasie i z zadanym prawdopodobieństwem.

EaR – ang. Earnings at Risk – maksymalny spadek dochodów, względny do określonego celu , który może zaistnieć z powodu wpływu ryzyka rynkowego na określony zbiór czynników ryzyka dla danego przedziału czasu i poziomu ufności.

ICAAP – ang. Internal Capital Adeqacy Assessment Process – pr